

ΣΥΡΙΖΑ

ΣΧΕΔΙΟ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2015

A. Η ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΤΗΣ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ ΣΤΙΣ ΝΕΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ: ΕΝΑ ΟΧΥΡΟ ΠΡΟΣ ΥΠΕΡΑΣΠΙΣΗ

1. Εισαγωγή

Η 25η Ιανουαρίου σηματοδότησε μια πολιτική τομή άνευ προηγουμένου για τα πολιτικά πράγματα τόσο στην Ελλάδα όσο και στην Ευρώπη. Για πρώτη φορά μεταπολεμικά στην Ευρώπη ένα κόμμα της ριζοσπαστικής αριστεράς κατάφερε να κατακτήσει την κυβερνητική εξουσία και μάλιστα μέσα σε συνθήκες γενικευμένης οικονομικής, πολιτικής και κοινωνικής κρίσης.

Η μνημονιακή πεντατία στην Ελλάδα αποδιάρθρωσε τις παραδοσιακές πολιτικές και κοινωνικές εκπροσωπήσεις και διέλυσε την κοινωνική συμμαχία η οποία υποστήριξε ενεργητικά ή παθητικά την νεοφιλελεύθερη διαδικασία αναδιάρθρωσης της ελληνικής οικονομίας και των συναφών κοινωνικών και πολιτικών σχέσεων την τελευταία εικοσιπενταετία. Και τούτο καθώς η ήπια και σταδιακή διαδικασία αναδιάρθρωσης αντικαταστάθηκε από ένα βίαιο πρόγραμμα ταχύτατης δημοσιονομικής προσαρμογής και εσωτερικής υποτίμησης το οποίο δεν άφηνε χώρο για οποιαδήποτε υλικά ανταλλάγματα (φτηνός δανεισμός, φοροαπαλλαγές, κρατικά οργανωμένα φοροδιαφυγή, περιορισμένη άυξηση μισθών κλπ) στις κοινωνικές τάξεις που τα προηγούμενα χρόνια έπαιζαν το ρόλο των υποστηρικτών του νεοφιλελεύθερου συνασπισμού εξουσίας.

Ταυτόχρονα, η αποδιάρθρωση των προηγούμενων κοινωνικών και πολιτικών συμμαχιών συνυπήρξε με την άνοδο της λαϊκής διαθεσιμότητας για αγωνιστικές κινητοποιήσεις, παραδοσιακές (απεργίες, διαδηλώσεις) αλλά και καινοφανείς (Σύνταγμα, πρωτοβουλίες κοινωνικής αλληλεγγύης). Σε αυτό το κλίμα ανόδου των λαϊκών αγώνων ο ΣΥΡΙΖΑ κατανόησε ότι έχει έρθει η ώρα για την Αριστερά να αναλάβει την πρωτοβουλία εκπροσώπησης μιας νέας κοινωνικής συμμαχίας η οποία φαινόταν ότι έχει τη δυνατότητα να καταλάβει την κυβερνητική εξουσία. Και αυτό ακριβώς έγινε.

Το πολιτικό πρόγραμμα που επιτάχυνε και ολοκλήρωσε τις κοινωνικές ανακατατάξεις που λάμβαναν χώρα ήταν το Πρόγραμμα της Θεσσαλονίκης με τους τέσσερις πυλώνες του: Αντιμετώπιση της ανθρωπιστικής κρίσης, επανεκκίνηση της οικονομίας, αποκατάσταση των εργασιακών σχέσεων και δημοκρατική ανασυγκρότηση του κράτους.

Επρόκειτο για ένα πρόγραμμα που στόχευε στην αναδιανομή εισοδήματος και ισχύος υπέρ των τάξεων που είχαν υποστεί τα καίρια πλήγματα της Μνημονιακής

πολιτικής. Την ίδια στιγμή όμως ήταν δεδομένο ότι αυτό το πρόγραμμα για να εφαρμοστεί απαιτούνταν μια σκληρή διαπραγμάτευση με τους δανειστές ώστε να εξουδετερωθεί ο βασικός μοχλός επιβολής των προγραμμάτων δημοσιονομικής προσαρμογής: Το χρέος και η αδυναμία χρηματοδότησης της ελληνικής οικονομίας από τις αγορές.

2. Η διαπραγμάτευση

Ήταν ακριβώς το όπλο της χρηματοδοτικής ασφυξίας που χρησιμοποιήθηκε αποτελεσματικότερα από την πλευρά των δανειστών και των θεσμών καθόλη τη διάρκεια της σκληρής διαπραγμάτευσης της νέας Κυβέρνησης. Από την πρώτη στιγμή που ο ΣΥΡΙΖΑ ανέλαβε την κυβερνητική εξουσία η χρηματοδοτική ασφυξία από την ΕΚΤ και η διαρκής απειλή της κατάρρευσης του χρηματοπιστωτικού συστήματος της χώρας χρησιμοποιήθηκε ώστε να προκληθούν οικονομικές και κοινωνικές πιέσεις στην νέα Κυβέρνηση. Στόχος ήταν είτε η ανατροπή της είτε η άνευ όρων συνθηκολόγηση και η υιοθέτηση του προηγούμενου προγράμματος δημοσιονομικής προσαρμογής και εσωτερικής υποτίμησης.

Παρά τις μικρές δυνάμεις μας προσπαθήσαμε να αμυνθούμε με κάθε δυνατό τρόπο απέναντι στις συγκεκριμένες πιέσεις και να δώσουμε δείγματα γραφής ενός νέου πολιτικού ήθους και μιας νέας κοινωνικής προοπτικής τόσο στο εσωτερικό όσο και στο εξωτερικό.

Σε ότι αφορά συγκεκριμένα τη διαπραγμάτευση, παρά τις ολιγωρίες και τις πιθανές τακτικές αστοχίες κάναμε όλα όσα ήταν δυνατά για να ανταπεξέλθουμε στην χρηματοπιστωτική ασφυξία (καθυστέρηση πληρωμών στο ΔΝΤ, άρνηση να παρατείνουμε την προηγούμενη δανειακή σύμβαση, επιβεβλημένους ελέγχους κεφαλαίων ώστε να προστατέψουμε το τραπεζικό σύστημα από το χρηματοδοτικό εκβιασμό της ΕΚΤ) αλλά και όλα όσα ήταν επιβεβλημένα για να στείλουμε το πολιτικό μήνυμα στην Ευρώπη ότι το πρόγραμμα εσωτερικής υποτίμησης έχει αποτύχει και δεν έχει τη λαϊκή στήριξη.

Κορωνίδα αυτού του πολιτικού αγώνα αποτέλεσε το δημοψήφισμα της 5^{ης} Ιουλίου, μια στιγμή λαϊκής ανάτασης και αγωνιστικής διαθεσιμότητας που θα μείνει ανεξίτηλη στη μνήμη των ευρωπαϊκών λαών και θα παράξει τα πολιτικά της αποτελέσματα στο εγγύς μέλλον. Προϋπόθεση για αυτό, όμως, είναι το δημοψήφισμα να μην λειτουργήσει αντίστροφα, να μην αποτελέσει δηλαδή λόγο απογοήτευσης των λαϊκών στρωμάτων καθώς όσα επακολούθησαν δεν συμβάδιζαν με τον αρχικό ενθουσιασμό. Και αυτός ο αγώνας για την ερμηνεία των γεγονότων κατά τη διάρκεια αλλά και μετά το δημοψήφισμα δεν είναι ο μικρότερος που έχουμε να δώσουμε καθώς υπάρχουν σήμερα πολιτικές δυνάμεις που διαστρεβλώνουν τους λόγους αλλά και το αποτέλεσμά του με κύριο στόχο να το καρπωθούν και να το χρησιμοποιήσουν ως πολιτικό όχημα αντιπολιτευτικής επιβίωσης.

Είναι λοιπόν αναγκαίο να θυμίσουμε ότι διακηρυγμένος στόχος του δημοψηφίσματος ήταν η ενίσχυση της διαπραγματευτικής θέσης της κυβέρνησης

σε μια άνιση και ασύμμετρη διαπραγμάτευση. Ποτέ δεν ισχυριστήκαμε κάτι διαφορετικό, ποτέ δεν είπαμε ότι ζητάμε εντολή για να ανατινάξουμε την ΕΖ σκοτώνοντας πρώτους απ' όλους τους εαυτούς μας. Ζητήσαμε αντίθετα την απόρριψη ενός προγράμματος οριζόντιων περικοπών και φοροεπιδρομής το οποίο συνοδευόταν από μια πολιτικά κατευθυνόμενη μελέτη βιωσιμότητας του ελληνικού χρέους που επέβαλε υψηλά πρωτογενή πλεονάσματα αλλά και από ελλιπή χρηματοδότηση στα πλαίσια του παλιού προγράμματος (της δανειακής σύμβασης του 2012) που θα παρατεινόταν για μόλις πέντε μήνες διατηρώντας έτσι την οικονομική αβεβαιότητα και μεταθέτοντας απλώς τον κίνδυνο ενός Grexit στο κοντινό μέλλον.

Και ακριβώς την εντολή αυτή λάβαμε από τον ελληνικό λαό: Να απορρίψουμε την συγκεκριμένη πρόταση των θεσμών κερδίζοντας ό,τι παραπάνω ήταν εφικτό χωρίς να διακινδυνεύσουμε μια γενικευμένη κοινωνική καταστροφή καθώς οι εξαιρετικά δυσμενείς ευρωπαϊκοί συσχετισμοί ήταν δεδομένοι.

3. Το εκβιαστικό δίλημμα

Μετά το αποτέλεσμα του δημοψηφίσματος βρεθήκαμε σε ένα πολιτικό ευρωπαϊκό τοπίο απολύτως εχθρικό και αντιμετωπίσαμε μια διάθεση τιμωρητική εκ μέρους των δανειστών αλλά και των θεσμών.

Με τις τράπεζες υπό καθεστώς κεφαλαιακών ελέγχων, με τον ΕΛΑ παγωμένο εκ μέρους της ΕΚΤ, με την απειλή για κούρεμα των ελληνικών ομολόγων που εξασφαλίζουν τα δάνεια της ΕΚΤ προς τις ελληνικές τράπεζες και την Τράπεζα της Ελλάδος, με το ΔΝΤ να πιέζει για την αποπληρωμή της καθυστερημένης δόσης της 30^{ης} Ιουνίου υπό την απειλή ότι θα κηρύξει την Ελλάδα σε κατάσταση χρεοκοπίας, με την πρόσβαση στις αγορές να είναι φυσικά αδύνατη και με το σύνολο σχεδόν των ευρωπαϊκών κυβερνήσεων να εκβιάζουν την ελληνική κυβέρνηση βρεθήκαμε απέναντι στο εξής δίλημμα: Είτε να υπογράψουμε μια συμφωνία η οποία ήταν βελτιωμένη σε ό,τι αφορά το θεσμικό πλαίσιο και τις προβλέψεις χρηματοδότησης (86 δις για τρία χρόνια αντι για 5 δις σε πέντε μήνες) και προβληματική - το λιγότερο - σε ό,τι αφορά τα μέτρα, είτε να οδηγήσουμε τη χώρα σε άτακτη χρεοκοπία με απρόβλεπτες συνέπειες για το μέλλον (πιθανή κατάρρευση (κάποιων εκ) των συστημικών τραπεζών, κούρεμα καταθέσεων στις εναπομείνουσες, έξοδο από το Ευρώ χωρίς κάλυψη του νέου νομίσματος άρα ταχύτατη και κατακόρυφη νομισματική υποτίμηση και επομένως οξύτατη κοινωνική και πολιτική κρίση που θα οδηγούσε με πιθανότατα στην κατάρρευση της κυβέρνησης και την ανθρωπιστική κρίση. Το δίλημμα εξάλλου που μας τέθηκε δεν Μνημόνιο ή δραχμή αλλά Μνημόνιο είτε με Ευρώ είτε με Δραχμή (πρόταση Σόιμπλε) είτε άτακτη χρεοκοπία.

Είχαμε να επιλέξουμε δηλαδή είτε μια τακτική υποχώρηση για να διατηρήσουμε την ελπίδα κατίσχυσης σε έναν ασύμμετρο πολιτικό αγώνα είτε να χρεώσουμε ιστορικά την Αριστερά με το βάρος ότι μετέτρεψε τη χώρα σε κοινωνική έρημο. Σηκώσαμε λοιπόν το βάρος της ευθύνης που μας αναλογούσε και πράξαμε το πρώτο. Γι αυτό ζητάμε να κριθούμε και από τον ελληνικό λαό.

4. Η Συμφωνία με τους δανειστές

Τι πράγματι περιλαμβάνει αυτή η νέα συμφωνία που υπογράψαμε με τους δανειστές; Είναι πράγματι όπως ισχυρίζονται κάποιοι το χειρότερο από τα τρία Μνημόνια; Αληθεύει ο ισχυρισμός ότι επιταχύνει και ολοκληρώνει ένα πρόγραμμα διαρθρωτικών αλλαγών που όχι μόνο θα συντηρήσει την φτώχεια και την ανθρωπιστική κρίση αλλά θα οργανώσει και τους όρους διαχείρισης της στο μέλλον; Χωρίς να έχουμε αυταπάτες για το περιεχόμενο της συμφωνίας, οι παραπάνω ισχυρισμοί αποτελούν απλώς πολιτικές υπερβολές που είναι βεβαίως κατανοητές δεδομένων των συνθηκών. Σε καμία περίπτωση, όμως, δεν αποτυπώνουν το σύνολο της πραγματικότητας ενώ επειδή συνήθως είναι ατεκμηρίωτες δεν συμβάλλουν στην αναγκαία συγκεκριμένη ανάλυση της συγκεκριμένης κατάστασης που έχει διαμορφωθεί τόσο για την Αριστερά όσο και για τις κοινωνικές δυνάμεις που θέλει να εκπροσωπεί.

Η συγκεκριμένη Συμφωνία λοιπόν που υπογράφηκε με πραξικοπηματικούς όρους μετά από έναν άνευ προηγουμένου εκβιασμό στο πλαίσιο των διαπραγματεύσεων με τους δανειστές αποτυπώνει τον συγκεκριμένο συσχετισμό δυνάμεων που διαμορφώθηκε το τελευταίο διάστημα στο πλαίσιο της ΕΖ. Και ως γνωστόν είναι αδύνατον να αποδράσει κανείς από τον συσχετισμό, δηλαδή από την πραγματικότητα. Έτσι σε κάθε της πτυχή, σε κάθε κεφάλαιο και σε κάθε διάταξη της η Συμφωνία αντανακλά αποτελέσματα της ασύμμετρης διαπραγμάτευσης, την βούληση των δανειστών για ολοκληρωτική αποδιάρθρωση του συστήματος κοινωνικής και εργασιακής προστασίας αλλά και την βούληση της ελληνικής κυβέρνησης να αντισταθεί σε αυτή την προοπτική.

Σε ότι αφορά το πρώτο σκέλος της Συμφωνίας, τη Δανειακή Σύμβαση δηλαδή, η ελληνική κυβέρνηση πέτυχε να αποτρέψει το σχέδιο διαρκούς χρηματοδοτικού εκβιασμού που υποστηριζόταν από τους ακραίους αντιδραστικούς ευρωπαϊκούς κύκλους – κυρίως την ομάδα Σόιμπλε – και το οποίο παρέμενε ενεργό μέχρι και το ΕΓ της 14ης Αυγούστου. Σύμφωνα με το σχέδιο αυτό η Ελλάδα θα έπρεπε είτε να αρκεστεί σε ένα πεντάμηνο πρόγραμμα παράτασης της προηγούμενης δανειακής σύμβασης είτε μετά την 12^η Ιουλίου να προχωρήσει σε συνεχόμενες χρηματοδοτήσεις – γέφυρες που θα παρέτειναν την αβεβαιότητα αλλά και θα ενίσχυαν διαρκώς τις δυνατότητες εκβιασμού των δανειστών για την εφαρμογή και άλλων υφεσιακών και αντικοινωνικών μέτρων.

Αντίθετα μετά από σθεναρή αντίσταση αλλά και λόγω συγκεκριμένων πολιτικών κινήσεων που κινητοποιήσαν όσα δημοκρατικά αντανακλαστικά έχουν απομείνει στην υπαρκτή Ευρώπη καταφέραμε να εξασφαλίσουμε αφενός την αλλαγή του θεσμικού – νομικού πλαισίου με μια νέα δανειακή σύμβαση και αφετέρου μια χρηματοδότηση με ορίζοντα τριετίας που καλύπτει τόσο τις εξωτερικές χρηματοδοτικές ανάγκες όσο και εσωτερικές υποχρεώσεις κυρίως οφειλών του Δημοσίου σε προμηθευτές και συμβασιούχους.

Συγκεκριμένα το νέο νομικό θεσμικό πλαίσιο της δανειακής σύμβασης δίνει ένα τέλος στο αίσχος των προηγούμενων αποικιοκρατικού χαρακτήρα συμβάσεων με

τον EFSF (ανώνυμη εταιρεία) αφού πλέον η Ελλάδα έχει συμβληθεί με τον ESM, έναν διεθνή δηλαδή οργανισμό, η συμβατική δε σχέση της χώρας με αυτόν διέπεται από το διεθνές και το Ευρωπαϊκό δίκαιο, ενώ ανακτώνται η προστασία που εγγυώνται οι ασυλίες και τα προνόμια της Ελληνικής Δημοκρατίας αλλά και της Τράπεζας της Ελλάδος έναντι των διεθνών πιστωτών. Πρόκειται δηλαδή εδώ για μια εντελώς νέα σχέση που πληροί όλα τα στάνταρ διεθνούς προστασίας που προβλέπονται σε ομοειδείς περιπτώσεις.

Την ίδια στιγμή και ενώ το δεύτερο σκέλος της Συμφωνίας, το παράρτημα δηλαδή της δανειακής σύμβασης, αποτελεί πράγματι ένα σκληρό πρόγραμμα συνέχισης της πολιτικής της λιτότητας υπάρχουν κάποια - περιορισμένα βέβαια - κέρδη για την κοινωνική πλειοψηφία ενώ σε πολλά σημεία η κατεύθυνση εφαρμογής θα εξαρτηθεί από την μελλοντική διαπραγμάτευση της ελληνικής πλευράς με τους δανειστές και επομένως προκύπτει εδώ ένα μεγάλο πεδίο ανάπτυξης πολιτικών και κοινωνικών αγώνων υπεράσπισης των μισθωτών στρωμάτων, των αυτοαπασχολούμενων αλλά και της δημόσιας περιουσίας (ισοδύναμα για το συνταξιοδοτικό, εργασιακές σχέσεις, φορολογικό σύστημα αλλά και αξιοποίηση της δημόσιας περιουσίας).

Θετικό σημείο της συμφωνίας εξάλλου είναι η αναπροσαρμογή του ύψους των πρωτογενών πλεονασμάτων που επιτεύχθηκε μετά από τις ισχυρές διαπραγματευτικές πιέσεις της ελληνικής κυβέρνησης. Με βάση τη συμφωνία οι δημοσιονομικοί στόχοι που έχουν τεθεί είναι πρωτογενές έλλειμμα 0,25% για το 2015, και πρωτογενή πλεονάσματα 0,5% για το 2016, 1,75% για το 2017, και 3,5 για το 2018. Πρόκειται για μεγάλη μείωση των υποχρεώσεων της χώρας καθώς το προηγούμενο πρόγραμμα προέβλεπε πρωτογενή πλεονάσματα ύψους 3% για το 2015 και περίπου 4,5% μέχρι το 2018. Και επειδή το ύψος του πρωτογενούς πλεονάματος δεν είναι τίποτα άλλο παρά ο δείκτης αριθμητικής αποτίμησης της λιτότητας συγκριτικά έχουμε εξασφαλίσει μια σαφώς ηπιότερη προσαρμογή που μειώνει την πιθανότητα νέων εκβιασμών για λήψη νέων οριζόντιων μέτρων για τα επόμενα χρόνια.

Τέλος, η συμφωνία για πρώτη φορά θέτει σαφές χρονοδιάγραμμα για την εκκίνηση συζητήσεων που θα αφορούν την απομείωση και τους όρους αποπληρωμής του δημόσιου χρέους. Είναι ακριβώς αυτό το πεδίο στο οποίο θα κληθούμε να δώσουμε έναν σκληρό αγώνα που η θετική έκβαση του θα αναμορφώσει το πλαίσιο της σχέσης της χώρας με τους δανειστές. Διότι μια θετική συμφωνία για την απομείωση του ελληνικού χρέους θα διαβρώσει την τεχνολογία εξουσίας στη βάση της οποίας έχουν επιβληθεί τα προγράμματα σκληρής λιτότητας και εσωτερικής υποτίμησης της τελευταίας πενταετίας. Στον αγώνα αυτό είναι κρίσιμο να αξιοποιηθεί η νέα πολιτική κατάσταση που διαμορφώνεται στην Ευρώπη μετά τη διαπραγμάτευση καθώς το τελευταίο εξάμηνο αναδείχτηκαν νέες διαχωριστικές γραμμές στο εσωτερικό των ευρωπαϊκών πολιτικών οικογενειών.

5. Υπάρχει εναλλακτική;

Πολλοί βεβαίως κατηγορούν το ΣΥΡΙΖΑ ότι η επιλογή υπογραφής της νέας Συμφωνίας δικαιώνει την θατσερική αποστροφή ότι δεν υπάρχει εναλλακτική οδός πέρα και εναντίον των επιταγών του νεοφιλελευθερισμού (there is no alternative). Ποτέ δεν έχει υπάρξει πιο συνειδητή και ακραία διαστρέβλωση από αυτή στην σύντομη ιστορία του ΣΥΡΙΖΑ. Η θατσερική αυτή φράση δεν σημαίνει τίποτα περισσότερο και τίποτα λιγότερο από το ότι ο νεοφιλελευθερισμός, ο ακραίος ατομισμός και το κυνήγι του καπιταλιστικού κέρδους αποτελεί την μοναδική λύση, το μοναδικό δρόμο για την κοινωνική ευημερία. Σύμφωνα με όλα όσα κρύβονται πίσω από αυτή την αποστροφή κάθε άλλος δρόμος οδηγεί στην ανελευθερία, τον ολοκληρωτισμό και την κοινωνική δυστυχία.

Ο ΣΥΡΙΖΑ αλλά και η κυβέρνησή του ποτέ δεν υιοθέτησε, αυτήν την πολιτική και ιδεολογική σκοπιά. Διότι είναι άλλο πράγμα να αποδέχεται κανείς τον νεοφιλελευθερισμό ως σταρτηγικό ορίζοντα, ως τον μοναδικό δρόμο προς την κοινωνική ευημερία, και άλλο πράγμα να αναγνωρίζει ότι **σε μια δεδομένη χρονική στιγμή, με δεδομένους πολιτικούς συσχετισμούς οφείλει να κάνει έναν τακτικό και πρόσκαιρο συμβιβασμό ώστε να είναι σε θέση να συνεχίζει να αγωνίζεται διατηρώντας ζωντανή την πιθανότητα και την δυνατότητα κατίσχυσης.**

Επομένως ναι, υπάρχει εναλλακτική, υπάρχει άλλος δρόμος για την οργάνωση των κοινωνιών και της οικονομίας. Ο δρόμος αυτός περνάει μέσα από την αναδιανομή πλούτου και ισχύος υπέρ των υποτελών τάξεων, των μισθωτών δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, των αυτοαπασχολούμενων και των συνταξιούχων, μέσα από την ενίσχυση μορφών κοινωνικής οικονομίας που αμφισβητούν το πρότυπο αποκάλυπτης ή συγκαλυμμένης ιεραρχίας (και άρα εξουσίας) στο εσωτερικό της επιχείρησης και δίνουν διέξοδο στη δημιουργικότητα μιας υπερπροσοντούχας αλλά άνεργης νεολαίας, μεσά από την προστασία των κοινών αγαθών που ένα ένα μπαίνουν στο στόχαστρο του κεφαλαίου, μέσα από τη στήριξη του κοινωνικού κράτους αλλά και την διεύρυνση και την εμβάθυνση των κοινωνικών δικαιωμάτων και των δημοκρατικών ελευθεριών. Προυποθέτει αυτός ο δρόμος και μια διαρκή και οργανική σχέση με τα κινήματα των υποτελών τάξεων, στενή επαφή με τις θεωρητικές επεξεργασίες των διανοούμενων της Αριστεράς αλλά και ένα κόμμα οργανωμένο, μαζικό, ανοιχτό στον κόσμο της εργασίας και της νεολαίας. Αυτό το κόμμα πρέπει να βοηθήσουμε να οικοδομηθεί αν θέλουμε να έχουμε πιθανότητες επιτυχίας στον μακρύ και δύσκολο ταξικό πολιτικό αγώνα που βρίσκεται μπροστά μας.

Γιατί ο δρόμος για την κοινωνική χειραφέτηση και ιδιαίτερα μέσα σε συνθήκες κρίσης δεν είναι εύκολος και πολύ περισσότερο δεν πρόκειται να είναι σύντομος. Έχει επιταχύνσεις και πισωγυρίσματα, έχει στροφές, επιστροφές και αδιέξοδα, δεν είναι γραμμικός αλλά διχαλωτός και ανώμαλος. Αυτόν τον δρόμο ακριβώς πρέπει να τον ανοίξουμε βασιζόμενοι στις εμπειρίες του εργατικού και αριστερού κινήματος του 19^{ου}, του 20^{ου} και του 21^{ου} αιώνα αλλά και στις δικές μας εμπειρίες. Σε αυτές που συσσωρευτηκαν κατά τη διάρκεια του προηγούμενου εξαμήνου με τα λάθη και τα ορθά, με τις αστοχίες και τις ευστοχίες με τις αποτυχίες και τις επιτυχίες του.

Διότι ο αγώνας που δώσαμε καθόλη τη διάρκεια αυτού του εξαμήνου ήταν σκληρός, επίπονος και κατα κοινή ομολογία εμβληματικός για όλους τους λαούς της Ευρώπης και του κόσμου που προσδοκούν και αγωνίζονται για την ανατροπή της παγκόσμιας νεοφιλελεύθερης ηγεμονίας. Η μικρή Ελλάδα έδωσε (και εξακολουθεί να δίνει) έναν πολιτικό αγώνα με εμβέλεια πολλαπλάσια του μεγέθους της και ως τέτοιος θα καταγραφεί στην Ιστορία.

Έτυχε σε εμάς να είμαστε οι πρωταγωνιστές στην αντίσταση απέναντι στο παγκοσμιοποιημένο χρηματοπιστωτικό κεφάλαιο στην πιθανή αυγή μιας νέας ιστορικής περιόδου που **θα έχει εκκινήσει** με την χρηματοπιστωτική κρίση του 2008. Το αν τελικά θα αποδειχτεί αυτός ο αγώνας η αρχή μιας νέας περιόδου ή το τέλος της προηγούμενης δεν μπορεί να ειπωθεί παρά μόνο εκ των υστέρων και εξαρτάται από την έκβαση των κοινωνικών και πολιτικών αγώνων. Γιατί η ιστορία παράγεται μόνο αναδρομικά, όταν ο αχός της μάχης έχει κατακάτσει και όταν μια νέα ισορροπία επανέρχεται. Και η ισορροπία αυτή είναι πολύ μακριά ακόμα.

6. Η κατάσταση στην Ευρώπη: Προς μια πορεία αναδιάταξης των συσχετισμών

Ήταν ακριβώς η διαπραγμάτευση της ελληνικής κυβέρνησης τους τελευταίους μήνες που έδειξε τα σημερινά όρια της υπαρκτής Ευρώπης, την σκληρότητα των μηχανισμών επιβολής του νεοφιλελευθερισμού αλλά και τον εξαιρετικά δυσμενή πολιτικό συσχετισμό δυνάμεων τόσο στο επίπεδο των θεσμών όσο και των επιμέρους κυβερνήσεων.

Παρόλα αυτά για πρώτη φορά μια κυβέρνηση κράτους μέλους της ΕΕ και της ΕΖ αμφισβήτησε ευθέως τον πολιτικό αυτό συσχετισμό καθώς και την πολιτική που επιβάλλει, την πολιτική δηλαδή της επιθετικής λιτότητας, της σκληρής δημοσιονομικής προσαρμογής και της εσωτερικής υποτίμησης. Ήταν ακριβώς η αμφισβήτηση αυτή που όχι τυχαία μονοπώλησε το παγκόσμιο ενδιαφέρον για ένα ολόκληρο εξάμηνο ενώ πυροδότησε ταυτόχρονα μια μεγάλη πολιτική συζήτηση στο εσωτερικό της Ευρώπης αλλά και των θεσμών.

Η συζήτηση αυτή ανέδειξε βαθειά ρήγματα στο εσωτερικό των σοσιαλδημοκρατικών κομμάτων της Ευρώπης, πόλωσε τμήματα των Ευρωπαίων Πρασίνων προς την Αριστερά, κινητοποίησε ευρύτερες κοινωνικές δυνάμεις που συμπαραστάθηκαν έμπρακτα στον αγώνα της ελληνικής κυβέρνησης ενώ ταυτόχρονα συσπείρωσε ευρύτατες δυνάμεις της παγκόσμιας διανόησης που όχι μόνο στήριξαν πολιτικά αλλά και βάθυναν με θεωρητικούς όρους την κριτική απέναντι στον ακραίο νεοφιλελευθερισμό και την πολιτική της λιτότητας.

Την ίδια στιγμή το ελληνικό ζήτημα αποκάλυψε τον ηγεμονικό ρόλο της Γερμανίας στην διαδικασία επιβολής των προγραμμάτων δημοσιονομικής προσαρμογής και ανάγκασε την πολιτική της ελίτ να ξοδέψει αρκετό από το πολιτικό της κεφάλαιο για να δημιουργήσει τους όρους αποτελεσματικού εκβιασμού της πρώτης αριστερής κυβέρνησης μετά τον 2^ο Παγκόσμιο Πόλεμο στην Ευρωπαϊκή ήπειρο.

Η διαπραγματευτική προσπάθεια αποκάλυψε όμως και τους σκόπιμους δομικούς περιορισμούς και την πολιτική φύση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας η οποία ακριβώς επειδή δεν λειτουργεί ως δανειστής τελευταίας καταφυγής για τα μέλη της ΕΖ στην πραγματικότητα επιτελεί ρόλο θεσμικού χρηματοδοτικού εκβιαστή για όσα μέλη του Ευρωσυστήματος αμφισβητούν τις νεοφιλελεύθερες κατευθύνσεις της ευρωπαϊκής πολιτικής.

Είναι ακριβώς αυτά τα σημεία τα οποία πυροδοτούν μια ευρύτατη συζήτηση αλλά και πολιτικές συγκρούσεις που είναι πιθανόν στο μέλλον να εξελιχθούν σε γενικευμένη κρίση του ευρωπαϊκού οικοδομήματος δεδομένης και της βούλησης τμημάτων της ευρωπαϊκής ελίτ να προχωρήσουν σε διαδικασίες ομοσπονδιοποίησης της Ευρώπης (Τραπεζική Ένωση, Υπουργός Οικονομικών, ενίσχυση του ρόλου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής) με όρους εμβάθυνσης του νεοφιλελεύθερου σχεδίου. Σε αυτές τις συγκρούσεις η Ελλάδα οφείλει να παίξει πρωταγωνιστικό ρόλο επιδιώκοντας να οξύνει τις αντιφάσεις της ένωσης και της ζώνης του Ευρώ, κινητοποιώντας δυνάμεις πολιτικές και κοινωνικές στην κατεύθυνση αντίστασης, αμφισβήτησης και μετασχηματισμού των ευρωπαϊκών θεσμών.

Προϋπόθεση όμως για να δοθεί αυτός ο αγώνας είναι η παραμονή της Αριστεράς στην κυβερνητική εξουσία. Διότι είναι αποκλειστικά και μόνο η αριστερά που μπορεί να παίξει ρόλο καταλύτη ριζοσπαστικών εξελίξεων στο πεδίο μάχης που είναι σήμερα η Ευρώπη. Αντίθετα μια παλινόρθωση των πολιτικών δυνάμεων του παλιού πολιτικού συστήματος στην χώρα μας θα αποκλείσει για αρκετά χρόνια την πιθανότητα συγκρότησης ενός μεγάλου και διεθνιστικού πανευρωπαϊκού κινήματος με αξιώσεις επιτυχίας στις μεγάλες μάχες που έρχονται.

7. Η πολιτική κατάσταση στην Ελλάδα

Το πραγματικό πολιτικό δίλημμα που έχει να αντιμετωπίσει η Αριστερά σήμερα είναι αν θα επιτρέψει την παλινόρθωση του αστικού πολιτικού συστήματος στη χώρα προσπαθώντας να δραπετεύσει από τον δυσμενή πολιτικό και κοινωνικό συσχετισμό στην Ευρώπη ή αν θα δώσει συσπειρωμένη τον αγώνα για την απεμπλοκή από το νεοφιλελευθερισμό και την μνημονιακή πολιτική της λιτότητας και από κυβερνητική θέση.

Η απάντηση σε αυτό το ερώτημα πρέπει να λάβει υπόψη ότι μια πιθανή παλινόρθωση των αστικών κομμάτων στην χώρα θα αποτελέσει ιστορικού χαρακτήρα ήττα της Αριστεράς που πιθανά θα κλείσει για μεγάλο χρονικό διάστημα τις προοπτικές που άνοιξε η εκλογική - πολιτική νίκη της 25^{ης} Ιανουαρίου. Αυτό δεν σημαίνει επουδενί ότι η επιβεβλημένη νίκη στις εκλογές της 20^{ης} Σεπτεμβρίου δεν ενέχει τους δικούς της κινδύνους: Τους κινδύνους της πολιτικής μετάλλαξης του κόμματος κάτω από την πίεση των δυσμενών συσχετισμών αλλά και των δεσμεύσεων που επιβάλλει το νέο Μνημόνιο, την απονέκρωση του κόμματος και της αποκοπής του από τα λαϊκά και εργαζόμενα στρώματα που επιδιώκει να εκπροσωπεί, την μετατροπή του σε ήπιο διαχειριστή του μνημονιακού νεοφιλελευθερισμού.

Πρόκειται για κινδύνους υπαρκτούς που πρέπει να λάβουμε υπόψη στην προσπάθεια μας να παίξουμε πρωταγωνιστικό ρόλο και μάλιστα από κυβερνητικές θέσεις στον αγώνα του ελληνικού λαού για την ανατροπή των συσχετισμών μέσα και έξω από τη χώρα μας. Η άλλη όμως επιλογή μπορεί να αποδειχθεί ιστορικά ολέθρια για τον κόσμο της εργασίας καθώς η επιστροφή του παλιού πολιτικού συστήματος στην εξουσία είναι βέβαιο πως θα δώσει το έναυσμα για τιμωρητικές και εκδικητικές επιλογές απέναντι στην Αριστερά αλλά και τα λαϊκά στρώματα μετατοπίζοντας ανεπίστρεπτα τον κοινωνικό και πολιτικό συσχετισμό σε βάρος της κοινωνικής πλειοψηφίας. Είναι ακριβώς για αυτό το λόγο που παρά τα υπαρκτά προβλήματα του κόμματος είμαστε αναγκασμένοι από τα πράγματα να δώσουμε αποφασιστικά τον αγώνα για τη νίκη στις επερχόμενες εκλογές. Με συσπείρωση και με πείσμα αλλά και αναγνωρίζοντας τόσο τις υπαρκτές αδυναμίες μας όσο και τα στρατηγικά διλήμματα που αντιμετωπίζουμε μετά την επιβολή του νέου Μνημονίου.

Στόχος του ΣΥΡΙΖΑ είναι να υλοποιήσει με άλλους όρους πλέον μετά την επτάμηνη διαπραγματευτική και κυβερνητική εμπειρία ένα κυβερνητικό πρόγραμμα με ορίζοντα τετραετίας για την απεμπλοκή από το νεοφιλελευθερισμό και τη λιτότητα, για το ριζοσπαστικό δημοκρατικό μετασχηματισμό του κράτους, βρίσκοντας ταυτόχρονα λύσεις για τον περιορισμό των συνεπειών της Συμφωνίας. Να υλοποιήσει μια πολιτική που θα στηρίζει την κοινωνική πλειοψηφία και θα μετατοπίζει διαρκώς τον δείκτη των συσχετισμών προς όφελος των δυνάμεων της εργασίας.

Είναι ακριβώς για την υλοποίηση αυτού του προγράμματος που η κυβέρνηση της Αριστεράς αποτελεί οχυρό προς υπεράσπιση. Ένα κρισιμότερο μάλιστα οχυρό στον μακρόχρονο αγώνα εναντίον του νεοφιλελευθερισμού που προωθείται από το άρχον συγκρότημα σε Ελλάδα και Ευρώπη.

Γιατί το κράτος δεν είναι φρούριο αλλά δίκτυο, σχέση και στρατηγικό πεδίο του πολιτικού αγώνα. Δεν αλλάζει από τη μια μέρα στην άλλη αλλά αντίθετα ο επιβεβλημένος μετασχηματισμός του προϋποθέτει συνεχείς και συνεχόμενες μάχες, εμπλοκή του λαϊκού παράγοντα, διαρκή εκδημοκρατισμό. Όπως ο νεοφιλελευθερισμός κατέκτησε τον κόσμο μέσα από διαρκείς αναδιαρθρώσεις και τομές που κράτησαν τέσσερις ολόκληρες δεκαετίες έτσι και ο στρατηγικός στόχος της ριζοσπαστικής Αριστεράς, η οικονομία των αναγκών που είναι σύστοιχη με την διεύρυνση και εμβάθυνση της άμεσης και έμμεσης δημοκρατίας σε όλα τα δυνατά πεδία χρειάζεται χρόνο, επιμονή και επιμονή για να κερδίσει έδαφος στην υπαρκτή Ευρώπη της λιτότητας και του νεοφιλελευθερισμού μέσα σε έναν κόσμο που κυριαρχείται από την λογική της παραγωγής για την ανταλλαγή και το κέρδος.

Σε αυτές τις συνθήκες λοιπόν το κυβερνητικό πρόγραμμα του ΣΥΡΙΖΑ προσπαθεί να δώσει λύσεις, να βρει απαντήσεις και να ανοίξει δρόμους έχοντας σαν αδιαπραγμάτευτο ορίζοντα του την κοινωνική και πολιτική χειραφέτηση του κόσμου της εργασίας και της νεολαίας.

B. ΤΟ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ ΣΥΡΙΖΑ ΣΤΙΣ ΝΕΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ

1. Η Συμφωνία με τους δανειστές: Δεσμεύσεις και ανοιχτά μέτωπα

Η συμφωνία με τους δανειστές παρά το γεγονός ότι στην γενική της κατεύθυνση αντανάκλα τις προτεραιότητες του άρχοντος συγκροτήματος στην Ευρώπη για την αναδιάρθρωση της οικονομίας δεν αποτελεί ένα περικλειστο κείμενο αλλά εμπεριέχει αντιφάσεις και ανοιχτά μέτωπα. Την ίδια στιγμή που επιβάλλει προβληματικές δεσμεύσεις σε αρκετά σημεία της αντανάκλα τις αντιστάσεις του ελληνικού λαού και της κυβέρνησης στην πολιτική της λιτότητας και της εσωτερικής υποτίμησης.

Η κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ θα υλοποιήσει αυτές τις δεσμεύσεις την ίδια στιγμή όμως είναι αποφασισμένη να αναζητήσει ισοδύναμα και αντισταθμιστικά για την ελαχιστοποίηση των αρνητικών επιπτώσεων ενώ θα διαπραγματευτεί σκληρά για όλα εκείνα τα σημεία της συμφωνίας που έχουν παραμείνει ανοιχτά.

Βασικές διαπραγματευτικές προτεραιότητες για την κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ είναι στα πεδία των εργασιακών σχέσεων, του ασφαλιστικού συστήματος, της αξιοποίησης της δημόσιας περιουσίας, του φορολογικού συστήματος και φυσικά της ρύθμισης του ανοιχτού ζητήματος των κοκκινων δανείων που αποτελούν γκρίζες ζώνες με την έννοια ότι το περιεχόμενο των αλλαγών παραμένει ακόμη εν πολλοίς ανοιχτό αν και οι διατυπώσεις της συμφωνίας σε πολλά σημεία είναι προβληματικές

Η συμφωνία επίσης περιλαμβάνει και δεσμεύσεις οι οποίες αντανάκλουν θέσεις της ελληνικής κυβέρνησης όπως πχ σε ζητήματα καταπολέμησης της διαφθοράς, ανασυγκρότησης της δημόσιας διοίκησης, ενίσχυσης της φορολογικής διοίκησης, εκκαθάρισης ανοιχτών φορολογικών υποθέσεων, προστασίας της πρώτης κατοικίας ενώ δεν περιλαμβάνεται καμία απολύτως δέσμευση για περαιτέρω απολύσεις στο δημόσιο τομέα

Δέσμευση εξάλλου του ΣΥΡΙΖΑ είναι η εφαρμογή ενός παράλληλου προγράμματος σε ζητήματα που δεν άπτονται του πεδίου εφαρμογής της συμφωνίας με διπλό στόχο: αφενός την άμβλυση των συνεπειών της για τα μισθωτά και άνεργα στρώματα, τους αυτοαπασχολούμενους και τους συνταξιούχους και αφετέρου την ενίσχυση της θέσης αυτών των στρωμάτων τόσο πολιτικά (δημοκρατικές αλλαγές και μεταρρυθμίσεις) όσο και οικονομικά ώστε να ανοίξει ο δρόμος για την απεμπλοκή από το νεοφιλελευθερισμό και την μνημονιακή πολιτική της λιτότητας

2. Παραγωγική ανασυγκρότηση

Ο στρατηγικός ορίζοντας του νεοφιλελευθερισμού είναι αδιαμφισβήτητα η μείωση του εργατικού κόστους / μεριδίου μισθών, η εκκαθάριση των μη ανταγωνιστικών επιχειρήσεων, η νέου τύπου κεφαλαιακή συσσώρευση, η συγκέντρωση και αναδιάρθρωση της οικονομίας για μεγιστοποίηση της κερδοφορίας του κεφαλαίου.

Απέναντι σε αυτή τη στρατηγική που είναι η στρατηγική του κεφαλαίου ο ΣΥΡΙΖΑ θα αγωνιστεί με όλες του τις δυνάμεις με σκοπό να υιοθετηθεί ένας άλλος προσανατολισμός. Αυτός της ενίσχυση της εργασίας, με στροφή στην καινοτομία και την ποιότητα για ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, με τόνωση της ρευστότητας όσο είναι δυνατόν, αλλά και με ενίσχυση συνεργατικών εγχειρημάτων κοινωνικής οικονομίας. Δύο διαφορετικοί προσανατολισμοί συγκρούονται σε μια μάχη η οποία θα είναι διαρκής, ανοιχτή και υπό συνεχή διαπραγμάτευση.

2.1 Τραπεζικός Τομέας – Ρευστότητα στην πραγματική οικονομία – Κόκκινα δάνεια – Αξιοποίηση του ΕΣΠΑ

Η ενίσχυση του τραπεζικού τομέα, προκειμένου να μπορέσει να επιτελέσει ξανά το ρόλο του αιμοδότη της οικονομίας και η διασφάλιση του δημοσίου συμφέροντος αποτελούν βασικά στοιχεία του οικονομικού προγράμματος του ΣΥΡΙΖΑ.

Στο πλαίσιο της νέας συμφωνίας επιτεύχθηκε να ενταχθούν σημαντικά μέρη των προγραμματικών θέσεων του ΣΥΡΙΖΑ όπως η ενίσχυση της διαφάνειας και του ελέγχου των αποφάσεων και των απολαβών του τραπεζικού στελεχιακού δυναμικού, η βελτίωση της εταιρικής διακυβέρνησης των Τραπεζών και του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας, η ολοκληρωμένη και οριστική επίλυση του σύνθετου προβλήματος των μη εξυπηρετούμενων («κόκκινων») δανείων και η αντιμετώπιση - διευθέτηση του συνολικού χρέους προς τράπεζες και δημόσιο με κοινωνικά δίκαια και οικονομικά βιώσιμα κριτήρια, η δημιουργία ενός μόνιμου μηχανισμού υποστήριξης και προστασίας των πιο ευάλωτων δανειοληπτών και η ίδρυση ενός δικτύου ενημέρωσης των δικαιωμάτων των δανειοληπτών.

Παράλληλα, για την αντιμετώπιση του προβλήματος της επαρκούς χρηματοδότησης της πραγματικής οικονομίας το σχέδιο του ΣΥΡΙΖΑ περιλαμβάνει σημαντικές πρωτοβουλίες, που θα λειτουργήσουν συμπληρωματικά προς τα πιστωτικά ιδρύματα, όπως η δημιουργία Αναπτυξιακής Τράπεζας και η ενίσχυση του Ελληνικού Επενδυτικού Ταμείου.

Στις δεσμεύσεις της ελληνικής πλευράς συμπεριλαμβάνονται η καταγραφή μιας ολοκληρωμένης στρατηγικής για τον χρηματοπιστωτικό κλάδο και την αντιμετώπιση των επισφαλών δανείων, ο περιορισμός της άμεσης εμπλοκής του κράτους στην επιλογή των ανώτερων τραπεζικών στελεχών και η δημιουργία του κατάλληλου κλίματος για την προσέλκυση ιδιωτών επενδυτών.

Στον αντίποδα της πρότασης του ΣΥΡΙΖΑ βρίσκεται η νεοφιλελεύθερη άποψη που επιδιώκει την πλήρη απελευθέρωση και την ολιγοπωλιακή υπερσυγκέντρωση της

χρηματοπιστωτικής αγοράς, την ολοκληρωτική ιδιωτικοποίηση των τραπεζών σε επίπεδα μη συμφέρουσα για το δημόσιο συμφέρον, την πώληση πακέτων δανείων σε κερδοσκοπικά κεφάλαια με παράλληλη έλλειψη πρόνοιας για κοινωνική προστασία των οικονομικά ασθενέστερων και την άρση των περιορισμών για πλειστηριασμούς πρώτης κατοικίας

Χρηματοπιστωτική σταθερότητα: Ανακεφαλαιοποίηση και Άρση κεφαλαιακών ελέγχων (capital controls)

Η κεφαλαιακή ενίσχυση του τραπεζικού συστήματος αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα και την άρση των capital controls.

Η δανειακή σύμβαση προβλέπει τη διάθεση ποσού μέχρι 25 δισ. ευρώ για την κάλυψη των πιθανών κεφαλαιακών αναγκών του εγχώριου τραπεζικού συστήματος. Η διαδικασία ανακεφαλαιοποίησης θα πραγματοποιηθεί μέσω του ΤΧΣ και θα ολοκληρωθεί μέχρι τα τέλη Νοεμβρίου.

Μέρος της συμφωνίας είναι η δυνατότητα για συμμετοχή στο πρόγραμμα ανακεφαλαιοποίησης εκτός των τεσσάρων συστημικών τραπεζών και των υπολοίπων τραπεζικών ιδρυμάτων (Τράπεζα Αττικής και συνεταιριστικές τράπεζες), αποφεύγοντας με αυτόν τον τρόπο περαιτέρω συγκέντρωση του κλάδου, συμβάλλοντας έτσι στον ανταγωνισμό και στην στήριξη της τοπικής κοινωνίας και επιχειρηματικότητας.

Με βάση τη συμφωνία προβλέπεται η σταδιακή επαναφορά των τραπεζών στον ιδιωτικό τομέα σε μεσοπρόθεσμο ορίζοντα. Ωστόσο το δημόσιο συμφέρον διασφαλίζεται τόσο μέσω της ενίσχυσης της διαφάνειας και της βελτίωσης της εταιρικής διακυβέρνησης του ΤΧΣ όσο και λόγω της ένταξης των τραπεζικών μετοχών στο ενεργητικό του νέου ταμείου αξιοποίησης της δημόσιας περιουσίας.

Οδικός χάρτης άρσης των κεφαλαιακών ελέγχων (capital controls)

Η ολοκλήρωση της διαδικασίας ανακεφαλαιοποίησης εντός του 2015 θα συντελέσει στην επαναφορά της εμπιστοσύνης για το εγχώριο τραπεζικό σύστημα, απομακρύνοντας οριστικά τις ανησυχίες για bail in καταθετών και δημιουργώντας τις απαραίτητες προϋποθέσεις για την επιστροφή των καταθέσεων.

Η επιτυχής ανακεφαλαιοποίηση θα επιτρέψει την επαναφορά της παροχής ρευστότητας μέσω της ΕΚΤ και την αύξηση της αξίας των επιλέξιμων ενεχύρων. Παράλληλα θα ξεκινήσουν οι διαδικασίες επίλυσης του προβλήματος των «κόκκινων» δανείων, με τρόπο οικονομικά βιώσιμο και κοινωνικά δίκαιο.

Η πλήρης άρση των capital controls (ήδη καταγράφεται σημαντική χαλάρωση των αρχικών περιορισμών) αναμένεται να ολοκληρωθεί έως το τέλος του 2015.

Εταιρική διακυβέρνηση, Διαφάνεια, Δημόσιο Συμφέρον

Η ουσιαστική ενίσχυση του ρόλου του ΤΧΣ θα συμβάλει στη διασφάλιση των συμφερόντων του ελληνικού δημοσίου, ενισχύοντας τη διαφάνεια και τον αποτελεσματικό έλεγχο της εταιρικής διακυβέρνησης των τραπεζών, ώστε να αποφευχθούν περιπτώσεις κακοδιαχείρισης, που θα μπορούσαν να οδηγήσουν στο ενδεχόμενο νέων διασώσεων χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων στο μέλλον.

Το ελληνικό δημόσιο αποκτάει σημαντικό ρόλο στην επιλογή της διοίκησης του ΤΧΣ και των διευθυντικών στελεχών του μέσω μιας διαφανούς και αδιάβλητης διαδικασίας που θα επιβάλει η νεοσυσταθείσα επιτροπή σε συνεργασία με τους θεσμούς.

Το ΤΧΣ θα είναι υπεύθυνο τόσο για την αξιολόγηση και την επιλογή των διοικήσεων και των ανώτερων διευθυντικών στελεχών, θέτοντας αδιάβλητα μετρήσιμα κριτήρια, όσο και για τις αμοιβές και τις λοιπές απολαβές, λαμβάνοντας υπόψη τις συνθήκες και τις ανάγκες της τραπεζικής αγοράς και της οικονομίας γενικότερα.

Το ΤΧΣ σε συνεργασία με την ΤτΕ θα έχει διευρυμένες αρμοδιότητες στον έλεγχο των τραπεζών σχετικά με τη με τη διαχείριση των “κόκκινων” δανείων. Θα τεθούν συγκεκριμένα κριτήρια τμηματοποίησης των δανείων, θα οριστούν συγκεκριμένοι ποιοτικοί και ποσοτικοί στόχοι και θα υπάρχουν αυστηρά χρονοδιαγράμματα, διασφαλίζοντας ταυτόχρονα ότι θα προστατεύονται οι ευάλωτοι και ότι δεν θα επαναληφθούν φαινόμενα διακριτικής μεταχείρισης φυσικών και νομικών προσώπων με χαρακτηριστικές αναδιαρθρώσεις και αναχρηματοδοτήσεις.

Μη εξυπηρετούμενα («κόκκινα») δάνεια

Η επίλυση του προβλήματος των μη εξυπηρετούμενων δανείων αποτελεί κομβικό σημείο για την ενίσχυση της βιωσιμότητας του τραπεζικού συστήματος και απαραίτητη προϋπόθεση για την ανάκαμψη της οικονομίας.

Η συμφωνία συμπεριλαμβάνει την ολιστική αντιμετώπιση των «κόκκινων» δανείων στον τελικό υπολογισμό των κεφαλαιακών αναγκών των εγχώριων τραπεζικών ιδρυμάτων.

Σημαντικό στοιχείο της στρατηγικής για τα «κόκκινα» δάνεια είναι η μέριμνα για τους οικονομικά αδύναμους δανειολήπτες, μέσω της δημιουργίας ενός μόνιμου δικτύου κοινωνικής προστασίας, καθώς και η δυνατότητα συνυπολογισμού και διευθέτησης των συνολικών υποχρεώσεων προς τις τράπεζες, το δημόσιο και τα ασφαλιστικά ταμεία, που θα δώσει μια ουσιαστική ανάσα σε εκατοντάδες χιλιάδες οφειλέτες.

Πρώτο δείγμα γραφής είναι οι πρόσφατες αλλαγές στο Νόμο 3869/2010 όπου δίνεται η δυνατότητα διαγραφής συνολικού χρέους (τράπεζες, δημόσιο και ασφαλιστικά ταμεία) έως 20.000 ευρώ για νοικοκυριά με μηδενικά εισοδήματα και μηδενική ακίνητη περιουσία. Σύμφωνα με τους αρχικούς υπολογισμούς, η νέα

ρύθμιση προσφέρει σε 35.000 χιλιάδες νοικοκυριά μια οριστική ανακούφιση από τα βάρη του παρελθόντος δίνοντας τους μια ουσιαστική ευκαιρία επανεκκίνησης.

Συστήνεται μια νέα ανεξάρτητη αρχή, που με βάση ένα διάφανο θεσμικό πλαίσιο θα προσδιορίζει αντικειμενικά την πιστοληπτική ικανότητα και τη δυνατότητα αποπληρωμής, λαμβάνοντας υπ' όψιν εισοδηματικά και περιουσιακά κριτήρια καθώς και το σύνολο των υποχρεώσεων.

Εγκαθιδρύεται ένα δίκτυο ενημέρωσης δανειοληπτών για νομικά και οικονομικά ζητήματα. Με τον τρόπο αυτό διασφαλίζεται η κοινωνική δικαιοσύνη και η ενεργή υποστήριξη των ευάλωτων δανειοληπτών, που δεν θα είναι μόνοι και απροστάτευτοι απέναντι στις τράπεζες.

Την ίδια στιγμή α) η ενεργοποίηση του κυβερνητικού συμβουλίου ιδιωτικού χρέους και η ουσιαστική υποστήριξη του έργου του με τη σύσταση Ειδικής Γραμματείας, β) η βελτίωση και η εφαρμογή του κώδικα δεοντολογίας από τις τράπεζες υπό την εποπτεία της ΤτΕ, γ) η ταχύτερη δικαστική εξέταση των αιτήσεων για ένταξη στον Ν.3869/2010 (γνωστός και ως νόμος “Κατσέλη”) δ) η θέσπιση θετικών αλλαγών στον πτωχευτικό κώδικα, ε) η καθιέρωση του επαγγέλματος ειδικών συμβούλων θα συμβάλλει αποφασιστικά στην γρήγορη και αποτελεσματική επίλυση του προβλήματος των “κόκκινων” δανείων με κριτήρια κοινωνικά δίκαια και οικονομικά βιώσιμα.

Αποφεύχθηκαν λύσεις όπως η ανεξέλεγκτη πώληση πακέτων δανείων σε επιθετικά κεφάλαια (hedge and vulture funds).

Εντός του 2015 θα ολοκληρωθεί ειδική μελέτη σχετικά με τη νομική θωράκιση των δικαιωμάτων των δανειοληπτών και την εξεύρεση των πλέον κατάλληλων μηχανισμών για τη μεταφορά των πιο προβληματικών μη εξυπηρετούμενων δανείων εκτός των ισολογισμών των τραπεζών.

Παροχή ρευστότητας στην πραγματική οικονομία

Η ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών, η επιστροφή των καταθέσεων, η αποκατάσταση των κανονικών πιστωτικών γραμμών από το Ευρωσύστημα και η επίλυση του προβλήματος των «κόκκινων» δανείων θα συμβάλουν αποφασιστικά στη σταδιακή επαναφορά του επιπέδου ρευστότητας σε ικανοποιητικά επίπεδα.

Ανοίγει έτσι ο δρόμος προκειμένου να καταστεί δυνατή η συμμετοχή της Ελλάδας στο πρόγραμμα ποσοτικής χαλάρωσης της ΕΚΤ, που σε συνδυασμό με την επικείμενη διευθέτηση του δημόσιου χρέους, θα προκαλέσει την ραγδαία αποκλιμάκωση των επιτοκίων δανεισμού.

Σταδιακά αποκαθίσταται η επανασύνδεση των τραπεζών με τη διεθνή διατραπεζική αγορά, γεγονός που θα αυξήσει περαιτέρω τη ρευστότητα του συστήματος και θα μειώσει σημαντικά το κόστος χρηματοδότησης των τραπεζών, διαμορφώνοντας κατάλληλες συνθήκες για τη μείωση των επιτοκίων χορηγήσεων για τους

δανειολήπτες.

Στόχος, η πιστωτική επέκταση να επανέλθει σε θετικούς ρυθμούς, όρος απαραίτητος για την ανάκαμψη της οικονομίας και κυρίως για τη χρηματοδότηση επενδύσεων, οι οποίες θα προκαλέσουν την επιθυμητή ενίσχυση της απασχόλησης.

Ο χρονικός ορίζοντας της ολοκλήρωσης των παραπάνω θετικών εξελίξεων έχει ως αρχή τον Νοέμβριο του 2015 (ανακεφαλαιοποίηση τραπεζών) και επεκτείνεται έως το πρώτο εξάμηνο του 2017 (έξοδος στις αγορές).

Εντός του πρώτου τετραμήνου του 2016 αναμένεται να έχουν ολοκληρωθεί οι διαδικασίες για την λειτουργία της Αναπτυξιακής Τράπεζας, που αρχικά θα έχει κάτω από σ την ομπρέλα της το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων και το ΕΤΕΑΝ. Η δημιουργία ενός εθνικού αναπτυξιακού οργανισμού, σύμφωνα με τα πιο επιτυχημένα ευρωπαϊκά πρότυπα, θα διαδραματίσει σημαντικό ρόλο (α) στην βελτιστοποίηση της απορροφητικότητας και της αποτελεσματικής αξιοποίησης των ευρωπαϊκών κονδυλίων (ΣΕΣ 2014 – 2020), ειδικά σε θέματα υποδομών και έργων μεγάλης κλίμακας, (β) στην ενισχυμένη συμμετοχή της Ελλάδας στο “Επενδυτικό Σχέδιο για την Ευρώπη” (σχέδιο Juncker), (γ) στην ανάπτυξη συνεργιών με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και με αντίστοιχα ιδρύματα του εξωτερικού, καθώς και (δ) στην προσέλκυση ιδιωτών επενδυτών. Μέσω της Αναπτυξιακής Τράπεζας θα αναπτυχθούν ειδικά προγράμματα για τους δήμους και τις περιφέρειες και θα στηριχτεί η πρωτογενής παραγωγή και η συνεταιριστική οικονομία.

Για τη χρηματοδότηση των ΜΜΕ θα ενισχυθεί το Ελληνικό Επενδυτικό Ταμείο (δ' τρίμηνο 2015 – α' τρίμηνο 2016), με βασικό προσανατολισμό τη χρηματοδότηση της μικρομεσαίας επιχειρηματικότητας, που αποτελεί τη ραχοκοκαλιά της ελληνικής οικονομίας.

Αξιοποίηση του ΕΣΠΑ

Το βασικό ζήτημα των αναπτυξιακών κονδυλίων των διαρθρωτικών ταμείων ήταν όλα τα προηγούμενα χρόνια η υστέρηση των δημόσιων κεντρικών και περιφερειακών θεσμών στον μακροπρόθεσμο αναπτυξιακό σχεδιασμό και στη διαχείριση και παρακολούθηση της υλοποίησης των αναπτυξιακών στόχων. Η απουσία σχεδιασμού οδηγούσε στην υλοποίηση προγραμμάτων που διακρίνονταν για την αποσπασματικότητά τους ενώ ευνοούσε την αναπαραγωγή κατεστημένων θυλάκων πολιτικής και οικονομικής ισχύος σε όλα τα επίπεδα του Κράτους και της Αυτοδιοίκησης.

Επιπρόσθετα, η συρρίκνωση των πόρων του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ) αποτέλεσε διαχρονική πολιτική επιλογή των προηγούμενων κυβερνήσεων. Πριν από 10 χρόνια, το ετήσιο ΠΔΕ ήταν μεγαλύτερο σε απόλυτους αριθμούς από το σημερινό. Επίσης το 50% του υψηλότερου ΠΔΕ ήταν Εθνικοί πόροι. Σήμερα, το συνολικό ΠΔΕ έχει σημαντικά λιγότερους πόρους ενώ επιπλέον το εθνικό σκέλος του ΠΔΕ είναι μόλις το 1/10 του συνολικού.

Το πρόγραμμα του ΣΥΡΙΖΑ

Το ΕΣΠΑ καλύπτει ένα πολύ ευρύ φάσμα έργων και παρεμβάσεων, από πολύ μικρές μέχρι τεράστια έργα υποδομής. Ανεξαρτήτως του μεγέθους, το ΕΣΠΑ θα πρέπει να ιδωθεί ως εργαλείο υλοποίησης στρατηγικού σχεδιασμού – μέσο, όχι αυτοσκοπός. Η λογική μας για την οργάνωση των προγραμμάτων του ΕΣΠΑ δεν είναι τι προτείνει το ΕΣΠΑ για την παραγωγική ανασυγκρότηση αλλά ποιο κομμάτι από το πρόγραμμα του ΣΥΡΙΖΑ για τη σταθεροποίηση, την αντιμετώπιση της ανθρωπιστικής κρίσης και της παραγωγικής ανασυγκρότησης μπορεί να υλοποιηθεί με πόρους του ΕΣΠΑ. Ακόμα, πρέπει να ξεφύγουμε από την λογική των σημειακών παρεμβάσεων που πολύ συχνά συνδέονται με πελατειακά συμφέροντα.

Στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ υπάρχουν μεταρρυθμίσεις στρατηγικής σημασίας που πρέπει να γίνουν και σχετίζονται με την αντιμετώπιση της ανθρωπιστικής κρίσης, με τον εκσυγχρονισμό του δημοσίου και την ηλεκτρονική διακυβέρνηση και με την επανεκκίνηση της οικονομίας, την απλοποίηση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και την πρόσβαση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων στην χρηματοδότηση.

Ακόμα, η ανατροπή του αναπτυξιακού υποδείγματος που βασίζεται στην ανταγωνιστικότητα των χαμηλών μισθών πρέπει να συνοδευτεί από την αξιοποίηση της 'οικονομίας της γνώσης', τη δυνατότητά μας να καινοτομούμε και να παράγουμε υψηλής ποιότητας και προστιθέμενης αξίας προϊόντα και υπηρεσίες. Οι στρατηγικές που αφορούν την οικονομία της γνώσης μπορούν να αποτελέσουν το όχημα για την αλλαγή του παραδείγματος, ευκαιρία για μια διαφορετική διαδρομή ανάπτυξης και πλαίσιο για την αντιμετώπιση διαρθρωτικών αδυναμιών της ελληνικής οικονομίας και κυρίως της ανεργίας των νέων επιστημόνων.

Συνολικότερα, οι πολιτικές χρηματοδότησης της οικονομίας θα πρέπει να είναι ένα σύνολο αποφάσεων που συνιστούν από κοινού μια ολόκληρη στρατηγική. Δεν πρόκειται μόνο για κινητοποίηση χρηματικών πόρων αλλά για μια ευρύτερη κινητοποίηση ανθρώπινων πόρων, αργούντος παραγωγικού δυναμικού, αποθέματος ιδεών και συνδυασμού σωστών και αποτελεσματικών διοικήσεων και δημόσιων υπηρεσιών με την ιδιωτική και κοινωνική πρωτοβουλία.

Στόχοι

1. Βραχυπρόθεσμα, θα αποκατασταθεί πλήρως η ροή πληρωμών και υλοποίησης των έργων έτσι ώστε το ΕΣΠΑ 2007–2013 να ολοκληρωθεί χωρίς να επιβαρύνει υπέρμετρα τη δημοσιονομική βάση των επόμενων χρόνων. Ο στόχος είναι διπλός: η ομαλή ολοκλήρωση των προγραμμάτων με την ελάχιστη δυνατή επιβάρυνση τόσο της νέας περιόδου όσο και του κρατικού προϋπολογισμού.

2. Μεσοπρόθεσμα, θα εξασφαλιστεί η συνέχεια υλοποίησης κρίσιμων έργων της προηγούμενης περιόδου χωρίς όμως να θίγουν τα κριτήρια επιλεξιμότητας της νέας περιόδου και χωρίς να καταργούν ολοκληρωτικά την προγραμματική αυτοτέλεια του ΕΣΠΑ 2014 – 2020.

3. Μακροπρόθεσμα, στόχος είναι το ξεκαθάρισμα του αναπτυξιακού τοπίου από τις υποχρεώσεις και τις επιβαρύνσεις του παρελθόντος έτσι ώστε να προχωρήσουμε σε ένα νέο αναπτυξιακό υπόδειγμα που θα στηρίζεται στα μικρά και μεσαία χρήσιμα έργα, στις παρεμβάσεις με έντονο πολλαπλασιαστικό και οικολογικό αποτύπωμα και σε μια νέα επιχειρηματικότητα που να συνδυάζει την παραγωγή υψηλής ποιότητας και προστιθέμενης αξίας προϊόντων και υπηρεσιών με μια νέα μορφή επιχειρηματικής διακυβέρνησης μέσα από συνεργατικά σχήματα και μορφές κοινωνικής και συνεταιριστικής οικονομίας.

2.2 Μικρομεσαίες επιχειρήσεις

Η έκταση και η δομή της μικρομεσαίας επιχειρηματικότητας στην Ελλάδα διαμορφώθηκε στη βάση της διαχρονικής ανάπτυξης του ελληνικού καπιταλισμού και του ελληνικού κοινωνικού σχηματισμού. Τα τελευταία χρόνια, το τοπίο αυτό αναδιαρθρώθηκε ραγδαία διαμέσου, και ως αποτέλεσμα της πολιτικής της λιτότητας, τόσο λόγω της μείωσης της ζήτησης και των προβλημάτων ρευστότητας, όσο και εξ' αιτίας της κατευθυνσης που επιβάλλει η στρατηγική των Μνημονίων.

Πυρήνας της στρατηγικής αυτής είναι η υπόθεση ότι η ένταση του ανταγωνισμού και η απορρύθμιση των αγορών θα «εξυγιάνει» τους παραγωγικούς κλάδους της οικονομίας μειώνοντας το κόστος των παραγόμενων προϊόντων και υπηρεσιών, και ότι με αυτό τον τρόπο θα αυξηθεί η κοινωνική ωφέλεια. Στην πραγματικότητα, η διαδικασία αυτή διερύνει τα πεδία κερδοφορίας του μεγάλου κεφαλαίου και διευκολύνει τη δημιουργία ολιγοπωλίων με υποτίμηση της μισθωτής εργασίας στη λογική της ανταγωνιστικότητας κόστους, υποτίμηση της ποιότητας των προϊόντων και, εξίσου συχνά, αύξηση αντί για μείωση των τιμών για τους καταναλωτές.

Για τον ΣΥΡΙΖΑ, η αξιοποίηση των στρατηγικών πλεονεκτημάτων της μικρομεσαίας επιχειρηματικότητας -λαμβάνοντας υπόψη την μεγάλη συνεισφορά της στην απασχόληση- αποτελεί βασικό στοιχείο της πολιτικής του στην προσπάθεια ανάκαμψης της οικονομίας, και ανάδειξης αντιπαραδειγμάτων στην οργάνωση, στη διαδικασία της παραγωγής, στη σχέση με το κράτος, στη χρήση νέων τεχνολογιών, στην ανάπτυξη της καινοτομίας. Ταυτόχρονα, η δημιουργία οικονομιών κλίμακας μέσω της δημιουργίας και προώθησης συνεταιρισμών νέας μορφής θα μπορούσε να τις καταστήσει ευθέως ανταγωνιστικές με μεγαλύτερες επιχειρήσεις.

Οι δεσμεύσεις που ανέλαβε η κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ στο πλαίσιο της συμφωνίας με τους δανειστές δημιουργούν εξ αντικειμένου ζητήματα σύγκρουσης σε επίπεδο στρατηγικής κατεύθυνσης, ιδίως όσον αφορά την απορρύθμιση συγκεκριμένων κλάδων στους οποίους στοχεύει ρητά. Ωστόσο, θεωρούμε ότι η μάχη της ανάδειξης μια καινοτομικής, εξωστρεφούς, παραγωγικής και περισσότερο συλλογικής μικρομεσαίας επιχειρηματικότητας με στόχο την ποιοτική διαφοροποίηση και την αξιοποίηση των συγκριτικών ανθρώπινων και φυσικών πλεονεκτημάτων της ελληνικής οικονομίας είναι ανοιχτή.

Σε αυτό το πλαίσιο, ο ΣΥΡΙΖΑ προγραμματίζει την ενίσχυση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, μεταξύ άλλων, με τους ακόλουθους τρόπους:

Νέος Αναπτυξιακός Νόμος

Ο νέος αναπτυξιακός στόχος στοχεύει να:

- **Διευκολύνει τη μετάβαση** από μια οικονομία χαμηλής σε μια οικονομία υψηλής ανταγωνιστικότητας / τεχνολογικής εξειδίκευσης / καινοτομίας / εγχώριας προστιθέμενης αξίας, και θα συμβάλλει στη βελτίωση του εμπορικού ισοζυγίου.
- **Ενισχύει υφιστάμενες παραγωγικές δομές** όπου διαπιστώνονται κρίσιμες αδυναμίες και κίνδυνοι κατάρρευσης.
- **Κινητοποιεί νέες ομάδες δρώντων:** επιστήμονες της διασποράς-πρωτοβουλίες κοινωνικής / αλληλέγγυας / εναλλακτικής / συνεταιριστικής οικονομίας, επιχειρηματικά δίκτυα, εγχειρήματα νεανικής επιχειρηματικότητας, καινοτόμες / νεοφυείς επιχειρήσεις.

Μέτρα φορολογικής ελάφρυνσης για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

Παρά τα στενά δημοσιονομικά περιθώρια εξαιτίας της νέας συμφωνίας, έχουμε επεξεργαστεί μια δέσμη μέτρων για έμμεση ελάφρυνση των ΜμΕ. Ενδεικτικά, αναφέρουμε:

- Στήριξη επιχειρήσεων: μεσοπρόθεσμη μείωση των συντελεστών φορολόγησης για όσες επιχειρήσεις εντατικοποιούν τις ηλεκτρονικές συναλλαγές και ακολουθούν πρότυπα φορολογικής συμμόρφωσης.
- Σταδιακή κατάργηση ειδικών εισφορών στα πλαίσια ενός δίκαιου και προοδευτικού φορολογικού συστήματος.
- Σταδιακή κατάργηση του τέλους επιτηδεύματος. Μέχρι την κατάργησή του, εφαρμογή απαλλαγής για τα πρώτα πέντε χρόνια από την ίδρυση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.
- Επέκταση των κινήτρων για την ίδρυση νέων μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Μείωση του φορολογικού συντελεστή κατά 50% (ενδεικτικά 13% από 26%) για τα πρώτα 5 χρόνια και για εισόδημα μέχρι 25.000 ευρώ.
- Θέσπιση φορολογικών κινήτρων για επιχειρήσεις κοινωνικής οικονομίας.
- Επιτάχυνση επιστροφής φόρου εισοδήματος και ΦΠΑ.
- Σύστημα "μεταφοράς" του χρέους μεταξύ Δημοσίου και φορολογούμενου, ώστε να ισορροπήσουν τα προβλήματα χρεών - συμψηφισμού που υπάρχουν σήμερα.

Μείωση του γραφειοκρατικού κόστους με συντονισμένες δράσεις της Γ.Γ. Βιομηχανίας, και των Υπουργείων Οικονομίας και Διοικητικής Μεταρρύθμισης στην κατεύθυνση της απλοποίησης της αδειοδότησης, ελαχιστοποίησης των σημείων επαφής με τη δημόσια διοίκηση και χρήση της τεχνολογίας για όσο το δυνατόν απλούστερες ηλεκτρονικές διαδικασίες σχετικές με τη λειτουργία των επιχειρήσεων.

2.3 Ενίσχυση των αγροτών και της αγροτικής-κτηνοτροφικής παραγωγής

Οι ρυθμίσεις της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής 2014–2020 κινούνται με απόλυτη προσήλωση στο νεοφιλελεύθερο δόγμα και την περαιτέρω απορρύθμιση της αγοράς αγροτικών προϊόντων. Οι άξονές της είναι οριοθετημένοι στην υπηρετήση της στρατηγικής «Ευρώπη 2020», υπό σκληρή επιτήρηση για την εφαρμογή του Συμφώνου Δημοσιονομικής Σταθερότητας.

Με σημαία την παγκόσμια ανταγωνιστικότητα της ευρωπαϊκής γεωργίας σύμφωνα με τις επιταγές του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου, ο αποκλειστικός στόχος της νέας ΚΑΠ είναι η εξάλειψη των μικρών οικογενειακών εκμεταλλεύσεων και η διασφάλιση της κερδοφορίας των μεγάλων βιομηχανιών μεταποίησης γεωργικών προϊόντων, των μεγάλων αλυσίδων λιανικής πώλησης τροφίμων και των εξαγωγικών επιχειρήσεων, ιδίως των χωρών του Βορρά. Στόχος στο ίδιο αυτό πλαίσιο είναι ο έλεγχος των σπόρων από τις μεγάλες πολυεθνικές εταιρίες και η ανεξέλεγκτη χρήση στην παραγωγή, διακίνηση και λιανική πώληση γενετικώς τροποποιημένων τροφών προς όφελος της κερδοφορίας των μεγάλων επιχειρήσεων και ανεξαρτήτως των δυσμενών επιπτώσεων στην υγεία των πολιτών. Η Διατλαντική Εταιρική Σχέση Εμπορίου και Επενδύσεων (ΤΤΙΡ) σε συνδυασμό με τις πρόσφατες αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και της Κομισιόν επιτείνουν τους κινδύνους για τους πολίτες και κινούνται ακριβώς στην λογική της ολοκλήρωσης της απελευθέρωσης της αγροτικής παραγωγής, της εισαγωγής γενετικώς τροποποιημένων τροφών και της ολοκλήρωσης της νεοφιλελεύθερης αναδιάρθρωσης.

Η μείωση της χρηματοδότησης της ΚΑΠ κατά 11,2%, η διατήρηση της κατανομής των ενισχύσεων σε όφελος των μεγάλων γεωργικών εκμεταλλεύσεων, που ενώ αποτελούν το 20% του συνόλου καρπώνονται (όχι μόνο στην Ελλάδα, αλλά στο σύνολο της ΕΕ) το 80% των άμεσων ενισχύσεων, η απουσία εργαλείων ρύθμισης των τιμών και ελέγχου της κερδοσκοπίας και οι οριζόντιες ρυθμίσεις σε όλα τα κράτη μέλη, αγνοώντας τα επιμέρους εθνικά παραγωγικά χαρακτηριστικά, είναι το κεντρικό περιεχόμενο της ακραίας φιλελευθεροποίησης της ευρωπαϊκής γεωργίας.

Ο στρατηγικός στόχος του ΣΥΡΙΖΑ

Ο ΣΥΡΙΖΑ επιδιώκει να εδραιωθεί στη χώρα μας ένα νέο παραγωγικό και διατροφικό πρότυπο που θα βασίζεται σε μια μακροπρόθεσμα βιώσιμη γεωργία, κτηνοτροφία, αλιεία και βιομηχανία τροφίμων και ποτών. Θα επανακαθορίζει το μερίδιο των ελληνικών προϊόντων στον Ευρωπαϊκό αλλά και διεθνή καταμερισμό και θα προωθεί συνεταιριστικά και συνεργατικά εγχειρήματα τα οποία θα ανταγωνίζονται σε ποιότητα και όχι σε κόστος παραγωγής. Θα βασίζεται στην παραγωγή που θα σέβεται το περιβάλλον και θα καθορίζεται συνεργατικά στο βαθμό που η τροφή πρέπει να αποτελεί ζήτημα κοινωνικού σχεδιασμού και όχι να ελέγχεται από τις δυνάμεις της αγοράς. Θεμελιώδη συστατικά της στρατηγικής για την πρωτογενή παραγωγή αποτελούν η διασφάλιση της πρόσβασης όλων σε τρόφιμα υγιεινά, ασφαλή, υψηλής διατροφικής αξίας, σε προσιτές τιμές και η αναδιανομή του

παραγόμενου πλούτου σε όφελος των μικρομεσαίων παραγωγών, κυρίως με παραγωγή προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας και ισχυρά αναγνωρίσιμης ταυτότητας αλλά και με τη βράχυνση της αλυσίδας μεταξύ παραγωγών-καταναλωτών.

Το ζήτημα της διατροφικής επάρκειας είναι πρωτίστως ζήτημα κοινωνικό και δημοκρατικό στο βαθμό που αποτελεί κύριο ανάχωμα κόντρα σε εκβιασμούς. Η αναστροφή της περιβαλλοντικής κρίσης και η διατροφική ασφάλεια των λαών της Ευρώπης, απαιτούν τη συνολική αλλαγή παραγωγικού προτύπου και τη στροφή σε μια γεωργία φιλική προς το περιβάλλον, με μέτρα πρόσθετης ενίσχυσης ιδίως των μικρομεσαίων παραγωγών και των παραδοσιακών καλλιεργειών.

Ο συνολικός μετασχηματισμός της ευρωπαϊκής γεωργίας σε μια γεωργία χαμηλών εισροών, με εφαρμογή της ολοκληρωμένης διαχείρισης και τη στροφή προς τη βιολογική γεωργία και κτηνοτροφία, σε όφελος των μικρομεσαίων αγροτών και των κοινωνικών αναγκών, είναι αίτημα και πεδίο πάλης όχι μόνο του ευρωπαϊκού αγροτικού κινήματος, αλλά και του κόσμου της εργασίας και προϋποθέτει την ανατροπή της κυριαρχίας των δυνάμεων του νεοφιλελευθερισμού και του δημοσιονομικού στραγγαλισμού των λαών.

Η συμφωνία

Η συμφωνία προβλέπει την φορολογική επιβάρυνση των αγροτών και της παραγωγής σε τρία πεδία. Πρώτον την φορολόγηση του εισοδήματος των κατ' επάγγελμα αγροτών αντίστοιχα με τους ελευθέρους επαγγελματίες και με συντελεστή 26%. Δεύτερον την σταδιακή αύξηση της προκαταβολής φόρου στο 100%, επίσης αντιστοίχως με τους ελευθέρους επαγγελματίες. Και τρίτον την κατάργηση της έκπτωσης στο αγροτικό πετρέλαιο.

Τα ανοιχτά μέτωπα και οι μάχες που πρέπει να δοθούν

Η συμφωνία αφήνει αρκετά ανοιχτά μέτωπα καθώς επίσης προβλέπει:

- Βελτιώσεις στην απορρόφηση των κονδυλίων της Ε.Ε μέχρι το τέλος του 2015.
- Μέτρα που αποσκοπούν στη βελτίωση της εμπορίας γεωργικών προϊόντων.
- Καθιέρωση πρωτοβουλίας για την εξαγωγή ελληνικών προϊόντων και στην προώθηση και διαχείριση των εξαγωγικών δικτύων διανομής.
- Διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις για τη θέσπιση νέου πλαισίου για τους αγροτικούς συνεταιρισμούς.
- Ενθάρρυνση των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων που ευνοούν τους νέους και δραστήριους αγρότες.
- Μεγαλύτερη συγκέντρωση της αγροτικής εκμετάλλευσης.
- Πρόγραμμα για τη βελτίωση της αποδοτικότητας των πόρων κατά τη χρήση ενέργειας και τη διαχείριση των υδάτων.
- Στήριξη ορθών γεωργικών πρακτικών χρηματοδοτούμενες με κονδύλια της ΕΕ.

Τα παραπάνω οκτώ σημεία αποτελούν ακριβώς τις μάχες που είναι μπροστά μας και που θα πρέπει η Κυβέρνηση να δώσει από κοινού με τον αγροτικό κόσμο, προκειμένου η λίστα αυτή να αποκτήσει περιεχόμενο. Οι μάχες θα καθορίσουν το περιεχόμενο των προτάσεων και των παρεμβάσεων και άρα αν αυτές θα εξυπηρετούν ένα αντιπαραθετικό προς την κυρίαρχο σχέδιο και αν θα αποτελέσουν τελικά μεταρρυθμίσεις που βήμα βήμα να μετασχηματίζουν την πρωτογενή παραγωγή.

Η πρώτη κυβέρνηση της Αριστεράς

Κατά την πρώτη περίοδο διακυβέρνησης του ΣΥΡΙΖΑ φέραμε μια σειρά από επιτυχημένα αποτελέσματα. Συγκεκριμένα:

- Οι αποζημιώσεις για φυσικές καταστροφές στην αγροτική οικονομία παραμένουν αφορολόγητες. Προβλεπόταν φορολόγηση από το πρώτο ευρώ με συντελεστή 13%.
- Οι αγροτικές επιδοτήσεις παραμένουν αφορολόγητες έως ύψους 12.000 ευρώ. Με την ρύθμιση αυτή καλύπτεται περισσότερο από το 90% των αγροτών, κυρίως μικρής και μεσαίας αγροτιάς. Προβλεπόταν φορολόγηση από το πρώτο ευρώ με συντελεστή 13%.
- Κατατίθεται σε διαβούλευση, το αμέσως προσεχές διάστημα, η πρότασή του ΣΥΡΙΖΑ για τη συνεργατική λειτουργία των αγροτών.
- Ξεκινά άμεσα η καταγραφή της ακίνητης περιουσίας του υπουργείου με στόχο την ίδρυση φορέα αξιοποίησης της δημόσιας αγροτικής γης και των αγροτικών ακινήτων.
- Λαμβάνουμε μέτρα προστασίας της φέτας, ως Προϊόν Γεωγραφικής Ένδειξης, στις συμφωνίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τρίτες χώρες και των γαλακτοπαραγωγών της χώρας μας μετά την άρση των ποσοστώσεων.
- Αντιμετωπίζουμε το πρόβλημα των επιλέξιμων εκτάσεων για βοσκοτόπους.
- Βρίσκεται σε εξέλιξη η αποτύπωση των εκτάσεων προς βοσκή και η ολοκλήρωση του σχετικού νομοσχεδίου που αφορά τις βοσκήσιμες γαίες με στόχο την ομαλή και απρόσκοπτη ροή των κοινοτικών πόρων, ύψους 450 εκ. ευρώ το χρόνο.
- Ολοκλήρωση του σχεδιασμού για το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014 – 2020, με συνολικό προϋπολογισμό ύψους 10 δισ. ευρώ.
- Διασφαλίστηκε η απορρόφηση των 800 εκ. ευρώ που κινδύνευαν να χαθούν στο πλαίσιο του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2007 – 2013.

Το παράλληλο πρόγραμμα του ΣΥΡΙΖΑ

- **Αμβλύνουμε την φορολογική επιβάρυνση που προβλέπει η συμφωνία με:**
  - **Διαχωρισμό του αγροτικού εισοδήματος σε:**
    - Αγροτική επιχείρηση (με προκαθορισμένα χαρακτηριστικά).
    - Αποκλειστικά αγρότη (με αποκλειστικό οικογενειακό εισόδημα από δραστηριότητα αγροτική- κτηνοτροφική- αλιευτική κοκ).

- Αγρότη με οικογενειακά εισοδήματα (π.χ. μέχρι 70%) από αγροτική εκμετάλλευση.
  - Φορολογούμενου με αγροτικά εισοδήματα μέχρι (π.χ.) το 30% του εισοδήματός του.
- **Με βάση τον παραπάνω διαχωρισμό ΕΝΙΣΧΥΣΗ του αγροτικού εισοδήματος** ειδικά στις οικογένειες με αποκλειστικό εισόδημα με:
  - Μειωμένους συντελεστές εισοδήματος.
  - Αυτόματη διαδικασία επιστροφής ΦΠΑ.
  - Ειδικούς συντελεστές σε ορεινές και δυσπρόσιτες περιοχές, νέους αγρότες, ειδικές καλλιέργειες, δράσεις που σχετίζονται με την αειφόρο ανάπτυξη κοκ.
- **Φορολογική ενίσχυση, δομών συνεταιρισμού, ομάδων αγροτών** κοκ με διαφάνεια και ορθή διαχείριση.
- **Αντιμετώπιση από κοινού με τους αγρότες και μετά από διάλογο** των προβλημάτων που δημιουργούν:
  - Η απασχόληση μελών της οικογένειας, με αναγνώριση κόστους ανά είδος και ποσότητα προϊόντων
  - Η απασχόληση μεταναστών που δεν διαθέτουν νόμιμα έγγραφα.
  - Τα τεκμήρια διαβίωσης, οι αποσβέσεων, η μεταφοράς ζημιών κοκ.
- **Έγκαιρη εφαρμογή του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-20.**
- **Συνεχίζουμε και εντείνουμε τις παρεμβάσεις που έχουν ως βασική επιδίωξη την βελτίωση της ποιότητας, τη διαφοροποίηση, τη προστιθέμενη αξία, τις εξαγωγές και το οικολογικό αποτύπωμα των αγροτοδιατροφικών προϊόντων.** Ενδεικτικά:
  - Ανάπτυξη βιολογικής γεωργίας/κτηνοτροφίας - Καθολική εφαρμογή του συστήματος ολοκληρωμένης διαχείρισης - Καθολικό σύστημα ιχνηλασιμότητας προϊόντων.
  - Ενίσχυση της παραγωγής των πιστοποιημένων προϊόντων (ΠΟΠ-ΠΓΕ) και προώθηση νέων.
  - Νέο αξιόπιστο σύστημα ελέγχων για την ποιότητα τροφίμων.
  - Ειδικές κλαδικές πολιτικές και αναπτυξιακά σχέδια για κάθε στρατηγικό προϊόν (ελαιουργικά, γαλακτοκομικά, οπωροκηπευτικά, σιτάρι και αρτοποιία, αμπελοοινικά κ.α.) και για την κτηνοτροφία και την αλιεία.
  - Στρατηγικός σχεδιασμός ώστε η παραγωγή και μεταποίηση των πρωτογενών προϊόντων να γίνεται εντός συγκεκριμένων γεωγραφικών περιοχών και με χρήση των παραγόμενων εκεί πρώτων υλών.
  - Πρόγραμμα διαχείρισης των υδατικών πόρων εξειδικευμένου στην αγροτική παραγωγή.
  - Καθολική απαγόρευση χρήσης και καλλιέργειας γενετικά μεταλλαγμένων προϊόντων.
  - Προώθηση του προτύπου της μεσογειακής διατροφής στη χώρα μας και διεθνώς με τη συνδρομή έγκυρων επιστημονικών μελετών.

- **Δημιουργούμε φορέα για την παραγωγική αξιοποίηση της αγροτικής γης** (δημόσιας, ιδιωτικής, εκκλησιαστικής κ.α.) και τη διευκόλυνση ανέργων, νέων γεωργών, ευάλωτων κοινωνικών ομάδων και άλλων να αναλάβουν την αξιοποίηση αυτή. Ο σχεδιασμός μας επιδιώκει να ενισχύσει δομές κοινωνικής οικονομίας, να κινητοποιήσει όχι μόνο αγρότες αλλά επιστήμονες με συναφείς γνώσεις, να διευκολύνει την επαναδραστηριοποίηση αργουσών βιομηχανιών τροφίμων και ποτών, τυποποίησης, διάθεσης και εμπορίας αγροτοδιατροφικών προϊόντων.
- **Επιδιώκουμε διαρκώς την αναθεώρηση της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής** προς όφελος των μικρομεσαίων παραγωγών της χώρας μας.

2.4 Κοινωνική Οικονομία

Το οικονομικό σύστημα που επιχειρεί να επιβάλει ο νεοφιλελευθερισμός χαρακτηρίζεται από τη μονοκαλλιέργεια του ιδιωτικού τομέα της οικονομίας, όπου κυριαρχούν οι ιδιωτικές τράπεζες και οι πολυεθνικές επιχειρήσεις. Γι' αυτό το λόγο, η νεοφιλελεύθερη πολιτική επιδιώκει αφενός τη διαρκή και δραστική συρρίκνωση του δημόσιου τομέα της οικονομίας και αφετέρου υπονομεύει συστηματικά τις αναπτυξιακές δυνατότητες του κοινωνικού τομέα. Αποτέλεσμα και αιτία αυτής της μονοκαλλιέργειας, είναι η ιδεολογική επικράτηση της λογικής του κέρδους και των σύστοιχων κοινωνικών πρακτικών του ατομικισμού, του ανταγωνισμού, του αυταρχισμού κ.α.

Κινούμενος στον αντίποδα του νεοφιλελευθερισμού, ο ΣΥΡΙΖΑ επιδιώκει ένα πλουραλιστικό οικονομικό σύστημα που το συναπαρτίζουν και οι τρεις τομείς της οικονομίας. Ως εκ τούτου, στην πολιτική του ΣΥΡΙΖΑ, η κοινωνική οικονομία συνιστά έναν από τους κεντρικούς αναπτυξιακούς μοχλούς της παραγωγικής ανασυγκρότησης αλλά και ένα εναλλακτικό μοντέλο οργάνωσης της παραγωγής και διανομής των αποτελεσμάτων της.

Το πρόγραμμα του ΣΥΡΙΖΑ

1. Να διευρυνθεί δραστικά ο ισχνός σήμερα στη χώρα μας κοινωνικός τομέας της οικονομίας ώστε αυτός να μπορεί στο μέλλον να συνεισφέρει σημαντικό μερίδιο στο ΑΕΠ. Επιδιώκουμε τα συνεργατικά εγχειρήματα να μην κινούνται στο περιθώριο αλλά να βρίσκονται στο επίκεντρο της οικονομίας, με δραστηριότητα σε τομείς και κλάδους όπως ο αγροτοδιατροφικός, η μεταποίηση, η παραγωγή ενέργειας, ο τουρισμός κ.α. Σε αυτό θα βοηθήσει η δικτύωση των εγχειρημάτων αυτών, ακόμη και για ζητήματα που αφορούν τη χρηματοδότησή τους.

2. Τα εγχειρήματα κοινωνικής οικονομίας να στηρίζονται στη συμμετοχή των εργαζομένων σε όλα τα στάδια της παραγωγής, τη δημοκρατική λήψη αποφάσεων και το έλεγχο από τα μέλη, και τη δίκαιη κατανομή του οικονομικού αποτελέσματος.

3. Κοινωνικές πρακτικές όπως η δημοκρατική οργάνωση, η αυτοδιαχείριση, η συνεργατικότητα και αλληλεγγύη που χαρακτηρίζουν την κοινωνική οικονομία να

διαχυθούν και σε άλλους τομείς της οικονομίας και ευρύτερα στην κοινωνία.

Όσον αφορά την επίτευξη των παραπάνω στόχων, η συγκυρία σήμερα είναι ιδιαίτερα ευνοϊκή για δύο, κυρίως, λόγους:

(α) Διότι, αντίθετα από την τραυματική εμπειρία διαχείρισης αγροτικών κυρίως συνεταιρισμών από τον παλαιοκομματισμό, το προηγούμενο διάστημα, ως αντίδραση στο κενό κάλυψης κοινωνικών αναγκών που δημιούργησε η μνημονιακή όξυνση της νεοφιλελεύθερης επίθεσης, αναπτύχθηκαν στη χώρα μας κινήματα και δομές συνεργατικής και αλληλέγγυας οικονομίας που κατέγραψαν εξαιρετικά ενθαρρυντικές επιτυχίες. Η τεχνογνωσία, οι εμπειρίες των δομών αυτών και η συνεργασία μαζί τους είναι δυνατόν να διευκολύνουν μια κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ να προωθήσει αποφασιστικά την πολιτική της.

(β) Διότι η κοινωνική οικονομία απουσιάζει από τις δεσμεύσεις που υπάρχουν στη νέα συμφωνία με τους δανειστές της χώρας. Αυτό βέβαια δεν σημαίνει ότι το πεδίο είναι ελεύθερο να εφαρμοστεί η πολιτική του ΣΥΡΙΖΑ, διότι είναι στρατηγική η επιλογή του νεοφιλελευθερισμού για συρρίκνωση του δημόσιου και κοινωνικού τομέα της οικονομίας χάριν του ιδιωτικού. Σημαίνει όμως ότι για την κοινωνική οικονομία μια κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ θα μπορεί να δώσει τις απαραίτητες μάχες από πολύ καλύτερες θέσεις σε σχέση με άλλα πεδία που περιλαμβάνονται ρητά στη νέα συμφωνία.

Συγκεκριμένες δεσμεύσεις κυβερνητικής πολιτικής

Συστήνουμε Γραμματεία ή άλλη κυβερνητική-διοικητική δομή ειδικά για την Κοινωνική Οικονομία και μεταφέρουμε εκεί όλες τις συναφείς αρμοδιότητες και τους αντίστοιχους πόρους, ώστε να υπάρχει ενιαίος σχεδιασμός, συντονισμός, υλοποίηση και έλεγχος εφαρμογής της κυβερνητικής πολιτικής για την κοινωνική οικονομία. Η εμπειρία διακυβέρνησης έδειξε ότι αυτό είναι απαραίτητο και επείγον.

Βελτιώνουμε και απλοποιούμε το θεσμικό πλαίσιο για τη σύσταση και λειτουργία δομών κοινωνικής οικονομίας, ενσωματώνοντας αφενός την εμπειρία άλλων κρατών και αφετέρου τις προτάσεις και συστάσεις των διεθνών οργανισμών. Στόχος μας είναι να καταλήξουμε σταδιακά σε έναν ενιαίο νόμο για τους συνεταιρισμούς και τα άλλα συνεργατικά σχήματα, όπου θα υπάρχει εξειδίκευση ανάλογα με το αντικείμενο τους. Επίσης, επιδιώκουμε να ευθυγραμμίσουμε τη νομική μορφή των δομών κοινωνικής οικονομίας με τη φορολογική αντιμετώπισή τους. Στην κατεύθυνση αυτή, κατά την περίοδο της δικής μας διακυβέρνησης: (α) Συνεργάστηκαν τα συναρμόδια υπουργεία για την ενοποίηση της συνεταιριστικής νομοθεσίας. Έτσι ετοιμάστηκε σχέδιο νόμου για τους αγροτικούς συνεταιρισμούς και προχώρησε η εκπόνηση σχεδίου νόμου για του δασικούς συνεταιρισμούς. (β) Σε συνεργασία με υπαρκτά εγχειρήματα κοινωνικής οικονομίας, δρομολογήσαμε την τροποποίηση του Ν.4019/2011 για τις κοινωνικές-συνεταιριστικές επιχειρήσεις στην κατεύθυνση επίλυσης των προβλημάτων που έχει αναδείξει η εφαρμογή του. (γ) Απλοποιήσαμε τις διαδικασίες εγγραφής στο Μητρώο Κοινωνικής Οικονομίας.

Διαμορφώνουμε το πλαίσιο συνεργασίας του κράτους με τις δομές της κοινωνικής οικονομίας κατά τρόπο που ευνοεί και να στηρίζει τα αντίστοιχα εγχειρήματα. Λαμβάνουμε μέριμνα ώστε να διευκολυνθεί και στηριχτεί η συμμετοχή συνεργατικών εγχειρημάτων σε δημόσιους διαγωνισμούς και διαμορφώνουμε ευνοϊκό φορολογικό πλαίσιο για τα εγχειρήματα αυτά. Στην κατεύθυνση αυτή, κατά την περίοδο της δικής μας διακυβέρνησης: ολοκληρώσαμε τις διαδικασίες για την ενσωμάτωση των κοινοτικών οδηγιών για τις δημόσιες συμβάσεις κοινωνικής αναφοράς στο ελληνικό θεσμικό πλαίσιο και φτάσαμε στο τελικό στάδιο τη διαμόρφωση πλαισίου για τις προγραμματικές συμβάσεις και τις διαδικασίες παραχώρησης χώρων.

Δημιουργούμε ειδικές υποστηρικτικές δομές, αρχικά σε κεντρικό, κατόπιν και σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, που θα στηρίζουν τα εγχειρήματα κοινωνικής οικονομίας σε όλα τα στάδια λειτουργίας τους. Ελλείψει ισχυρού συνεταιριστικού κινήματος στην Ελλάδα η κρατική στήριξη κρίνεται απαραίτητη στο αρχικό στάδιο. Έχουμε ήδη διερευνήσει δυνατότητες συνεργασίας με φορείς που μπορούν και ενδιαφέρονται να αναλάβουν παρόμοιο ρόλο.

Εκπονούμε και εφαρμόζουμε συγκεκριμένα σχέδια κυβερνητικής δράσης που διευκολύνουν εγχειρήματα κοινωνικής οικονομίας να δραστηριοποιηθούν σε δυναμικούς κλάδους και τομείς της ελληνικής οικονομίας. Ολοκληρώσαμε ήδη ένα τέτοιο σχέδιο για την αξιοποίηση της αργούσας αγροτικής γης και των αγρουσών βιομηχανιών τροφίμων και ποτών, και αρχίσαμε την εφαρμογή του με την κατάρτιση νομοσχεδίου για τη σύσταση συναφούς φορέα. Επεξεργαζόμαστε αντίστοιχα σχέδια για την αξιοποίηση αργουσών ξενοδοχειακών μονάδων, καθώς και για παρεμβάσεις στις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, στη βιομηχανία-μεταποίηση, στις νέες τεχνολογίες και στον τομέα των κατασκευών.

Διασφαλίζουμε τους απαραίτητους χρηματοδοτικούς πόρους για να στηρίξουμε τα εγχειρήματα κοινωνικής οικονομίας. Έχουμε ήδη κινηθεί σε αυτή την κατεύθυνση κατά τον ανασχεδιασμό του νέου ΕΣΠΑ 2014-2020 καθώς επίσης και για τη δημιουργία του Ταμείου Κοινωνικής Οικονομίας που προβλέπεται από το Ν. 4019/2011.

Ρυθμίζουμε ζητήματα που αφορούν εγκαταλελειμμένες επιχειρήσεις ώστε αυτές να συνεχίσουν τη λειτουργία τους με ανάληψη διαχείρισης από τους εργαζόμενους. Έχουμε ήδη κινηθεί σε αυτή την κατεύθυνση για την περίπτωση της BIOME.

Συγκροτούμε ειδικό ελεγκτικό μηχανισμό για να διασφαλίσουμε την ορθή λειτουργία των συνεταιρισμών και των άλλων συνεργατικών εγχειρημάτων, και να αποφύγουμε τη δημιουργία «ψευδο-συνεταιρισμών» και άλλα παρατράγουδ

2.5 Αξιοποίηση της δημόσιας περιουσίας - Ιδιωτικοποιήσεις

Το πρόγραμμα των ιδιωτικοποιήσεων αποτέλεσε ένα από τα πεδία της σύγκρουσης του ΣΥΡΙΖΑ με το νεοφιλελεύθερο υπόδειγμα. Σύμφωνα με τις προηγούμενες

συμφωνίες οι ελληνικές κυβερνήσεις ήταν υποχρεωμένες να προχωρήσουν σε ένα ευρύ πρόγραμμα αποκρατικοποιήσεων τηρώντας συγκεκριμένα χρονοδιαγράμματα και ποσοτικούς στόχους (22 δισ. ευρώ έως το 2020), τα οποία στο σύνολο τους θα χρησιμοποιούνταν για την αποπληρωμή του δημόσιου χρέους.

Σύμφωνα με τη νεοφιλελεύθερη αφήγηση οι ιδιωτικοποιήσεις συμβάλλουν στην αύξηση των επενδύσεων και της απασχόλησης, στην ενίσχυση του ανταγωνιστικότητας της οικονομίας, ενώ το δημόσιο θεωρείται ουσιαστικά ανίκανο να διοικήσει με τον βέλτιστο τρόπο τις κρατικές εταιρείες και γι' αυτόν το λόγο θα πρέπει να αποχωρήσει από την όποια επιχειρηματική δραστηριότητα.

Για τον ΣΥΡΙΖΑ οι αποκρατικοποιήσεις αποτελούσαν ταχύτατη εκποίηση της περιουσίας του ελληνικού λαού μέσω σκανδαλωδών διαδικασιών καθώς επί της ουσίας ήταν αναγκαστικές πωλήσεις. Απόδειξη αποτελεί το γεγονός της συνεχούς αναθεώρησης επί τα χείρω των ποσοτικών στόχων των εσόδων και η πρόκληση δικαστικής διερεύνησης σε πολλές περιπτώσεις (πχ. πώληση και ενοικίαση 28 ακινήτων του δημοσίου). Η προγραμματική θέση του ΣΥΡΙΖΑ έκανε λόγο για αξιοποίηση της δημόσιας περιουσίας, με τη χρήση όλων των σύγχρονων μεθόδων (πχ. συμπράξεις με ιδιώτες επενδυτές του εσωτερικού και του εξωτερικού και δημόσιες επιχειρήσεις τρίτων χωρών) αποσκοπώντας στην τόνωση της ελληνικής οικονομίας, τη μείωση της ανεργίας, την προσέλκυση επενδύσεων. Όσον αφορά τα καθαρά έσοδα η πρόταση του ΣΥΡΙΖΑ ήταν η χρήση τους ως επιπρόσθετος πόρος χρηματοδότησης του συστήματος κοινωνικών ασφαλίσεων, πρόταση που αποτελούσε μια ακόμη απόδειξη της συνεκτικότητας του συνολικού οικονομικού προγράμματός του.

Σύμφωνα με το νέο πρόγραμμα το ελληνικό δημόσιο υποχρεούται να προχωρήσει σε εννέα (9) ιδιωτικοποιήσεις εντός της επόμενης τριετίας, στοιχείο που αποτελεί μέρος του αναγκαίου συμβιβασμού της κυβέρνησης για το κλείσιμο της συμφωνίας και την αποτροπή του προηγούμενου σχεδίου για την πώληση 23 περιουσιακών στοιχείων, μεταξύ των οποίων επιχειρήσεις στρατηγικού και ενδιαφέροντος και υψηλής κοινωνικής σημαντικότητας όπως τα ΕΛΠΕ, η ΔΕΠΑ η ΕΥΔΑΠ και η ΕΥΑΘ.

Στον παρακάτω πίνακα αποτυπώνεται με ξεκάθαρο τρόπο η σημαντική διαφορά για τις επικείμενες ιδιωτικοποιήσεις που περιλαμβάνονται στο νέο πρόγραμμα σε σύγκριση με τις δεσμεύεις των προηγούμενων κυβερνήσεων (31.12.2014).

**Πρόγραμμα ιδιωτικοποιήσεων έως
31.12.2014**

Νέο πρόγραμμα ιδιωτικοποιήσεων

1. Περιφερειακά Αεροδρόμια	1. Περιφερειακά Αεροδρόμια
2. Ελληνικό	2. Ελληνικό
3. Αστέρας Βουλιαγμένης	3. Αστέρας Βουλιαγμένης
4. Αφάντου, Ρόδος	4. Αφάντου, Ρόδος
5. Διαχειριστής Εθνικού Συστήματος Φυσικού Αερίου (ΔΕΣΦΑ)	5. Διαχειριστής Εθνικού Συστήματος Φυσικού Αερίου (ΔΕΣΦΑ)
6. Οργανισμός Λιμένος Πειραιώς (ΟΛΠ)	6. Οργανισμός Λιμένος Πειραιώς (ΟΛΠ)
7. Οργανισμός Λιμένος Θεσσαλονίκης (ΟΛΘ)	7. Οργανισμός Λιμένος Θεσσαλονίκης (ΟΛΘ)
8. ΤΡΑΙΝΟΣΕ ΑΕ & ΕΕΣΣΤΥ ΑΕ (ROSCO)	8. ΤΡΑΙΝΟΣΕ ΑΕ & ΕΕΣΣΤΥ ΑΕ (ROSCO)
9. Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών (Ελευθέριος Βενιζέλος)	9. Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών (Ελευθέριος Βενιζέλος)
10. Ηλεκτρονικές Δημοπρασίες Ακινήτων	
11. Μαρίνες	
12. Εγνατία Οδός ΑΕ	
13. Λοιποί Διαγωνισμοί Παραχώρησης Ακινήτων	
14. Real Estate Monetisation (Αξιοποίηση Ακινήτων του Ελληνικού Δημοσίου)	
15. Ποσειδί, Χαλκιδική	
16. Ιππικό Κέντρο Μαρκοπούλου (Ολυμπιακά Ακίνητα)	
17. Ελληνικά Πετρέλαια ΑΕ (ΕΛΠΕ ΑΕ)	
18. ΟΤΕ ΑΕ	
19. Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού (ΔΕΗ)	
20. ΕΥΑΘ	
21. ΕΥΔΑΠ	
22. Δημόσια Επιχείρηση Παραγωγής Αερίου (ΔΕΠΑ)	
23. Ελληνικά Ταχυδρομεία (ΕΛΤΑ)	

Μέρος του νέου προγράμματος αποτελεί η δημιουργία ενός νέου ανεξάρτητου ταμείου αξιοποίησης της περιουσίας του δημοσίου, στα πρότυπα των αντίστοιχων κρατικών ταμείων του εξωτερικού (sovereign funds) στο οποίο θα μεταφερθούν στοιχεία ενεργητικού με σκοπό:

- την αξιοποίηση τους,
- την προστασία και τη μεγέθυνση της αξίας τους,
- την ουσιαστική ένταξη τους στον παραγωγικό μετασχηματισμό της χώρας, αντί της αναγκαστικής εκποίησης τους που ίσχυε έως σήμερα.

Η αποσαφήνιση των σημαντικών παραμέτρων για τη λειτουργία του ταμείου αποτέλεσε το κομβικό σημείο για την επίτευξη (ή μη) της συμφωνίας του EuroSummit της 12ης Ιουλίου της κυβέρνησης με τους θεσμούς.

Το ταμείο θα έχει έδρα την Ελλάδα, η διοίκηση και η διαχείριση του θα γίνεται από τις ελληνικές αρχές, με τους θεσμούς να περιορίζονται σε ρόλους εποπτείας και χορήγησης τεχνικής βοήθειας.

Σημαντική διαφοροποίηση από το παρελθόν αποτελεί το γεγονός ότι η κατεύθυνση των προσόδων από το νέο ταμείο δεν θα αφορά αποκλειστικά την αποπληρωμή του δημόσιου χρέους, αλλά επιτεύχθηκε μια βασική προγραμματική πρόταση για χρήση μέρους των εσόδων για χρηματοδότηση των δημοσίων επενδύσεων. Συγκεκριμένα:

- Το 50% θα χρησιμοποιηθεί για για την επιστροφή της ανακεφαλαιοποίησης των τραπεζών και άλλων περιουσιακών στοιχείων
- 25% θα χρησιμοποιηθεί για τη μείωση της αναλογίας χρέους/ΑΕΠ,
- 25% θα χρησιμοποιηθεί για επενδύσεις.
-

Ο τρόπος λειτουργίας του νέου ταμείου, η εσωτερική δομή του, ο κώδικας εταιρικής διακυβέρνησης, η πιθανή σύνθεση των στοιχείων του ενεργητικού του (πχ. μετοχές εταιρειών και τραπεζών, η ΕΤΑΔ, ακίνητα, το ΤΑΙΠΕΔ κ.α.) και η μεθοδολογία της βέλτιστης αξιοποίησης της δημόσιας περιουσίας θα αποτελέσουν αντικείμενο μιας ανεξάρτητης Ομάδας Δράσης που θα συστήσει η ελληνική κυβέρνηση.

Πέραν των ανωτέρω, θεωρείται και είναι απαραίτητη η εκπόνηση ενός προγράμματος καταγραφής και προστασίας της Δημόσιας Περιουσίας. Συγκεκριμένα το ελληνικό δημόσιο δεν έχει έως σήμερα καταγράψει τις μεθόδους της πλήρους αξιοποίησης του συνόλου των περιουσιακών στοιχείων του, της αποτελεσματικής και λιγότερο κοστοβόρας κατανομής των πόρων που διαθέτει καθώς πλείστα στοιχεία ιδιοκτησίας του καταπατούνται, ενώ η διασπορά της διαχείρισης τους σε διάφορες υπηρεσίες και φορείς οδηγεί στην ελλιπή αξιοποίηση τους με τα γνωστά φαινόμενα κακοδιαχείρισης και σπατάλης, ζωτικών στα χρόνια της κρίσης, δημοσίων πόρων.

Η κυβέρνηση σε συνεργασία με την κοινωνία των πολιτών καλείται να δράσει για την δημιουργία μητρώου καταγραφής της δημόσιας περιουσίας, την δημιουργία θεσμών ελέγχου για την προστασία της και την καλύτερη αξιοποίηση της προς όφελος όχι μόνο των κρατικών εσόδων αλλά και για την δημιουργία κοινωνικών υποδομών που θα βελτιώνουν την καθημερινότητα των πολιτών.

3. Ανθρώπινοι όροι δουλειάς, προστασία της εργασίας, ενίσχυση της απασχόλησης

Χαρακτηριστικό των δύο προηγούμενων μνημονίων ήταν η γενικευμένη απορρύθμιση των εργασιακών σχέσεων σε μια προσπάθεια να αλλάξει βίαια το μοντέλο της απασχόλησης. Στόχος δεν ήταν άλλος από την κυριαρχία του μοντέλου της υπο- αμειβόμενης και υπερ-ευέλικτης εργασιακής σχέσης χωρίς προσωπική αξιοπρέπεια για τον εργαζόμενο και χωρίς κατοχυρωμένα θεμελιώδη συνδικαλιστικά δικαιώματα. Η διάλυση των εργασιακών σχέσεων αποτέλεσαν τον πυρήνα του ακραίου νεοφιλελεύθερου πειράματος που εφαρμόστηκε κατά τρόπο βίαιο σε βάρος του λαού μας. Η διάλυση αυτή ήταν πολιτική επιλογή. Μια επιλογή που μάταια προσπάθησε να δικαιώσει την παράλογη νεοφιλελεύθερη συνταγή, η οποία ανάγει στρεβλά τη μείωση του κόστους εργασίας σε θεμελιώδη παράγοντα της αύξησης της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας. Έτσι, η επονομαζόμενη «εσωτερική υποτίμηση», η μείωση δηλαδή του εργατικού κόστους, κυρίως με την περικοπή των μισθών των εργαζομένων στον ιδιωτικό και στο δημόσιο τομέα, αλλά και με τον εν γένει περιορισμό των εργατικών δικαιωμάτων αποτέλεσε το credo των νεοφιλελεύθερων πολιτικών που εφαρμόστηκαν τα προηγούμενα χρόνια.

Ο στρατηγικός προσανατολισμός του ΣΥΡΙΖΑ

Στον αντίποδα των νεοφιλελεύθερων πολιτικών, στρατηγικός στόχος του ΣΥΡΙΖΑ στο πεδίο της εργασίας παραμένει η διασφάλιση πλήρους και σταθερής εργασίας για όλους, με παράλληλη εγγύηση αξιοπρεπούς μισθού που θα επιτελεί τη βιοποριστική του λειτουργία. Συγχρόνως, η διασφάλιση των συνδικαλιστικών ελευθεριών και της συλλογικής αυτονομίας αποτελεί πυρήνα του παραδείγματος που επιδιώκουμε να κυριαρχήσει στην εργασία. Σε απόλυτη αντίθεση με το νεοφιλελεύθερο δόγμα, στο στρατηγικό όραμα του ΣΥΡΙΖΑ, η εγγύηση της αυτοδύναμης προστασίας των εργαζομένων σε συνδυασμό με την θεσμική αναβάθμιση των όρων εργασίας συνιστούν τους βασικούς παράγοντες αυξημένης παραγωγικότητας με την οικονομική και την κοινωνική της διάσταση.

Ο συμβιβασμός και οι προοπτικές που διανοίγονται

Η αποκατάσταση των συλλογικών διαπραγματεύσεων βρέθηκε στο επίκεντρο μιας μάχης που δεν κατορθώσαμε να κερδίσουμε το σύντομο διάστημα της διακυβέρνησης του ΣΥΡΙΖΑ. Ωστόσο και παρά τις εσφαλμένες εντυπώσεις που σκοπίμως δημιουργούνται από τους υπερασπιστές του παλιού πολιτικού κατεστημένου, η συμφωνία του Αυγούστου, αφήνει ανοιχτό το πεδίο για την αποκατάσταση και αναβάθμιση του θεσμικού πλαισίου προστασίας της εργασίας, ιδίως στο πεδίο του συλλογικού εργατικού δικαίου, το οποίο έχει υποστεί και τη μεγαλύτερη απορρύθμιση.

Διαπραγματευτήκαμε σκληρά ώστε

- η νέα συμφωνία να μην περιλαμβάνει μέτρα απορρύθμισης της εργασίας,

- το απορυθμισμένο πεδίο των συλλογικών διαπραγματεύσεων να τεθεί σε τροχιά επαναρρύθμισης,
- η μόνη μας δέσμευση για το μέλλον στο πεδίο των συλλογικών εργασιακών σχέσεων να είναι η ρύθμισή του σε αρμονία με τις «ευρωπαϊκές καλές πρακτικές» και σύμφωνα με τις αρχές της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας,
- η μόνη μας δέσμευση για το μέλλον στο πεδίο των ατομικών εργασιακών σχέσεων να είναι η καταπολέμηση των πολλαπλών εκδοχών της αδήλωτης και ανασφάλιστης εργασίας.

Η πρώτη κυβέρνηση της Αριστεράς

Δείγματα της πολιτικής που επιδιώκουμε να ασκούμε έγιναν ήδη φανερά το προηγούμενο διάστημα της διακυβέρνησης του ΣΥΡΙΖΑ, παρά την εξαντλητική διαπραγμάτευση στο εξωτερικό.

Μεταξύ άλλων πετύχαμε:

- Την ανάσχεση της γενικευμένης απορρύθμισης των εργασιακών σχέσεων.
- Την προστασία των θεσμικών όρων της Εθνικής Γενικής Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας για όλο το 2015.
- Την αναδιάρθρωση του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας και τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των ελέγχων, ούτως ώστε να περιοριστεί η μαύρη εργασία και η τρομοκρατία στους χώρους δουλειάς.
- Την ακύρωση των ομαδικών απολύσεων στο Μετρό Θεσσαλονίκης.
- Την άμεση απόκρουση της προσπάθειας των ΜΜΕ να επιδεινώσουν τις εργασιακές σχέσεις των εργαζόμενων σε αυτά, με την απειλή απολύσεων.
- Την ένταξη μέχρι και τον Αύγουστο 2015 106.693 ανέργων, σε επιδοτούμενα προγράμματα. Τους επόμενους δύο μήνες ο αριθμός αυτός θα ανέλθει σε 123.000 ανέργους, ενώ μέχρι τον Φεβρουάριο του 2016 οι θέσεις αυτές θα ανέλθουν σε 210.000 χιλιάδες.
  - Χαρακτηριστικά εντάξαμε 65.000 νέους στο Προγράμματα «Εγγύηση για την Νεολαία» (Youth Guarantee) και έχουμε διασφαλίσει την ένταξη μέσα στο επόμενο έτος για άλλους 69.800.
  - Βελτιώσαμε και προκηρύξαμε το Πρόγραμμα Κοινωνικού Εργασίας στους Δήμους, Υπουργεία και Περιφέρειες, για 52.626 θέσεις εργασίας.
  - Βάλαμε φραγμό στην κατασπατάληση πόρων στα προγράμματα κατάρτισης και πρακτικής άσκησης και ο επανασχεδιασμός μας αύξησε σημαντικά τα ποσά που εισπράττουν οι άνεργοι από 25-40% σε 60-75%.
  - Βρήκαμε 75.000 ΑΠΛΗΡΩΤΟΥΣ ανέργους κατά τη συμμετοχής τους σε διάφορα προγράμματα. Πληρώσαμε ήδη 45.000 ανέργους (παρά τη μεγάλη υποστελέχωση των υπηρεσιών, οι υπάλληλοι δουλεύουν εντατικά, με υπευθυνότητα και πλήρη επίγνωση της αποστολής τους).
- Την εφ' άπαξ επιδότηση ανέργων, απολυμένων εργαζομένων μέσω των σχετικών πιστώσεων του ΟΑΕΔ.

Το πρόγραμμα του ΣΥΡΙΖΑ

Στόχος του ΣΥΡΙΖΑ είναι να αδρανοποιήσει το μέχρι σήμερα κυρίαρχο νεοφιλελεύθερο σχέδιο για την εργασία, ασκώντας επιθετικά πολιτικές με αριστερό και κοινωνικό πρόσημο.

Με αυτό τον προσανατολισμό, η κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ, αμέσως μετά τις εκλογές επικεντρώνεται στα παρακάτω βήματα:

1. Ξεκινά άμεσα η διαδικασία διαβούλευσης με διεθνούς κύρους εμπειρογνώμονες υπό την εποπτεία της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ώστε να ισχύσει ένα νέο νομοθετικό πλαίσιο για τις συλλογικές διαπραγματεύσεις, το συνδικαλιστικό νόμο και την προστασία των εργαζομένων από τις ομαδικές απολύσεις, σύμφωνα με τις βέλτιστες πρακτικές του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Μοντέλου.

2. Ψηφίζεται άμεσα ο αναθεωρημένος Ευρωπαϊκός Κοινωνικός Χάρτης του Συμβουλίου της Ευρώπης, που αποτελεί σήμερα το πιο προωθημένο διεθνές κείμενο προστασίας των κοινωνικών και εργατικών δικαιωμάτων.

3. Προχωρά η επαναρρύθμιση του πεδίου των συλλογικών διαπραγματεύσεων μέσω υιοθέτησης νέου νομοθετικού πλαισίου. Η επαναρρύθμιση αυτή θα αποτελέσει από μόνη της εγγύηση για την ομαλή αύξηση του κατώτατου μισθού.

4. Περιβάλλον – Χωροταξία

Ο ΣΥΡΙΖΑ αναγνώρισε έγκαιρα στο πολιτικό του πρόγραμμα ότι η διεθνής καπιταλιστική κρίση έχει σαν αναπόσπαστη, κεντρική διάσταση την οικολογική κρίση και εντείνει περαιτέρω τις εκφάνσεις της – σε πλανητικό (κλιματική αλλαγή) και σε τοπικό επίπεδο (περιβαλλοντικές καταστροφές και υφαρπαγή πόρων).

Σήμερα, ιδιαίτερα στις χώρες και περιοχές που υφίστανται οικονομική εξάρτηση και κυριαρχία, εντείνονται οι στρατηγικές του κεφαλαίου για την απαξίωση, μονοπώληση, υπερεκμετάλλευση και τα φαινόμενα κακοδιαχείρισης του περιβάλλοντος. Αναπαράγεται και ισχυροποιείται ένα στρεβλό μοντέλο ανάπτυξης που γνωρίσαμε όλες τις προηγούμενες δεκαετίες της νεοφιλελεύθερης αντεπίθεσης και παράγει “φούσκες” και καταστροφές.

Η πολιτική για το περιβάλλον και την χωροταξία στην Ελλάδα υπήρξε ανέκαθεν δέσμια μεγάλων συμφερόντων και του πελατειακού κομματικού συστήματος σε όλα τα επίπεδα. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα και για την περίοδο από το 2011, κατά την οποία απορυθμίστηκε σαρωτικά το πλαίσιο του χωροταξικού και πολεοδομικού σχεδιασμού και οι μηχανισμοί εκτίμησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Με τα μνημονιακά νομοθετήματα, ζωτικά αγαθά δέχθηκαν σημαντικότερα πλήγματα και το περιβάλλον βρέθηκε πολιτικά υποσκελισμένο, αλλά κοινωνικά ηχηρό και ισχυρό με δεκάδες κινήματα και δικτυώσεις γύρω από το περιβάλλον και τα κοινά αγαθά που βρέθηκαν υπό απειλή.

Στρατηγικός στόχος της πολιτικής του ΣΥΡΙΖΑ παραμένει ο κοινωνικός και οικολογικός μετασχηματισμός του παραγωγικού μοντέλου, η ουσιαστική ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης στα προγράμματα για την βιώσιμη ανασυγκρότηση της οικονομίας. Η χώρα διαθέτει ένα μοναδικό φυσικό και πολιτισμικό περιβάλλον, με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, που προσδίδει αξία στο σύνολο της παραγωγικής διαδικασίας, για μια σειρά κλάδους της οικονομίας (τουρισμός, παραγωγή τροφίμων, μεταποίηση και βιομηχανία, ανανεώσιμες πηγές ενέργειας) και περιοχές της χώρας. Η καλή ποιότητα του περιβάλλοντος αποτελεί σημαντικό συγκριτικό πλεονέκτημα και αποτελεί όρο για την ικανοποίηση βασικών αναγκών, ενώ βελτιώνει πολύπλευρα την ποιότητα ζωής όλων των κατοίκων.

Το υπόδειγμα βιώσιμης παραγωγικής ανασυγκρότησης που καταθέτει ο ΣΥΡΙΖΑ προς την κοινωνία βρίσκεται στον αντίποδα του μοντέλου υπερεκμετάλλευσης και αυθαιρεσίας που γνωρίσαμε και θέτει στο επίκεντρό του την εργασία, την περιβαλλοντική προστασία και την εμπάθυνση και επέκταση της αποκέντρωσης, της συμμετοχής και της δημοκρατίας. Στοχεύει στην προστασία των κοινών αγαθών, την απρόσκοπτη πρόσβαση σ' αυτά και τη βιώσιμη παράδοσή τους στις επόμενες γενιές. Εστιάζει στην αξιοποίηση διαθέσιμων ανανεώσιμων πόρων, στην υπάρχουσα επιστημονική γνώση και τις δυνατότητες για κοινωνική καινοτομία, ιδιαίτερα στους τομείς στους τομείς της διαχείρισης του περιβάλλοντος.

Στόχοι του ΣΥΡΙΖΑ

Η κυβερνητική πολιτική του ΣΥΡΙΖΑ στα διαφορετικά πεδία της περιβαλλοντικής,

δασικής και χωροταξικής πολιτικής έχει ορισμένους γενικούς, “οριζόντιους”, στόχους:

- εκσυγχρονισμός των διαδικασιών σχεδιασμού, αδειοδότησης και ελέγχου της ανάπτυξης, δημιουργούνται αναγκαίες συνθήκες “ασφάλειας δικαίου” για τους πολίτες και τις επενδύσεις
- αναδιάρθρωση του συστήματος διακυβέρνησης: περιστολή γραφειοκρατίας, ενίσχυση επιτελικών υπηρεσιών, κοινωνική λογοδοσία διοίκησης, ανεξάρτητοι μηχανισμοί περιβαλλοντικής δικαιοσύνης
- πλήρης εναρμόνιση με το προωθημένο ευρωπαϊκό νομικό κεκτημένο για την βιώσιμη ανάπτυξη, αντιμετώπιση παραβάσεων κοινοτικής νομοθεσίας
- αξιοποίηση της δημόσιας ακίνητης περιουσίας με αυστηρούς όρους που αφορούν την οικολογική σημασία κάθε περιοχής, αρχές και κανόνες προστασίας και βέλτιστες περιβαλλοντικές πρακτικές
- ενίσχυση της Συνταγματικής προστασίας των δημόσιων αγαθών, ιδιαίτερα του νερού
- ενεργή συμμετοχή στις διεθνείς διαπραγματεύσεις για την επείγουσα αντιμετώπιση της ανθρωπογενούς κλιματικής αλλαγής με όρους δικαιοσύνης και αλληλεγγύης μεταξύ γενιών και χωρών

Επιμέρους άξονες κυβερνητικής πολιτικής:

Σύστημα Χωρικού Σχεδιασμού

- Προχωράμε στην ουσιαστική αναθεώρηση της υφιστάμενης πολιτικής χωρικού σχεδιασμού και χρήσεων γης με άξονες την απλοποίηση των επιπέδων σχεδιασμού, τον εκδημοκρατισμό του με ενίσχυση της συμμετοχής των τοπικών κοινωνιών και τον δημόσιο χαρακτήρα: τροποποίηση του νόμου 4269/14 μετά από επιστημονική και κοινωνική διαβούλευση.
- Ολοκληρώνεται η αναθεώρηση των Περιφερειακών Πλαισίων Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης που έχουν βαρύνουσα σημασία για την οργάνωση του χώρου και συνδέονται με τον αναπτυξιακό προγραμματισμό σε επίπεδο Περιφέρειας και το ΕΣΠΑ.
- Αντιμετωπίζονται μεθοδικά μέσα από τη συγκρότηση ειδικών νομοπαρασκευαστικών επιτροπών σειρά εκκρεμών πολεοδομικών ζητημάτων.
- Μετά τον πρόσφατο ορισμό νέας διοίκησης, επισπεύδεται με διαφάνεια η ολοκλήρωση του Κτηματολογίου σε όλη τη χώρα και της υποδομής γεωχωρικών δεδομένων που αποτελούν απαραίτητα εργαλεία ρύθμισης της ανάπτυξης στο χώρο.

Προστασία δασών και φυσικού περιβάλλοντος

- Επεξεργαζόμαστε την αναμόρφωση της δασικής νομοθεσίας (εξειδίκευση της ερμηνευτικής δήλωσης του α. 24 του Συντάγματος) και του συστήματος διοίκησης και διαχείρισης των προστατευόμενων περιοχών Natura 2000.
- Ολοκλήρωση του έργου της κύρωσης των δασικών χαρτών που είναι προϋπόθεση για την ολοκλήρωση της κτηματογράφησης της χώρας αλλά και για την ύπαρξη δασολογίου.

- Στοχεύουμε στη δημιουργία μια ενιαίας και κάθετης, διεπιστημονικά στελεχωμένης δασική υπηρεσία που θα διαχειρίζεται ολιστικά τα φυσικά χερσαία οικοσυστήματα.

Περιβαλλοντική αδειοδότηση και έλεγχος

- Με μια σειρά από υπηρεσιακές αλλαγές στη δομή του Υπουργείου ΠΑΠΕΝ, και με κινήσεις όπως την ανάκληση αδειοδοτήσεων που αφορούν την επένδυση της «Ελληνικός Χρυσός» στις Σκουριές Χαλκιδικής, η κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ έδειξε την αποφασιστικότητά της προκειμένου να διασφαλιστεί η νομιμότητα και να προστατευθεί το περιβάλλον και το δημόσιο συμφέρον.
- Για τη βελτίωση της περιβαλλοντικής αδειοδότησης έργων και δραστηριοτήτων προωθούμε την τροποποίηση του Ν. 4014/2011 με σκοπό την επικαιροποίηση και βελτιστοποίηση των προβλέψεων του, που θα οδηγήσει και στην επιθυμητή απλοποίηση των διαδικασιών.
- Τα θέματα στα οποία θα δοθεί ιδιαίτερη έμφαση, μεταξύ άλλων, είναι το Ηλεκτρονικό Περιβαλλοντικό Μητρώο, το Μητρώο Πιστοποιημένων Αξιολογητών ΜΠΕ και το Μητρώο Περιβαλλοντικών Ελεγκτών.

Διαχείριση Στερεών Αποβλήτων

- Τους πρώτους μήνες της διακυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ αναθεωρήθηκε ο Εθνικός Σχεδιασμός Διαχείρισης Αποβλήτων στην κατεύθυνση της ενίσχυσης της εναλλακτικής, αποκεντρωμένης διαχείρισης, ακυρώνοντας τις μεγάλες μονάδες επεξεργασίας σύμμεικτων. Προχωράει η προσαρμογή των Περιφερειακών Σχεδιασμών στη στοχοθεσία και κατευθύνσεις του νέου εθνικού σχεδιασμού.
- Προωθούνται μεταρρυθμίσεις του θεσμικού πλαισίου της ανακύκλωσης και εναλλακτικής διαχείρισης (με τροποποίηση του Ν. 2939/2001) προς όφελος των πολιτών και της κοινωνίας. Λαμβάνονται ρυθμίσεις μέτρα διευκόλυνσης των ΟΤΑ για την χωροθέτηση, μέσα από διαβούλευση, υποδομών ήπιας διαχείρισης αποβλήτων
- Εκπονείται σχέδιο πλήρους εξάλειψης των ανεξέλεγκτων χωματερών για την ελαχιστοποίηση των χρηματικών κυρώσεων κατά της χώρας μας που επιβλήθηκαν το 2014 για παραβάσεις της κοινοτικής νομοθεσίας.

Υδατικοί Πόροι

- Προχωράει η θεσμοθέτηση γενικών κανόνων κοστολόγησης, τιμολόγησης και ανάκτησης κόστους υπηρεσιών ύδατος. Το νερό προστατεύεται από την ιδιωτικοποίηση ως δημόσιο αγαθό και κατοχυρώνεται η εγγυημένη πρόσβαση όλων σε υπηρεσίες ύδρευσης/αποχέτευσης
- Προωθούμε την εξοικονόμηση και ορθολογική διαχείριση των υδατικών πόρων στην αγροτική παραγωγή, τον τουρισμό, την παραγωγή ενέργειας, τη βιομηχανία. Ήδη εκδόθηκε ΚΥΑ που αφορά στις άδειες χρήσης νερού, ταυτόχρονα με την απλοποίηση των διαδικασιών και την στήριξη των αγροτών.
- Δρομολογείται η αναθεώρηση των σχεδίων διαχείρισης στις λεκάνες απορροής και ο εκσυγχρονισμός της νομοθεσίας για τα υδατορέματα.

5. Φορολογία και φοροδιαφυγή

5.1 Φορολογία

Η κυρίαρχη νεοφιλελεύθερη αντίληψη για τη φορολογία προτιμάει να επιβαρύνει τα χαμηλά εισοδήματα και να παρέχει απαλλαγές στα υψηλά, με το επιχείρημα ότι μπορούν να μετακινηθούν σε χώρες με ευνοϊκότερα φορολογικά καθεστώτα.

Η δική μας αντίληψη βλέπει τη φορολογία σαν **εργαλείο αναδιανομής** που εξασφαλίζει την δίκαιη συνεισφορά όλων των πολιτών, ανάλογα με τις δυνατότητές τους, στην χρηματοδότηση των δημόσιων αγαθών και υπηρεσιών, χωρίς να στρεβλώνει την οικονομική δραστηριότητα.

Η κυβέρνησή μας αναγκάστηκε να επιβάλλει μια σειρά από δύσκολα φορολογικά μέτρα, κατάφερε όμως πολλά από αυτά να έχουν στοιχεία κοινωνικής δικαιοσύνης: **Η αύξηση της εισφοράς αλληλεγγύης, η φορολογία των κερδών και των πλοίων, η επιβολή ΦΠΑ στα ιδιωτικά σχολεία, η αύξηση των φόρων πολυτελείας είναι μέτρα που επιβαρύνουν σχεδόν αποκλειστικά τα υψηλά εισοδήματα.**

Στον σχεδιασμό μας εντάσσεται μια συνολικότερη φορολογική μεταρρύθμιση που θα καθιερώσει ένα **απλό, δίκαιο και σταθερό φορολογικό σύστημα** που θα εξασφαλίζει διαφάνεια και ευκολότερη διαχείριση, θα παρέχει στους πολίτες το αίσθημα ισότητας απέναντι στο κράτος αλλά και βεβαιότητας για τις μελλοντικές τους υποχρεώσεις.

Όσον αφορά τους **φόρους κατανάλωσης** (όπως ο ΦΠΑ) σκοπεύουμε να απλοποιήσουμε τις διαδικασίες απόδοσης και επιστροφής αλλά και να διορθώσουμε σταδιακά όσες αδικίες προέκυψαν από την αύξηση των συντελεστών και την κατάργηση των εκπτώσεων στα νησιά. Παράλληλα θα προχωρήσουμε σε ενίσχυση των ηλεκτρονικών συναλλαγών ώστε να βελτιωθεί η φορολογική συμμόρφωση και η εισπραξιμότητα.

Όσον αφορά τη **φορολογία εισοδήματος**, θα προχωρήσουμε σε ριζική αναμόρφωση με αλλαγή των τεκμηρίων, εξίσωση των συντελεστών για κάθε πηγή εισοδήματος και έντονη προοδευτικότητα ώστε να μεταφερθεί το βάρος από τα χαμηλότερα εισοδήματα προς τα υψηλότερα. Παράλληλα θα προχωρήσουμε σε περιορισμούς των εξαιρέσεων και των προνομιακών καθεστώτων που προσφέρουν δυνατότητες φοροαποφυγής.

Όσον αφορά τους **φόρους περιουσίας**, και ειδικότερα τον ΕΝΦΙΑ, θα προχωρήσουμε σε αναπροσαρμογή των αντικειμενικών αξιών και επιβολή προοδευτικών συντελεστών ώστε να μην υπάρξει απώλεια εσόδων. Επιπλέον, θα προχωρήσουμε στην επιβολή του περιουσιολογίου εντός του 2015 όπου θα καταγράφεται το σύνολο της κινητής και ακίνητης περιουσίας προκειμένου να διαπιστωθεί η φοροδοτική ικανότητα όλων των πολιτών.

5.2 Φοροδιαφυγή

Η αποκατάσταση της φορολογικής δικαιοσύνης και συνείδησης είναι μια μεγάλη πρόκληση που προϋποθέτει την επιτυχή πάταξη της φοροδιαφυγής. Παρότι πολλοί το έχουν υποσχεθεί, είμαστε οι μόνοι που διαθέτουμε την **πολιτική βούληση** για να το πραγματοποιήσουμε καθώς δεν έχουμε εξαρτήσεις από μεγάλα οικονομικά συμφέροντα, όπως αποδείχθηκε από την επιβολή του φόρου τηλεοπτικών διαφημίσεων που αναβάλλονταν επί πέντε χρόνια από τις προηγούμενες κυβερνήσεις. Πέρα από την πολιτική βούληση, χρειάζονται και συγκεκριμένες προϋποθέσεις, πολλές από τις οποίες εντάξαμε ήδη στη συμφωνία με τους εταίρους και θα αποτελέσουν προτεραιότητα το επόμενο διάστημα:

Χρειάζεται **αυστηροποίηση των ποινών και απλοποίηση των διαδικασιών επιβολής τους**. Οι ποινές πρέπει να φτάνουν σε πλήρη δήμευση εισοδημάτων που δεν δηλώθηκαν ή περιουσιακών στοιχείων που δεν δικαιολογούνται. Οι επιβολές κυρώσεων πρέπει να γίνουν απλές και διαφανείς και να θεσμοθετηθούν διαδικασίες που θα επιταχύνουν την εκδίκαση.

Επιπλέον χρειάζεται **ισχυρή και στελεχωμένη φορολογική διοίκηση με τεχνικά μέσα και επιχειρησιακό σχεδιασμό**. Σε αυτό το μέτωπο έχουμε δώσει ήδη δείγματα γραφής με την διασταύρωση στοιχείων τραπεζικών λογαριασμών και δηλώσεων εισοδήματος, την απόκτηση λογισμικού ώστε να εντοπίζονται οι απάτες ΦΠΑ, την εκπόνηση σχεδίου νόμου και επιχειρησιακής στρατηγικής για το λαθρεμπόριο καυσίμων, καπνικών προϊόντων και οινοπνευματωδών.

Τέλος απαιτείται **διεθνής συνεργασία**, τόσο για την μεταφορά τεχνογνωσίας και την υιοθέτηση καλών πρακτικών όσο και για την παροχή πληροφοριών για την απόκτηση περιουσιακών στοιχείων στο εξωτερικό. Η κυβέρνησή μας σκοπεύει να καταθέσει αίτημα στις χώρες του εξωτερικού προκειμένου να γνωστοποιηθούν τα περιουσιακά στοιχεία που αποκτήθηκαν από Έλληνες κατά τη διάρκεια της κρίσης. Επιπρόσθετα, θα προχωρήσουμε σε εθελοντική αποκάλυψη αδήλωτων καταθέσεων και άλλων χρηματοοικονομικών στοιχείων ώστε να επιβληθούν οι προβλεπόμενοι φόροι.

6. Κοινωνικό κράτος

Ο στρατηγικός ορίζοντας του νεοφιλελευθερισμού δεν είναι παρά η συνέχιση της υποβάθμισης του κοινωνικού κράτους και η αέναη προσπάθεια για συρρίκνωση των κοινωνικών δικαιωμάτων. Η θέση του ΣΥΡΙΖΑ βρίσκεται στον αντίποδα ενός τέτοιου σχεδιασμού. **Επικεντρώνεται στην υπεράσπιση της αναγκαιότητας του κοινωνικού κράτους με εξισωτικό ορίζοντα, στην ενίσχυση του κοινωνικού μισθού, στην παροχή ποιοτικών υπηρεσιών προς όφελος όλων των πολιτών αλλά και μεροληπτικά προς όφελος των οικονομικά αδύναμων.**

Ο προσανατολισμός του ΣΥΡΙΖΑ είναι (α) **να διαπραγματευτεί ώστε να προστατευτούν τα κοινωνικά δικαιώματα στα σημεία που θίγει η συμφωνία** και (β) **να υλοποιήσει μια πολιτική ενίσχυσης των δικαιωμάτων και υπεράσπισης του κοινωνικού κράτους στα σημεία που δεν άπτονται των συμφωνηθέντων.** Είναι δηλαδή να συνεχίσει να δίνει διαρκή μάχη με τους δανειστές αλλά και με το άρχον συγκρότημα στην Ευρώπη, καθώς και να συνεχίσει να συγκρούεται με την κυρίαρχη ιδεολογία στην Ευρώπη με σκοπό όχι απλά την προάσπιση, αλλά και την ενίσχυση των κοινωνικών δικαιωμάτων.

6.1 Ανθρωπιστική κρίση

Η πρώτη κυβέρνηση της Αριστεράς

Ο νόμος 4320/2015, ο πρώτος νόμος της κυβέρνησης της Αριστεράς μετά τις εκλογές της 25^{ης} Ιανουαρίου, ψηφίστηκε ομόφωνα και υλοποιήθηκε σε χρόνο ρεκόρ με χρήση αδιάβλητων κριτηρίων και ηλεκτρονικές διαδικασίες πανελλαδικά. Διατέθηκαν 200 εκατομμύρια ευρώ από τον κρατικό προϋπολογισμό για 9 μήνες. Από τις 300.226 αιτήσεις (633.288 άτομα) με βάση τα κριτήρια και τον προϋπολογισμό, δόθηκαν:

ΠΑΡΟΧΗ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΣΥΝΟΛΟ ΑΤΟΜΩΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΩΝ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ	ΜΗΝΙΑΙΑ ΩΦΕΛΕΙΑ
ΕΝΟΙΚΙΟ	30.575	87.541	70-220 ευρώ
ΡΕΥΜΑ	89.288	212.216	300 KW
ΣΙΤΙΣΗ	145.359	349.826	70-220 ευρώ

Μια πρώτη βοήθεια ήταν η δωρεάν επανασύνδεση του κομμένου ρεύματος σε δικαιούχους.

Καινοτομία αποτέλεσε η **Κάρτα Αλληλεγγύης**, η οποία πιστώνεται κάθε μήνα για 9 μήνες με 70-200 ευρώ, για χρήση σε όλα τα καταστήματα εμπορίας τροφίμων.

Για πρώτη φορά ενεργοποιήθηκε το επιχειρησιακό πρόγραμμα ΤΕΒΑ (Ταμείο Ευρωπαϊκής Βοήθειας για τους Απόρους), με συνολικό προϋπολογισμό 330 εκατ. ευρώ για επτά χρόνια. Από αυτά θα χρησιμοποιηθούν άμεσα **135 εκατ. ευρώ** για το 2015 και 2016.

Το ΤΕΒΑ χρησιμοποιείται για να ενισχύσει περαιτέρω τα θύματα της ανθρωπιστικής κρίσης και συγχρόνως για να δημιουργηθεί ομπρέλα προστασίας, συνεργασίας και δημοκρατικού ελέγχου σε τοπικό επίπεδο. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει παροχές σε είδος, όπως τρόφιμα, είδη γενικής καθαριότητας και προσωπικής υγιεινής, αλλά και κρίσιμες συνοδευτικές υπηρεσίες όπως υπηρεσίες ψυχοκοινωνικής στήριξης, νομική συνδρομή, κοινωνικά φροντιστήρια, κ.α.

Έχουν ήδη ολοκληρωθεί:

- Πλήθος νομοθετικών ρυθμίσεων για την εφαρμογή του, που αφορούν σε όλες τις τεχνικές πλευρές του προγράμματος, προκειμένου να μην χαθεί ούτε μια ημέρα, ούτε ένα ευρώ.
- Η σύσταση 57 συμπράξεων σε όλη την χώρα, στις οποίες συμμετέχουν Περιφέρειες, Δήμοι, ΜΚΟ, ΝΠΙΔ, καταναλωτικές οργανώσεις, Εκκλησία, αλλά και άτυπες δομές κοινωνικής αλληλεγγύης.
- Η ηλεκτρονική καταγραφή των ωφελουμένων επί τη βάση **215.413** αιτήσεων, που αντιστοιχούν σε **463.538** άτομα.

Καινοτομίες αποτελούν:

- Το γεγονός ότι η παροχή τροφίμων θα περιλαμβάνει και **φρέσκα προϊόντα** (νωπά κρέατα, φρούτα και λαχανικά).
- Το γεγονός ότι για τα 105 εκατ. ευρώ που προβλέπονται για το έτος 2016, οι προμήθειες θα γίνουν από τις κοινωνικές συμπράξεις, **προκειμένου να τονωθεί σημαντικά η τοπική αγορά** (η κεντρική διαχείριση των πρώτων προμηθειών ύψους 30 εκατ. ευρώ ανελήφθη από τη Γενική Γραμματεία Εμπορίου).

Στο πλαίσιο του **Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου για την Κοινωνική Ένταξη** προχωρήσαμε άμεσα και ολοκληρώσαμε μέσα στις καθορισμένες προθεσμίες (30/6/2015):

- Την αναθεώρηση των πολιτικών και στρατηγικών στόχων του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου για την Κοινωνική Ένταξη με σύγχρονη, ανθρωποκεντρική προσέγγιση. Ταυτόχρονα, εξειδικεύσαμε αυτό το Σχέδιο ώστε ο άξονάς του να μετατοπιστεί από την παραδοσιακή προσέγγιση κατά κατηγορία, **στην καθολικότητα της κάλυψης**.
- Το σχέδιο δράσης για τον μηχανισμό παρακολούθησης των πολιτικών για την κοινωνική ένταξη και την κοινωνική συνοχή.

Το πρόγραμμα του ΣΥΡΙΖΑ

Με την εμπειρία και γνώση που αποκτήσαμε, για πρώτη φορά **καταρτίζουμε τον πανελλαδικό χάρτη της φτώχειας και προχωράμε με στοχευμένες δράσεις** με σκοπό την περαιτέρω αντιμετώπιση της ανθρωπιστικής κρίσης. Για το αμέσως επόμενο διάστημα έχουν προγραμματιστεί:

- Η έκδοση **καρτών μετακίνησης** για ΑμεΑ, πολύτεκνους, τριτέκνους, ανέργους και χαμηλοσυνταξιούχους άνω των 65 ετών.
- Η ενεργοποίηση των **καρτών υγείας** ανασφάλιστων.
- **Σχολικά γεύματα για τους μαθητές δημοτικών σχολείων**: Κεντρική δράση για την αντιμετώπιση της παιδικής φτώχειας είναι η εισαγωγή των σχολικών γευμάτων στα δημοτικά σχολεία της χώρας, κατά προτεραιότητα με βάση τον χάρτη της φτώχειας. Το πρόγραμμα θα ξεκινήσει το τελευταίο τρίμηνο του 2015 με υγιεινό κολατσιό στα δημοτικά σχολεία των μεγάλων αστικών κέντρων, το οποίο θα διευρυνθεί σταδιακά σε όλα τα σχολεία. Για αυτό το σκοπό συντονίζουμε χρήματα του ΤΕΒΑ και, σε συνεργασία με προσφερθείσα μεγάλη Τράπεζα, προχωράμε στη **δημιουργία ειδικού λογαριασμού για τη συγκέντρωση καταθέσεων από ιδιώτες, επιχειρήσεις ή οργανισμούς, σε Ελλάδα και εξωτερικό**. Αυτός ο λογαριασμός ξεκινάει με πρώτες εισφορές από συστημικές τράπεζες και την ΓΕΝΟΠ-ΔΕΗ.
- **Διαχείριση του αγαθού της τροφής**: Η τροφή είναι πολύτιμη για να θάβεται ή να πετιέται. Εκδώσαμε κοινή υπουργική απόφαση με το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης για τα αδιάθετα οπωροκηπευτικά και την διανομή με τρόπο διαφανή και αδιάβλητο, μέσω των 57 συμπράξεων. Θα προχωρήσουμε στην **κατάθεση και ψήφιση τροπολογίας που θα απαγορεύει στις μεγάλες αλυσίδες σούπερ μάρκετ να πετούν τρόφιμα που μπορούν να καταναλωθούν με ασφάλεια**, τα οποία θα διατίθενται σε δομές αλληλεγγύης, σε φιλανθρωπικές οργανώσεις και σε ιδρύματα.
- Σε αυτό το πλαίσιο εντάσσεται και τροπολογία, που αφορά την **κατάργηση των πληθυσμιακών κριτηρίων για τη λειτουργία νόμιμων αγορών χωρίς μεσάζοντες**. Οι υπαίθριες αγορές χωρίς μεσάζοντες, εφόσον πληρούν όλες τις νόμιμες προδιαγραφές, θα μπορούν να λειτουργούν σε όλες τις περιοχές, χωρίς τις πληθυσμιακές απαγορεύσεις που ισχύουν σήμερα (μόνο σε περιοχές κάτω των 3.000 κατοίκων). Στόχος είναι η διάθεση αγροτικών προϊόντων σε χαμηλές τιμές από τους ίδιους τους παραγωγούς και στα μεγάλα αστικά κέντρα.

Σχεδιασμός Εθνικού Συστήματος Κοινωνικής Αλληλεγγύης

Σε συνεργασία με διεθνείς οργανισμούς αλλά και με τη συνδρομή επιστημονικών ομάδων εργασίας, συγκροτούμε νέο νομοθετικό πλαίσιο για την **Παιδική Προστασία**, την **Τρίτη Ηλικία** και τα **ΑμεΑ**, που θα καθορίζει:

- τις προδιαγραφές ίδρυσης και λειτουργίας δομών παιδικής προστασίας και δομών κλειστής προστασίας ηλικιωμένων,

- την αναθεώρηση του πλαισίου αναδοχής και υιοθεσίας ανηλίκων,
- την κατάθεση νόμου-πλασίου/ομπρέλα για όλα τα παιδιά ανεξαρτήτως προέλευσης, ηλικίας, φύλου, φυσικής, νοητικής και ψυχικής κατάστασης,
- τη δημιουργία πλαισίου αναδοχής ηλικιωμένων,
- την αναθεώρηση του συστήματος ανοιχτής προστασίας ηλικιωμένων (ΚΑΠΗ, ΚΗΦΗ και Βοήθεια στο Σπίτι).

Δίκτυο προστασίας (κοινωνικό εισόδημα) για τις ευάλωτες ομάδες

Ο ΣΥΡΙΖΑ αποσκοπεί, και στη δεύτερη κυβέρνηση της Αριστεράς, να συνεχίσει να εξυφαίνει το δίκτυο κοινωνικής προστασίας, με κύριους άξονες την εισοδηματική στήριξη και τις παροχές σε είδος (στέγη, ενέργεια, υγεία, μετακίνηση), και τη στοχευμένη εκτίμηση των προσωπικών αναγκών των οικονομικά ευάλωτων ομάδων. Η δράση αυτή θα συνδυαστεί με μείωση της γραφειοκρατίας και απλούστευση των διαδικασιών, με σύνδεση των ωφελουμένων με την αγορά εργασίας, αλλά και με σύνταξη ενός ηλεκτρονικού αρχείου δικαιούχων, προκειμένου να είναι δυνατός ο έλεγχος, η διαφάνεια και ο αποκλεισμός πιθανών πελατειακών σχέσεων.

6.2 Υγεία

Το πρόγραμμα του ΣΥΡΙΖΑ στοχεύει (α) στη **διευκόλυνση της φροντίδας και τη μείωση των επιβαρύνσεων των πολιτών στα θέματα Υγείας**, (β) στην **ανάσχεση της λειτουργικής κατάρρευσης των δημόσιων δομών** και (γ) στην **αναδιοργάνωση του ΕΣΥ στην κατεύθυνση ενός ολοκληρωμένου δημόσιου συστήματος υγείας** που θα λειτουργεί με βάση τις αρχές της καθολικότητας στην πρόσβαση, της ισότητας στη φροντίδα και της αποτελεσματικότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών. Η υγειονομική κρίση έχει ταξικές διαστάσεις και η αυξημένη ψυχοσωματική νοσηρότητα που καταγράφεται πλήττει κυρίως τους οικονομικά και κοινωνικά αδύναμους.

Ακριβώς γι' αυτό το λόγο, για τον ΣΥΡΙΖΑ η Υγεία αποτελεί χώρο κάλυψης πραγματικών αναγκών, κατοχύρωσης δικαιωμάτων, άρσης ανισοτήτων και κοινωνικής αναδιανομής. Ειδικά στη νέα μνημονιακή περίοδο, οφείλουμε στον τομέα της Υγείας να δημιουργήσουμε αντιρροπιστικούς μηχανισμούς ανακούφισης των αδύναμων (**υγειονομική κάλυψη ανασφάλιστων και μείωση συμμετοχής στο κόστος των εξετάσεων-φαρμάκων** με οικονομικά και κοινωνικά κριτήρια) και ανακατανομής πόρων υπέρ της δημόσιας περίθαλψης.

Η πρώτη κυβέρνηση της Αριστεράς

Κατά τη σύντομη περίοδο που βρέθηκε στην κυβέρνηση της χώρας, ο ΣΥΡΙΖΑ αναλώθηκε σε μια διαρκή προσπάθεια να κρατηθεί όρθιο και λειτουργικό το ΕΣΥ. Στο διάστημα αυτό πετύχαμε πολλά:

- Καταργήσαμε το «εισιτήριο πρόσβασης» των 5 ευρώ στα εξωτερικά ιατρεία των νοσοκομείων και των Κέντρων Υγείας.

- Καταρτίσαμε σχέδιο έκτακτης ανάγκης για τη διασφάλιση της λειτουργίας των δημόσιων δομών με παράταση της θητείας όλου του επικουρικού προσωπικού μέχρι 31/12/2015 και συνολικό προγραμματισμό 4500 μόνιμων προσλήψεων γιατρών και λοιπού νοσηλευτικού-παραϊατρικού προσωπικού, για πρώτη φορά μετά από 6 χρόνια. Ήδη έχει δρομολογηθεί η 1^η δέσμη προκηρύξεων μέσω ΑΣΕΠ περίπου 1000 θέσεων εργαζομένων στα νοσοκομεία, ενώ έχει εγκριθεί με ΠΥΣ η 2^η δέσμη για περίπου 2500 γιατρούς – νοσηλευτές – λοιπό παραϊατρικό και διοικητικό προσωπικό για τον ευρύτερο χώρο της Υγείας .
- Επισπεύσαμε τις κρίσεις και τους διορισμούς μόνιμων γιατρών του ΕΣΥ από προκηρύξεις προηγούμενων ετών που είχαν παγώσει.
- Απλοποιήσαμε τη διαδικασία πρόσληψης επικουρικών γιατρών και αυξήσαμε τους χρόνους των συμβάσεων από 1 σε 2 χρόνια (για τα επαρχιακά νοσοκομεία) ή σε 3 χρόνια για ειδικά τμήματα (ΜΕΘ, ΜΕΝΝ, ΜΤΝ, ΤΕΠ, Ογκολογικά Τμήματα, δομές Ψυχικής Υγείας, ΕΚΑΒ).
- Προκηρύξαμε 3025 θέσεις εργασίας στους φορείς του Υπουργείου Υγείας αποκλειστικά για ανέργους μέσω προγραμμάτων Κοινωνικού Εργασίας του ΟΑΕΔ.
- Επιβάλαμε τη συνεργασία του Υπουργείου Υγείας με το Υπουργείο Άμυνας για τη στελέχωση με οπλίτες ιατρούς των ακάλυπτων περιφερειακών ιατρείων που βρίσκονται σε δυσπρόσιτες, απομακρυσμένες και νησιωτικές περιοχές.
- Εργαστήκαμε για την ομαλοποίηση της ροής πληρωμών για τις εφημερίες των ιατρών και τις υπερωρίες του προσωπικού που χάρη στο ζήλο και το φιλότιμό τους κρατούν ακόμα όρθιο το ΕΣΥ.
- Αναθεωρήσαμε το θεσμικό πλαίσιο (με υπό έκδοση ΚΥΑ) για την υγειονομική κάλυψη των ανασφάλιστων ανθρώπων, χωρίς εισοδηματικά κριτήρια και γραφειοκρατικά εμπόδια.
- Καταργήσαμε την κατάπτυστη υγειονομική διάταξη 39^Α που οδηγούσε άμεσα στο στιγματισμό ασθενών και τον κοινωνικό ρατσισμό.
- Συντονίσαμε την υγειονομική φροντίδα των προσφύγων-μεταναστών και υποστηρίξαμε, μέσω του ΚΕΕΛΠΝΟ, τα ιατρεία στις περιοχές πρώτης υποδοχής και στο χώρο φιλοξενίας στον Ελαιώνα.

Το πρόγραμμα του ΣΥΡΙΖΑ

Σε συνεργασία με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας έχουμε εκπονήσει ένα συνεκτικό πρόγραμμα διαρθρωτικών αλλαγών και μεταρρυθμίσεων στο Σύστημα Υγείας. Το πρόγραμμα αυτό κινείται σε τρεις άξονες.

Διασφάλιση καθολικής πρόσβασης σε ποιοτική φροντίδα υγείας

Το πρόγραμμα του ΣΥΡΙΖΑ αποσκοπεί στην εξάλειψη, και άμεσα στον περιορισμό, των εμποδίων πρόσβασης στη φροντίδα υγείας, καθώς και στην προστασία του πληθυσμού από τις οικονομικές συνέπειες της πλημμελούς υγειονομικής φροντίδας και της κακής κατάστασης της υγείας, μεταξύ άλλων μέσω της μείωσης των άμεσων

και απευθείας πληρωμών κατά την πρόσβαση στις υπηρεσίες υγείας. Στο πλαίσιο αυτό το πρόγραμμα του ΣΥΡΙΖΑ προβλέπει μια σειρά από δράσεις.

1. Ανάπτυξη ενός Εθνικού Δικτύου Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας (ΠΦΥ) σε όλη τη χώρα που θα βασίζεται στις αποκεντρωμένες μονάδες υγείας γειτονιάς, στα Κέντρα Υγείας αστικού και αγροτικού τύπου, στον οικογενειακό γιατρό με συγκεκριμένο πληθυσμό ευθύνης και στην διεπιστημονική ομάδα υγείας. Η ΠΦΥ δεν διασφαλίζει μόνο την ισότιμη πρόσβαση όλων των πολιτών στο ΕΣΥ αλλά εισάγει την έννοια της ολοκληρωμένης φροντίδας που περιλαμβάνει την προαγωγή υγείας, την πρόληψη, τη διενέργεια των εμβολιασμών και των απαραίτητων προσυμπτωματικών ελέγχων, την τακτική ιατρική παρακολούθηση των χρονίως πασχόντων, την αποθεραπεία και την αποκατάσταση. Σε πρώτη φάση το δίκτυο της ΠΦΥ θα αναπτυχθεί σταδιακά σε 3-4 αστικές περιοχές της χώρας, σε συνεργασία με την Τοπική Αυτοδιοίκηση και τις κοινωνικές της δομές (Δημοτικά Ιατρεία, Βοήθεια στο Σπίτι, ΚΑΠΗ, ΚΗΦΗ κλπ). **Η στροφή στην ΠΦΥ συνιστά κορυφαία μεταρρυθμιστική τομή στο νοσοκομειοκεντρικό σύστημα υγείας**, ενώ αποτελεί τη στρατηγική απάντηση στην ανάγκη επιστημονικά τεκμηριωμένης άσκησης της ιατρικής, ολιστικής και ποιοτικής φροντίδας του ασθενή, και ελέγχου του κόστους περίθαλψης.

2. Λειτουργική αναβάθμιση των σημερινών δομών του ΠΕΔΥ στην κατεύθυνση «δευτεροβάθμιων» μονάδων ΠΦΥ (Αστικά Κέντρα Υγείας), με εξειδικευμένες κλινικές και εργαστηριακές υπηρεσίες.

3. Αναδιοργάνωση των δημόσιων νοσοκομείων με: 1. Δημιουργία αυτόνομων Τμημάτων Επειγόντων Περιστατικών (ΤΕΠ), θέσπιση της εξειδίκευσης στην Επείγουσα Ιατρική, και διασύνδεση ΤΕΠ-ΕΚΑΒ. 2. Αναβάθμιση του πληροφοριακού συστήματος των ραντεβού και της λειτουργίας των Τακτικών Εξωτερικών Ιατρείων και δημιουργία διαφανούς λίστα χειρουργείου και διαχείρισης των κλινών ΜΕΘ με στόχο την ισότιμη, έγκαιρη και χωρίς συναλλαγές εξυπηρέτηση των ασθενών. 3. Αναμόρφωση του συστήματος προμηθειών και της εφοδιαστικής αλυσίδας των νοσοκομείων, καθώς και δημιουργία «Παρατηρητηρίου αστοχίας υλικών» και «ηλεκτρονικής αποθήκης» για όλες τις δημόσιες δομές. 4. Σύσταση γραφείων δικαιωμάτων των ασθενών στα νοσοκομεία. 5. Προώθηση μορφών κοινωνικής οικονομίας στον τομέα των υποστηρικτικών υπηρεσιών των νοσοκομείων. 6. Εδραίωση ενός άλλου κοινωνικού ήθους στο ΕΣΥ, σε συνεργασία με τις πιο έντιμες και αξιόπιστες δυνάμεις του.

4. Ολοκλήρωση της ψυχιατρικής μεταρρύθμισης στην κατεύθυνση του μετασχηματισμού του ασύλου και της ανάπτυξης τομεοποιημένων, πρωτοβάθμιων και κοινοτικών υπηρεσιών ψυχικής υγείας, με σεβασμό στα δικαιώματα των ψυχικά ασθενών. Διοικητική μεταρρύθμιση του Συστήματος Υπηρεσιών Ψυχικής Υγείας με μετατόπιση του κέντρου βάρους του συστήματος λήψης αποφάσεων από την κεντρική διοίκηση (ΔΨΥ) στις ΥΠΕ και στις σχεδιαζόμενες Τομεακές Διευθύνσεις Ψυχικής Υγείας (Το.Δι.Ψ.Υ.). Συμβολή της Ψυχιατρικής Μεταρρύθμισης στην παραγωγική ανασυγκρότηση μέσω των Κοινωνικών Συνεταιρισμών (ΚΟΙΣΠΕ) που απαντούν και στη θεραπευτική-αποκαταστασιακή ανάγκη των ασθενών και στην

οικονομική-αναπτυξιακή ανάγκη της χώρας. Διασύνδεση των υπηρεσιών ψυχικής υγείας (με έμφαση στα ΚΨΥ) με την ΠΦΥ. Μελετάται η διασύνδεση των υπηρεσιών ψυχικής υγείας με τα προγράμματα Βοήθειας στο Σπίτι, λειτουργώντας ακτινωτά (Κέντρο Ψυχικής Υγείας – Κέντρα Υγείας αστικού ή αγροτικού τύπου – Κινητή Μονάδα – Βοήθεια στο Σπίτι) και παρέχοντας ένα ολοκληρωμένο δίκτυο υπηρεσιών.

5. Ενίσχυση της αποτελεσματικότητας των παρεμβάσεων στα θέματα δημόσιας υγείας σε τοπικό επίπεδο, με έμφαση στη διατομεακή συνεργασία με τους φορείς των τοπικών κοινωνιών και στις συντονισμένες προληπτικές δράσεις στους κοινωνικούς προσδιοριστές της υγείας (εργασία, εισόδημα, διατροφή, κατοικία, ύδρευση, αποχέτευση, θέρμανση, υγιεινή και ασφάλεια στους χώρους δουλειάς, περιβαλλοντική προστασία, οδική ασφάλεια κλπ).

6. Στην **πολιτική για τις εξαρτήσεις** δίνουμε έμφαση στον τομέα της πρόληψης με προτεραιότητα την αναχαίτιση της αυξητικής τάσης της χρήσης εξαρτησιογόνων ουσιών που παρατηρείται στο νεανικό πληθυσμό. Αποσκοπούμε σε επίλυση του θεσμικού προβλήματος που αντιμετωπίζουν τα Κέντρα Πρόληψης, στην κατεύθυνση της κατάρτισης και εφαρμογής συνολικής στρατηγικής με ενιαία επιστημονική εποπτεία και συντονισμό των επιμέρους δράσεων. Διασφαλίζουμε το δικαίωμα των εξαρτημένων στη θεραπεία μέσα από ένα ολιστικό μοντέλο που συνδυάζει και ενσωματώνει όλες τις επιστημονικά τεκμηριωμένες θεραπευτικές προσεγγίσεις. Εξαλείφουμε τη λίστα για την ένταξη σε προγράμματα υποκατάστασης. Η αποσυμφόρηση των θεραπευτικών μονάδων υποκατάστασης αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση και μπορεί να επιτευχθεί μέσα από:

- **Δημιουργία νέων Μονάδων Άμεσης Πρόσβασης του ΟΚΑΝΑ**, που θα μπορούν να υποδεχτούν και να υποστηρίξουν χρήστες ουσιών σε πρώτο επίπεδο, εξασφαλίζοντας τη χορήγηση υποκατάστατου και την κάλυψη βασικών αναγκών των ατόμων.
- **Φαρμακευτική υποστήριξη των σταθεροποιημένων υπό θεραπεία ατόμων** από πιστοποιημένους γιατρούς της Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας.
- **Πρώθηση νέου μοντέλου συνέργειας και λειτουργικής διασύνδεσης των δομών αντιμετώπισης των εξαρτήσεων** με επίκεντρο τον θεραπευόμενο, έτσι ώστε να διασφαλίζεται η συνέχεια της φροντίδας και να επιτυγχάνεται η καλύτερη αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού αλλά και των διαθέσιμων υλικών πόρων. Πρέπει να δοθεί έμφαση στην κοινωνική επανένταξη των απεξαρτημένων και, σε συνεργασία με το Υπουργείο Δικαιοσύνης, στην υποστήριξη εξαρτημένων ατόμων που έχουν εμπλακεί με το σωφρονιστικό σύστημα. Περαιτέρω πρέπει να ενισχυθεί η φροντίδα της σωματικής και ψυχικής υγείας των εξαρτημένων που επιδεινώνεται καθημερινά λόγω της υποβάθμισης των συνθηκών διαβίωσης αλλά και εξαιτίας της συνοσηρότητας από μολυσματικές ασθένειες.

Διαφανής διακυβέρνηση του Συστήματος Υγείας μέσω σύγχρονης και αποτελεσματικής δημόσιας διοίκησης

Το πρόγραμμα του ΣΥΡΙΖΑ αποσκοπεί στη διαφανή διακυβέρνηση του Συστήματος Υγείας με τομές στη δημόσια διοίκηση. Συγκεκριμένα αποσκοπούμε σε:

- Διασφάλιση της δημοκρατικής λειτουργίας, της διαφάνειας και της δημόσιας λογοδοσίας των Διοικήσεων των νοσοκομείων.
- Ενισχυτική και διαλειτουργικότητα των πληροφοριακών συστημάτων στον τομέα της υγείας με έμφαση στον ηλεκτρονικό φάκελο του ασθενούς.
- Ολοκλήρωση της προετοιμασίας και αξιοποίηση του Χάρτη Υγείας στο δημοκρατικό προγραμματισμό των υπηρεσιών υγείας.
- Προώθηση και διαχείριση της καινοτομίας, των ευφυών συστημάτων και των στρατηγικών πληροφοριών στην υγεία.
- Δημιουργία αυτόνομου Κέντρου Γνώσης και Αξιολόγησης Τεχνολογίας Υγείας (ΗΤΑ) για το σχεδιασμό, την ανάπτυξη και την αξιολόγηση των πολιτικών υγείας.
- Αναδιάρθρωση του θεσμικού πλαισίου της ιατρικής εκπαίδευσης και των ιατρικών ειδικοτήτων, με επαναπροσδιορισμό του ρόλου του ΚΕΣΥ.

Δίκαιη και βιώσιμη χρηματοδότηση του Συστήματος Υγείας

Τέλος, για τη δίκαιη και βιώσιμη χρηματοδότηση του Συστήματος Υγείας, το πρόγραμμα του ΣΥΡΙΖΑ προβλέπει:

- Αναχρηματοδότηση της δημόσιας περίθαλψης και σταδιακή σύγκλιση των δημόσιων δαπανών υγείας (ως ποσοστό του ΑΕΠ) με το μέσο όρο της ΕΕ .
- Επανεπένδυση στην ΠΦΥ, την πρόληψη και τη Δημόσια Υγεία που μακροπρόθεσμα μειώνουν το κόστος περίθαλψης .
- Ενίσχυση του ρόλου και των αρμοδιοτήτων της Επιτροπής Διαπραγμάτευσης του ΕΟΠΥΥ για τη βελτίωση των οικονομικών όρων συνεργασίας με τους παρόχους, τη φαρμακευτική βιομηχανία και άλλους προμηθευτές υπηρεσιών.
- Καθορισμό κλειστού προϋπολογισμού για τα πολύ ακριβά καινοτόμα φάρμακα (ΦΥΚ) και διαπραγμάτευση τιμών με βάση τον όγκο και το αποδεδειγμένο θεραπευτικό όφελος.
- Ανατιμολόγηση εργαστηριακών εξετάσεων σε συνδυασμό με κλιμακωτές εκπτώσεις (rebates) με βάση τον όγκο, καθώς και με κατευθυντήριες διαγνωστικές οδηγίες και έλεγχο των παραπεμπτικών σε πραγματικό χρόνο.
- Ενσωμάτωση διαγνωστικών και θεραπευτικών πρωτοκόλλων στο σύστημα ηλεκτρονικής συνταγογράφησης για την αποτελεσματική αντιμετώπιση της προκλητής ζήτησης, της σπατάλης και της διαφθοράς.
- Αναβάθμιση της δημόσιας φαρμακευτικής πολιτικής με ενίσχυση-αναδιοργάνωση των ΕΟΦ-ΙΦΕΤ, με αύξηση της διείσδυσης ποιοτικών γενοσήμων και μείωση του ποσοστού συμμετοχής των ασθενών στο κόστος των φαρμάκων με κοινωνικά και νοσολογικά κριτήρια.

6.3 Παιδεία

Σκοπός του ΣΥΡΙΖΑ είναι να υλοποιήσει μια μεγάλη δημοκρατική ριζοσπαστική μεταρρύθμιση στην παιδεία εμπλέκοντας το σύνολο του εκπαιδευτικού κόσμου σε έναν πραγματικό διάλογο ώστε να προχωρήσουμε στις μεγάλες τομές που έχει ανάγκη κάθε βαθμίδα της εκπαίδευσης στην Ελλάδα, τομές που θα κινούνται στον αντίποδα του στρατηγικού ορίζοντα του νεοφιλελευθερισμού και σε σύγκρουση με τις συντηρητικές μεταρρυθμίσεις του παλιού πολιτικού συστήματος.

Η πρώτη κυβέρνηση της Αριστεράς

Ο ΣΥΡΙΖΑ αποσκοπεί σε ένα σχολείο και ένα πανεπιστήμιο που θα είναι δημοκρατικά, σε ένα σύστημα παιδείας που θα βασίζεται στις αρχές της ισότητας αλλά και της ελευθερίας. Στο πλαίσιο αυτό η πρώτη κυβέρνηση της Αριστεράς ανέλαβε μια σειρά από πρωτοβουλίες σε πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια εκπαίδευση, καθώς και σε άλλους τομείς της δημόσιας παιδείας.

Πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση

Στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση η πρώτη κυβέρνηση της Αριστεράς προχώρησε σε κατάργηση της Τράπεζας Θεμάτων, στην αλλαγή του εξεταστικού συστήματος, στην αντικατάσταση της συνέντευξης με την ψήφο διδασκόντων στη διαδικασία εκλογής διευθυντών-υποδιευθυντών σχολικών μονάδων, καθώς και στο διαχωρισμό πρότυπων και πειραματικών σχολείων.

Η άτυπη επιτροπή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που συστήσαμε προχώρησε στην επεξεργασία προτάσεων-διορθώσεων στα άρθρα του νομοσχεδίου που ήταν σχετικά με τα φροντιστήρια, τα ιδιωτικά σχολεία και την ειδική αγωγή. Έκανε συναντήσεις με διευρυμένη συμμετοχή για το θέμα του ενιαίου βιβλίου καθώς και για το θέμα των ξένων γλωσσών. Περαιτέρω, κατέθεσε συνολική πρόταση για τις αναθέσεις στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, καθώς και προτάσεις για την αναμόρφωση της ύλης στα βασικά μαθήματα της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, ενώ προχώρησε και στην επεξεργασία πρότασης για το μικτό σύστημα πρόσβασης σε ΑΕΙ-ΤΕΙ.

Νέα Γενιά

Στον τομέα της νέας γενιάς προωθήθηκε η ίδρυση του Ελληνογερμανικού Ιδρύματος Νεολαίας (σχολικές και εξωσχολικές ανταλλαγές, πολιτιστικές και άλλες συνεργασίες) σε συνεργασία με το Ομοσπονδιακό Υπουργείο Οικογένειας, Νεότητας, Γυναικών και Τρίτης Ηλικίας της Γερμανίας στη βάση της αρχής της ισοτιμίας. Σε αντίθεση με όσα είχαν δρομολογηθεί από την προηγούμενη κυβέρνηση, και τα οποία αποτελούσαν απλή αντιγραφή του αντίστοιχου Πολωνογερμανικού ή Γαλλογερμανικού Ιδρύματος, τέθηκαν οι βάσεις για ένα ιδρυτικό πλαίσιο προσαρμοσμένο στις ιδιαίτερες ανάγκες και συνθήκες, και το οποίο μπορεί να υποστηριχθεί από την ελληνική πλευρά.

Επαγγελματική Εκπαίδευση

Πρώθηση των πιλοτικών προγραμμάτων διττής εκπαίδευσης σε συνεργασία με το ομοσπονδιακό Υπουργείο Παιδείας της Γερμανίας, το Ελληνογερμανικό Επιμελητήριο και τον ΟΑΕΔ. Συναντήσεις και επισκέψεις στους χώρους εργασίας. Εντοπισμός προβλημάτων και σκέψεις βελτίωσης. Σχεδιασμός για επέκταση των πιλοτικών προγραμμάτων σε νέους κλάδους.

Ανώτατη Εκπαίδευση

Στην ανώτατη εκπαίδευση δρομολογήθηκαν τομές στο ζήτημα των **μετεγγραφών φοιτητών**. Με νομοθετική ρύθμιση ορίστηκε ανώτατο όριο 15% και εισήχθη ένα αντικειμενικό σύστημα μοριοδότησης με κριτήρια οικονομικά και κοινωνικά.

Στον τομέα των **συγγραμμάτων** εντοπίστηκαν και άρχισαν να αντιμετωπίζονται οι παθογένειες. Ετοιμάστηκε ένα σχέδιο σημαντικής μείωσης του κόστους (δικαιότερο από την οριζόντια περικοπή Λοβέρδου), αν και δεν πρόλαβε να εκδοθεί η σχετική υπουργική απόφαση.

Το πρόγραμμα του ΣΥΡΙΖΑ

Κεντρικός άξονας του προγράμματος του ΣΥΡΙΖΑ είναι η συνέχιση της δουλειάς στην κατεύθυνση της εδραίωσης της ισότητας στην πρόσβαση στην παιδεία και της ελευθερίας στην έκφραση, στη σκέψη, στην έρευνα. Προς το σκοπό αυτό προγραμματίζουμε μια σειρά από τομές.

Πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση

Πρώτη σχετική τομή αποτελεί η **αναδιάρθρωση της ύλης ανά μάθημα και η συνολική αναδιάρθρωση του σχολικού προγράμματος** σε κάθε βαθμίδα εκπαίδευσης (π.χ. αποκατάσταση αφηγηματικότητας κι εμβάθυνσης στο μάθημα της ιστορίας, τοπική ιστορία με εγκεκριμένα προγράμματα, ενιαία αντιμετώπιση φυσικών επιστημών στο γυμνάσιο, γλώσσα-μαθηματικά-ιστορία-φυσικός κόσμος-γεωγραφία-ανθρώπινο σώμα-καλλιτεχνική έκφραση-άθληση στο δημοτικό, νέα αντίληψη στη διδασκαλία αρχαίας και νέας ελληνικής γλώσσας και γραμματείας, σταθερή ζώνη πολιτισμού με έμφαση στο βιβλίο, τον κινηματογράφο, το θέατρο, τη μουσική, τα εικαστικά, και το χορό). Η αναδιάρθρωση ύλης και σχολικού προγράμματος αποσκοπεί στην εδραίωση μιας αντίληψης ενότητας θεωρίας και πράξης.

Σχετική είναι και η πρόβλεψη για τη θεσμοθέτηση **ενιαίου βιβλίου** στα βασικά μαθήματα ανά βαθμίδα εκπαίδευσης με διδακτική ροή τριετίας, καθώς και η πρόβλεψη για παροχή υποδειγμάτων εργασιών με στόχο τη βαθύτερη κατανόηση, την ομαλή εξέλιξη της ύλης, αλλά και την προώθηση της αγάπης για το βιβλίο. Στο πλαίσιο αυτό τοποθετείται και η πρόβλεψη για την ταύτιση διδακτέας-εξεταστέας ύλης με τα περιεχόμενα του βιβλίου.

Στο πεδίο των **ξένων γλωσσών** αποσκοπούμε στη λήψη κρατικού πιστοποιητικού γλωσσομάθειας επιπέδου B2 σε δύο ξένες γλώσσες από το δημόσιο σχολείο. Το σχετικό πρόγραμμα θα διαρκεί από τη Δ΄ Δημοτικού έως την Α΄ Λυκείου. Σχετικά προγραμματίζουμε τις απαραίτητες αλλαγές στο σχολικό ωρολόγιο πρόγραμμα (3 ώρες/βδομάδα/γλώσσα) σε συνδυασμό με την αναδιάρθρωση της ύλης και την εισαγωγή νέων εγκεκριμένων διδακτικών βιβλίων.

Βασική πρόταση του ΣΥΡΙΖΑ που πρέπει να υλοποιηθεί είναι η **σταδιακή επέκταση της υποχρεωτικής εκπαίδευσης** – αρχικά έως την Α΄ Λυκείου, και τελικά ως το τέλος της δευτεροβάθμια εκπαίδευσης, που θα καταλήγει σε **Απολυτήριο Λυκείου πιστοποιημένο και αναγνωρισμένο στο εξωτερικό**.

Σε ό,τι αφορά τους **εκπαιδευτικούς** και το σχολικό έργο, οι άξονες του προγράμματος του ΣΥΡΙΖΑ περιλαμβάνουν:

- Τη διαρκή **επιμόρφωση εκπαιδευτικών** ανά ειδικότητα, με συντονιστή σε κάθε σχολείο, οποίος θα εντοπίζει σχετικές ανάγκες, θα οργανώνει την επιμόρφωση και την αντιμετώπιση αδυναμιών. Ο σχολικός σύμβουλος θα κάνει δειγματική διδασκαλία, με ταυτόχρονη γενικότερη αλλαγή του ρόλου των σχολικών συμβούλων.
- Τη δημιουργία **νέου χάρτη αναθέσεων ανά ειδικότητα**, καθώς και την ενιαιοποίηση ειδικοτήτων όπου κρίνεται απαραίτητο. Απαραίτητη τομή σχετικά είναι η θέσπιση αντικειμενικών κριτηρίων για την ανάθεση με βάση μεταπτυχιακό ή διδακτορικό τίτλο.
- Τη **διαρκή αποτίμηση σχολικού έργου**. Η σχολική μονάδα πρέπει να αντιμετωπίζεται ως ζωντανό κύτταρο της τοπικής κοινωνίας, με ανάληψη πρωτοβουλιών και την εμπλοκή σε δραστηριότητες, σε συνεργασία με γονείς και κοινωνικούς φορείς.

Πάγια θέση του ΣΥΡΙΖΑ είναι η ανάγκη για τη **θέσπιση αντικειμενικών κριτηρίων εισαγωγής σε ΑΕΙ-ΤΕΙ**. Προτείνουμε το συνδυασμό πανελλαδικών εξετάσεων για σχολές υψηλής ζήτησης και μεγάλων αστικών κέντρων με την πρόσβαση χωρίς εξετάσεις σε σχολές χαμηλής ζήτησης και χαμηλής βάσης. Ταυτόχρονα αποσκοπούμε στη δημιουργία κινήτρων για τη σύνδεση σχολής και τοπικής κοινωνίας, και στον προσανατολισμό της εκπαιδευτικής κοινότητας προς αυτή την κατεύθυνση.

Αναμόρφωση καλλιτεχνικής παιδείας απαιτείται σε όλες τις βαθμίδες. Στο πρόγραμμα του Λυκείου πρέπει να θεσμοθετηθεί πρόβλεψη μιας καλλιτεχνικής κατεύθυνσης (θέατρο, κινηματογράφος, χορός, μουσική) ή κατάλληλη ένταξη αυτών των προτιμήσεων στο πρόγραμμα του Λυκείου. Παράλληλα πρέπει να δημιουργηθούν Σχολές ΑΕΙ για καλλιτέχνες, αφού αυτή τη στιγμή υπάρχει Σχολή ΑΕΙ μόνο στα εικαστικά.

Τέλος, σε ό,τι αφορά την **ειδική αγωγή**, το πρόγραμμα του ΣΥΡΙΖΑ προβλέπει ένα ειδικό σχολείο ανά διεύθυνση εκπαίδευσης ή σαφείς σχετικές δομές ενταγμένες σε κάθε σχολείο.

Διοίκηση

Το Υπουργείο Παιδείας πρέπει να είναι αρωγός στην εκπαιδευτική διαδικασία. Προς το σκοπό αυτό ο ΣΥΡΙΖΑ προσανατολίζεται στη **δημιουργία οργανογράμματος στην κεντρική υπηρεσία του Υπουργείου Παιδείας και στις περιφερειακές διευθύνσεις** με στόχο τη σωστή αξιοποίηση του προσωπικού και τον εκσυγχρονισμό της διοίκησης. Σχετικά προβλέπεται επίσης η δημιουργία ενιαίας ηλεκτρονικής βάσης δεδομένων (με ενσωμάτωση myschool, edatacenter, ΟΠΣ) για τη σωστή διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού.

Για τους **εποπτευόμενους φορείς**, το πρόγραμμα του ΣΥΡΙΖΑ προβλέπει επανεξέταση του χάρτη των σχετικών φορέων, καθώς και τον εξορθολογισμό και τον εκσυγχρονισμό της λειτουργίας τους.

Απώτερος σκοπός αυτών των μεταρρυθμίσεων είναι η επιτελική λειτουργία των υπηρεσιών, η καλύτερη εξυπηρέτηση κοινού καθώς και η μείωση αποσπάσεων.

Τεχνική και επαγγελματική εκπαίδευση

Κεντρικός άξονας του προγράμματος του ΣΥΡΙΖΑ για την τεχνική και επαγγελματική εκπαίδευση είναι η **διαμόρφωση ενός ενιαίου σχετικού πλαισίου** με άμεσες δράσεις την **κατάργηση των ΣΕΚ** και την ένταξη των προγραμμάτων τους στις δομές των ΙΕΚ, την **ενίσχυση των ΕΠΑΛ** στην κατεύθυνση δημιουργίας του Ενιαίου Λυκείου Θεωρίας και Πράξης, την **προώθηση του θεσμού της μαθητείας/διττής εκπαίδευσης** σε όλο το εύρος της επαγγελματικής εκπαίδευσης (ΙΕΚ, νυν ΕΠΑΣ, μεταλυκειακό έτος μαθητείας των ΕΠΑΛ) και τέλος την **πιστοποίηση και το διαρκή έλεγχο των επιχειρήσεων και την εκπαίδευση των εκπαιδευτών**, ώστε να διασφαλίζεται ο εκπαιδευτικός χαρακτήρας της μαθητείας.

Ανώτατη εκπαίδευση και έρευνα

Κεντρική θέση στο πρόγραμμα του ΣΥΡΙΖΑ έχει ο στόχος της **διαμόρφωσης Ενιαίου Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης και Έρευνας**. Προς το σκοπό αυτό:

- Άμεση προτεραιότητα του ΣΥΡΙΖΑ παραμένει η **κατάργηση των νόμων 4009/2011 και 4076/2012**, με άμεσα μέτρα μεταβατικού χαρακτήρα και διευρυμένο διάλογο με τους ανθρώπους της επιστήμης και της εκπαίδευσης, τους εργαζόμενους στα Πανεπιστήμια και στα ΑΤΕΙ, τους φοιτητές και όλους τους εμπλεκόμενους φορείς για μια **συνολική και ουσιαστική αναδιάρθρωση της ανώτατης εκπαίδευσης**.
- Απαιτείται **αναβάθμιση των ΑΤΕΙ και των Δημοσίων Ερευνητικών Κέντρων**.
- Απαιτείται **αναδιαμόρφωση των Δημοσίων Ερευνητικών Κέντρων** σε οργανική σύνδεση με τις βαθμίδες της εκπαίδευσης και με στόχο τη συμβολή στην παραγωγική ανασυγκρότηση.

- Οργανώνεται η **στήριξη της βασικής έρευνας**, με ενίσχυση των κοινωνικών και ανθρωπιστικών επιστημών, απώτερος στόχος της οποίας είναι να καταστεί η χώρα διεθνής πόλος στις ανθρωπιστικές επιστήμες.
- Προβλέπεται η **αποκατάσταση της δημοκρατικής, συλλογικής λειτουργίας της ακαδημαϊκής κοινότητας**, μέσω της αποκατάστασης των Τμημάτων και των Τομέων ως κυττάρων της ακαδημαϊκής ζωής και της θεσμοθέτησης Διευρυμένων και διαφανών εκλεκτορικών σωμάτων για την εκλογή μελών ΔΕΠ.
- Απαιτείται αναδιαμόρφωση των πανεπιστημιακών σπουδών με άρση του εξετασιοκεντρικού προσανατολισμού και **πρόβλεψη για δυνατότητα επιλογής κύριας και δευτερεύουσας ειδικότητας (major-minor)**.
- Ο ΣΥΡΙΖΑ προγραμματίζει ενίσχυση των **φοιτητικών εστιών** με στόχο την κάλυψη των αναγκών τουλάχιστον των πρωτοετών φοιτητών.
- Απαραίτητη τέλος θεωρείται η ολοκλήρωση του έργου του ΣΥΡΙΖΑ με σκοπό την **εξάλειψη των παθογενειών και τη μείωση του κόστους στο σύστημα διανομής πανεπιστημιακών συγγραμμάτων**.

6.4 Κοινωνική ασφάλιση

Βασική στρατηγική των αντιπάλων αποτέλεσε η συρρίκνωση του αναδιανεμητικού ρόλου του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης μέσα από τη μετάλλαξη ενός συστήματος βασισμένο στην αλληλεγγύη των γενεών σε ένα νεοφιλελεύθερο μοντέλο σύγκρουσης των γενεών και σε εξατομικευμένο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης με ισχυρή παρουσία ιδιωτικών συνταξιοδοτικών σχημάτων.

Το συνταξιοδοτικό σύστημα και πριν από τα μνημόνια δεν ήταν ούτε δίκαιο ούτε αποτελεσματικό. Ήταν κατακερματισμένο και άδικο, με πολλαπλές κατώτατες συντάξεις, πολλές από τις οποίες δεν ανταποκρίνονταν και τότε σε αυτό που πρέπει να είναι η ουσία κάθε σύνταξης, η κάλυψη, δηλαδή, των αναγκών αξιοπρεπούς διαβίωσης των συνταξιούχων. Κυριαρχούσε και κυριαρχεί ένα μωσαϊκό διαφορετικών κανόνων που αντανακλά τον πελατειακό τρόπο με τον οποίο οικοδομήθηκε το συνταξιοδοτικό σύστημα.

Αυτή η κατάσταση επιδεινώθηκε με την εφαρμογή των μνημονιακών νόμων, το νόμο 3863/10 για την Κοινωνική Ασφάλιση και το νόμο 3865/10 για τη συνταξιοδότηση στο Δημόσιο του πρώτου μνημονίου και το νόμο 4093/12 του δεύτερου. Η εφαρμογή των νόμων αυτών οδηγεί σε περικοπές συντάξεων, χωρίς να εξασφαλίζει τη βιωσιμότητα του συστήματος και θα καταδικάσει πολλούς συνταξιούχους στη φτώχεια και την ανέχεια.

Η διεκδίκηση του ΣΥΡΙΖΑ για ένα δημόσιο και καθολικό σύστημα κοινωνικής ασφάλισης με αναδιανεμητικό χαρακτήρα δεν περιορίζεται στις εγγυήσεις για την επαρκή χρηματοδότηση. Η μεταρρύθμιση του ασφαλιστικού αποτελεί τμήμα μιας συνολικότερης προσπάθειας ενίσχυσης του κράτους πρόνοιας, των κοινωνικών δομών, καταπολέμησης των κοινωνικών ανισοτήτων και εξάλειψη της φτώχειας. Η φερεγγυότητα του ασφαλιστικού συστήματος μπορεί να εξασφαλιστεί μόνο μέσα από τη συνδυασμένη εφαρμογή πολιτικών μείωσης της ανεργίας, θεσμοθέτησης

του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος, την προάσπιση των εργασιακών δικαιωμάτων χωρίς διακρίσεις, ενίσχυση της πλήρους απασχόλησης και την καταπολέμηση της ανασφάλιστης εργασίας.

Η πρώτη κυβέρνηση της Αριστεράς

- Απλοποίηση της λειτουργίας των ΚΕΠΑ με την καθιέρωση νέου, βελτιωμένου συστήματος παροχής και παρακολούθησης των αναπηρικών συντάξεων
- Σταδιακή επαναχορήγηση της σύνταξης ΟΓΑ σε 30.000 υπερήλικες, Έλληνες και ομογενείς
- Απεγκλωβισμός χιλιάδων ασφαλισμένων του ΟΑΕΕ και του ΕΤΑΑ, που ενώ πληρούσαν τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης λόγω των οφειλών τους δεν μπορούσαν να βγουν σε σύνταξη.
- Αποποινικοποίηση των οφειλών των αυτοαπασχολούμενων προς τα ασφαλιστικά ταμεία και μείωση των ασφαλιστικών τους εισφορών με τη θεσμοθέτηση της δυνατότητας να επιλέγουν ως τρεις χαμηλότερες ασφαλιστικές κλάσεις
- Ρύθμιση των ασφαλιστικών οφειλών με τρόπο που ανακούφισε τους οφειλέτες και ενίσχυσε την χρηματοδότηση των ασφαλιστικών φορέων.
- Κατάργηση προκλητικά χαριστικών νομοθετικών ρυθμίσεων για μεγαλοοφειλέτες
- Αποσυμφόρηση των υποκαταστημάτων του ΙΚΑ.
- Διατήρηση των ίδιων εισοδηματικών κριτηρίων για χορήγηση **ΕΚΑΣ** και για το 2015.

Δεσμεύσεις από τη συμφωνία

Με τη νέα συμφωνία η κυβέρνηση ανέλαβε δημοσιονομικές δεσμεύσεις για το ασφαλιστικό που αντιστοιχούν στο 0,25% του ΑΕΠ για το 2015 και 1% του ΑΕΠ για το 2016.

Άμεσες μειώσεις συντάξεων προήλθαν από: α) τη δέσμευση για παροχή κατώτατων ορίων σύνταξης και ΕΚΑΣ μόνο σε όσους έχουν συμπληρώσει τα 67 έτη και περικοπή του μη ανταποδοτικού μέρους καθώς και β) από την αύξηση της εισφοράς του κλάδου υγείας από 4% σε 6% και την καθιέρωση εισφοράς 6% στις επικουρικές.

Θεσπίστηκε η σταδιακή αύξηση των ορίων ηλικίας ώστε από το 2022 η ηλικία συνταξιοδότησης να είναι τα 67 έτη για πλήρη σύνταξη ή τα 62 έτη με 40 έτη ασφάλισης εξαιρουμένων των βαρέων και ανθυγιεινών επαγγελμάτων καθώς και γονέων ανίκανων για εργασία τέκνων.

Τα ανοιχτά πεδία της διαπραγματεύσεως

Η ενοποίηση όλων ταμείων σε ένα ταμείο κύριας και σε ένα ταμείο επικουρικής ασφάλισης, μπορεί να αποβεί προς όφελος του ασφαλιστικού συστήματος καθώς η ενοποίηση, αν αποφύγει τα λάθη του παρελθόντος, μπορεί να επιφέρει μείωση του διοικητικού/λειτουργικού κόστους αλλά και απλοποίηση των διαδικασιών και

ταχύτερη εξυπηρέτηση για τους ασφαλισμένους. Σε κάθε περίπτωση η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ εγγυάται ότι δεν θα προκύψουν νέες μειώσεις συντάξεων λόγω των ενοποιήσεων.

Η εφαρμογή της ρήτρας μηδενικού ελλείμματος, που η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ είχε σταματήσει επί ένα 7μηνο την εφαρμογή της, μπορεί να αντικατασταθεί με ισοδύναμα μέτρα που θα εξοικονομήσουν τους ανάλογους πόρους για το ασφαλιστικό σύστημα. Τέτοια μέτρα είναι η σταδιακή αύξηση των εργοδοτικών εισφορών ανάλογα με την πορεία της οικονομίας και η πάταξη της ανασφάλιστης εργασίας που μπορεί να φέρει στα ταμεία των ασφαλιστικών ταμείων ποσά ως και 40 δις ανά έτος δεδομένου ότι η αδήλωτη εργασία εκτιμάται στο 24% του συνόλου του ΑΕΠ της χώρας.

Η κατάργηση του ΕΚΑΣ αποτελούσε μόνιμο στόχο των δανειστών και η ελληνική κυβέρνηση κατάφερε να πετύχει την προσωρινή διατήρησή του ενώ η σταδιακή κατάργηση θα ολοκληρωθεί το 2019, εκκινώντας από το 20% των δικαιούχων με τα αναλογικά πιο υψηλά εισοδήματα. Εντός της συμφωνίας αναφέρεται ρητά ότι η ελληνική κυβέρνηση πρέπει να υιοθετήσει παράλληλα μέτρα στήριξης των ομάδων αυτών. Κομβικό σημείο για τη στήριξή τους αποτελεί η ριζική αναδιαμόρφωση του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος ώστε να καλύπτει πλήρως τις παραπάνω κατηγορίες χαμηλοσυνταξιούχων.

Η δέσμευση για μείωση των συντάξεων του ΟΓΑ για το μη ανταποδοτικό μέρος τους μπορεί να οδηγήσει σε μειώσεις ακόμα και στις κατώτατες συντάξεις των 360 ευρώ. Είναι αυτονόητο ότι για την κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ η υιοθέτηση ενός τέτοιου μέτρου δεν μπορεί να γίνει χωρίς την διεύρυνση του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος που θα καλύψει τις απώλειες για αυτή την κατηγορία χαμηλοσυνταξιούχων.

Η εφαρμογή των εισοδηματικών κριτηρίων για τις ασφαλιστικές εισφορές των ελεύθερων επαγγελματιών (ΟΑΕΕ, ΕΤΑΑ, ΟΓΑ) μπορεί να οδηγήσει σε σημαντική μείωση εισφορών για τις χαμηλότερες κατηγορίες αυτοαπασχολούμενων και αύξηση των εισφορών για τα υψηλά εισοδήματα.

Το παράλληλο πρόγραμμα του ΣΥΡΙΖΑ

Καθιέρωση ενός νέου κοινωνικά δίκαιου ασφαλιστικού συστήματος με καλύτερη ισορροπία μεταξύ των γενεών και εξασφάλιση όλων των συνταξιούχων από τον κίνδυνο της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού.

Καταπολέμηση της μαύρης και ανασφάλιστης εργασίας που αγγίζει το 25% με τη στήριξη, στελέχωση και ενίσχυση των δημοσίων ελεγκτικών μηχανισμών (Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας, ΕΥΠΕΑ του ΙΚΑ και ελεγκτικά κέντρα των ασφαλιστικών ταμείων), με ενεργή και θεσμοθετημένη συμμετοχή των συνδικαλιστικών οργανώσεων των εργαζομένων στους ελέγχους, με την πλήρη νομική και υπηρεσιακή κάλυψη των ελεγκτών από ασύδοτους εργοδότες, με κατάργηση νομοθετικών ρυθμίσεων ή εγκυκλίων, που άφηναν «παράθυρα» για αδήλωτη εργασία ή δυσχεραίνουν αδικαιολόγητα τον έλεγχο των υπηρεσιών ή που αφήνουν

ατιμώρητους όσους παραβαίνουν την εργατική και κοινωνικοασφαλιστική νομοθεσία.

Πλήρης διασφάλιση ευαίσθητων κοινωνικών ομάδων όπως τα ΑμεΑ και των εργαζομένων σε Βαρέα και Ανθυγιεινά Επαγγέλματα.

Πλήρης ηλεκτρονική διασύνδεση των πληροφοριακών συστημάτων των ασφαλιστικών ταμείων και διασύνδεσή τους με τα ΚΕΠ προκειμένου να επιτευχθεί η ταχύτερη εξυπηρέτηση των ασφαλισμένων.

Στόχευση του ΚΕΑΟ σε μεγαλοοφειλέτες μέσα από την αξιοποίηση της λίστας των μεγαλοοφειλετών των ασφαλιστικών ταμείων για την αύξηση των εσόδων τους.

Δυνατότητα συμψηφισμού απαιτήσεων μεταξύ ασφαλισμένων και Δημοσίου ώστε να διευκολύνεται η εκπλήρωση των κοινωνικοασφαλιστικών τους υποχρεώσεων.

Διεύρυνση των κοινωνικών παροχών προς τους συνταξιούχους (δωρεάν διανομή ετήσιων καρτών μετακίνησης στα ΜΜΜ με εισοδηματικά κριτήρια, διεύρυνση των κοινωνικών τιμολογίων της ΔΕΗ, ειδική επιδότηση για είδη πρώτης ανάγκης σε συγκεκριμένες κατηγορίες των χαμηλοσυνταξιούχων που βρίσκονται στο όριο της φτώχειας κλπ).

7. Καταπολέμηση της διαφθοράς και της διαπλοκής

Οι δράσεις κατά της διαφθοράς

Η πάταξη της διαφθοράς υπήρξε κύριος πυλώνας του κοινωνικού συμβολαίου που υπογράφηκε με τον ελληνικό λαό την 25^η του Γενάρη. Και ήδη από την 26^η μια νέα σελίδα άρχισε να χαράσσεται στην ελληνική δημόσια ζωή.

Είναι σαφές ότι η διαφθορά αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι του καπιταλιστικού οικονομικού μοντέλου. Πλην όμως οι πολιτικές δυνάμεις που κατέστρεψαν τον τόπο δημιούργησαν τις συνθήκες αυτές οι οποίες καθυπόταξαν τη χώρα και τους πολίτες, δημιουργώντας προς όφελος αυτών και των οικονομικών συμφερόντων που εκπροσωπούσαν, μια κατάσταση η οποία εν πολλοίς είναι αυτή που οδήγησε τη χώρα στο χείλος του γκρεμού και σε μεγάλο βαθμό κρατά σε ομηρία το σύνολο της παραγωγικής ζωής του τόπου.

Είναι κοινός τόπος ότι πλέον η διαφθορά έχει εξαπλωθεί οριζόντια στο σύνολο της δημόσιας διοίκησης, η οποία πάσχει όχι από στελέχη, αλλά από έλλειψη διαφανών διαδικασιών, γεγονός που επιτρέπει την εύκολη και ανέλεγκτη λειτουργία κυκλωμάτων που λυμαίνονται στην κυριολεξία πολλούς τομείς της δημόσιας διοίκησης.

Η Κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ ανέθεσε σε Υπουργό Επικρατείας την ευθύνη για την καταπολέμηση της διαφθοράς και δημιούργησε νέα Γενική Γραμματεία ως διοικητική δομή, προκειμένου να οργανωθεί καλύτερα η μάχη κατά των μεγάλων συμφερόντων. Αυτή η δομή είναι πολύ αποτελεσματικότερη από προηγούμενες πολιτικές επιλογές που είχαν γίνει από τις κυβερνήσεις του παρελθόντος και την τρόικα (πχ Εθνικός Συντονιστής Κατά της Διαφθοράς), επιλογές που είχαν αποκλειστικά επικοινωνιακή στόχευση και κανένα αποτέλεσμα, πράγμα που καταδεικνύεται από το γεγονός ότι ακόμα και την μνημονιακή περίοδο διακυβέρνησης το φαινόμενο της διαφθοράς αντί να υποχωρήσει γιγαντώθηκε.

Και μολονότι τόσο οι κατεστημένες πολιτικές δυνάμεις της διαπλοκής όσο και οι δανειστές επιχείρησαν καθ'όλη την περίοδο της σκληρής διαπραγματεύσης να ακυρώσουν το σχέδιο μας, απέτυχαν.

Η νέα συμφωνία δεν περιλαμβάνει κανέναν όρο αποδόμησης του στρατηγικού σχεδιασμού του ΣΥΡΙΖΑ.

Ήδη σήμερα βρισκόμαστε μπροστά σε μια νέα πραγματικότητα. Ποτέ άλλοτε σε τόσο μικρό χρονικό διάστημα δεν υπήρξαν τόσο μεγάλες αποκαλύψεις. Η δικαιοσύνη αναπνέει.

Το κοινωνικό συμβόλαιο που υπογράφηκε την 25^η Γενάρη και περιείχε τη δέσμευση για ανηλεή μάχη κατά της διαφθοράς και της διαπλοκής τηρήθηκε κατά γράμμα από την κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ. Και δεν σταματάμε εδώ. Δεν σταματάμε στην ΑΤΕ, στις σκανδαλώδεις παραχωρήσεις του ΤΑΙΠΕΔ, στην Παγγαία, στην δανειοδότηση

των ΜΜΕ, στα θαλασσοδάνεια των μεγαλοσχημόνων, στο όργιο των κατευθυνόμενων κρατικών διαφημίσεων από την ΔΕΗ και το ΚΕΕΛΠΝΟ, στα σκάνδαλα του ΙΚΑ και τόσα μα τόσα άλλα που πλέον έχουν πάρει το δρόμο τους. Τα αποτελέσματα είναι ορατά. Πιο σημαντικά όμως είναι τα όσα θα γίνουν το επόμενο διάστημα, τα οποία και θα αποτελέσουν την συνέχιση του κοινωνικού συμβολαίου με τον λαό.

Χαράσσουμε το εθνικό σχέδιο δράσης κατά της διαφθοράς, το θεσμικό πλαίσιο που θα διατρέχει οριζόντια και κάθετα το σύνολο του δημοσίου και ιδιωτικού τομέα, ώστε να διαλύσουμε κάθε θύλακα διαφθοράς, κάθε θύλακα πλουτισμού σε βάρος του λαού και των εθνικών συμφερόντων.

47 στόχοι με 123 δράσεις και βαθιές παρεμβάσεις-τομές στο σύνολο της δημόσιας διοίκησης. Μερικοί από τους πλέον σημαντικούς στόχους του Σχεδίου είναι:

- Η αναβάθμιση του ρόλου και των δυνατοτήτων των ελεγκτικών μηχανισμών και η συγχώνευση των κυριότερων εξ αυτών με στόχο τα καλύτερα και ταχύτερα αποτελέσματα, την καλύτερη οργάνωση καθώς και την εξοικονόμηση οικονομικών πόρων.
- Ο καλύτερος συντονισμός και η ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των ελεγκτικών μηχανισμών.
- Η υιοθέτηση διεθνών ελεγκτικών προτύπων από τα ελεγκτικά σώματα και η διενέργεια τακτικών ελέγχων.
- Η εισαγωγή πληροφοριακών συστημάτων ώστε σε πραγματικό χρόνο να υπάρχει διάχυση και διαχείριση πληροφοριών μεταξύ των ελεγκτικών μηχανισμών
- Η χάραξη τομεακής στρατηγικής κατά της διαφθοράς στο σύνολο της δημόσιας διοίκησης και ιδίως στους τομείς υψηλού κινδύνου (υγεία, άμυνα, δημόσιες συμβάσεις - προμήθειες, ΟΤΑ, δημόσια έργα κλπ).
- Η πλήρης αναμόρφωση του συστήματος και των διαδικασιών των Δημοσίων Συμβάσεων, με διαφανείς όρους στα Δημόσια Έργα.
- Η πλήρης αναμόρφωση του συστήματος προμηθειών υγείας
- Νέο νομικό πλαίσιο για την πάταξη της λαθρεμπορίας (καύσιμα, καπνικά, αλκοόλ) με ταυτόχρονη δημιουργία ενιαίου επιχειρησιακού κέντρου δίωξης του λαθρεμπορίου.
- Η τήρηση στατιστικών στοιχείων από τα ελεγκτικά σώματα και την Δικαιοσύνη σχετικά με υποθέσεις διαφθοράς και η ανά έτος δημοσιοποίησή τους για την ενημέρωση της κοινωνίας.
- Η δημιουργία ενιαίου συστήματος υποδοχής καταγγελιών για περιπτώσεις διαφθοράς στο σύνολο της δημόσιας διοίκησης και των συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων, η διαβίβασή τους για έλεγχο στα αρμόδια ελεγκτικά σώματα και ο έλεγχος της ταχύτητας και της ποιότητας των διαδικασιών
- Δημιουργία νέου νομικού πλαισίου για το πολιτικό χρέος και για το πόθεν έσχες των κρατικών λειτουργών.

Η Διαπλοκή, τα ΜΜΕ και η Ενημέρωση των Πολιτών

Η δέσμευση ΣΥΡΙΖΑ για το τέλος της διαπλοκής της πολιτικής εξουσίας με το μιντιακό κατεστημένο υλοποιείται.

Η άρρηκτη σχέση μεταξύ των επιχειρηματικών συμφερόντων των ΜΜΕ και της πολιτικής αποτέλεσε το κομβικό σημείο για την εφαρμογή της νεοφιλελεύθερης πολιτικής και των μέτρων λιτότητας.

Η πενταετία που προηγήθηκε ανέδειξε την ιδιωτική ενημέρωση σε εκπρόσωπο τύπου των μνημονιακών συγκυβερνήσεων, ενώ ταυτόχρονα απαξιώθηκε η δημόσια ραδιοτηλεόραση, καταλήγοντας στο Μαύρο της ΕΡΤ. Η διαπλοκή, υπηρέτησε και υπηρετεί, ως βασικός παίκτης, το σενάριο της αριστερής παρένθεσης. Επιδιώκει να επιστρέψει.

Η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ έδρασε με αποφασιστικότητα. Για πρώτη φορά, βεβαιώθηκαν τα τέλη αναλογικών συχνοτήτων των ιδιωτικών τηλεοπτικών σταθμών, αφού από το 2010 η είσπραξη απολάμβανε της προστασίας διαρκών τροπολογιών, με την ανοχή της τρόικα.

Η κυβέρνηση άνοιξε την ΕΡΤ. Χωρίς τα προνόμια και τις παθογένειες του παρελθόντος, με αξιοκρατία και διαφανείς όρους λειτουργίας, 2.000 εργαζόμενοι που σε μια νύχτα βρέθηκαν στην ανεργία, επέστρεψαν στις δουλειές τους, χωρίς ο φορολογούμενος να επιβαρυνθεί οικονομικά, αφού ανταποδοτικό τέλος παρέμεινε στα 3 ευρώ. Η εμπιστοσύνη των πολιτών προς το δημόσιο ραδιοτηλεοπτικό φορέα αποκαθίσταται μέρα τη μέρα. Με ποιοτικό πρόγραμμα και πλουραλιστική ενημέρωση. 4 τηλεοπτικά κανάλια, οι περιφερειακοί ραδιοφωνικοί σταθμοί, τα Μουσικά Σύνολα και η Χορωδία εκπέμπουν το σήμα δημοκρατίας.

Η νέα συμφωνία δεν αγγίζει τις δράσεις αυτές.

Ο αγώνας του ΣΥΡΙΖΑ συνεχίζεται:

- Το σχέδιο νόμου για τις τηλεοπτικές άδειες των καναλιών βρίσκεται ήδη σε δημόσια διαβούλευση. Μετά από 25 χρόνια άναρχης λειτουργίας των τηλεοπτικών σταθμών, προσωρινών αδειών και άλλων μεθοδεύσεων ασυλίας, ένα νέο, σύγχρονο νομικό πλαίσιο είναι έτοιμο να υλοποιηθεί. Διαγωνιστική διαδικασία από μηδενική βάση, χωρίς προνομιακή μοριοδότηση, οικονομική διαφάνεια και πλήρωση των οικονομικών υποχρεώσεων προς το Κράτος, εγγυημένο εργασιακό καθεστώς, ασφαλιστική, φορολογική και τραπεζική ενημερότητα βρίσκονται στον βασικό πυρήνα του νέου νόμου.
- Η ΕΡΤ είναι πάροχος ψηφιακού σήματος. Ο νέος νόμος προβλέπει την ίδρυση της θυγατρικής ΕΡΤnet, η οποία θα λειτουργήσει στον επόμενο χρόνο και θα καλύψει και τις περιοχές της χώρας που εξακολουθούν να βλέπουν "μαύρο". Το ψηφιακό μονοπώλιο των καναλαρχών τελειώνει εδώ.

- Μια ακόμη νομοθετική πρωτοβουλία, το Εθνικό Σχέδιο για την Επικοινωνία και την Ενημέρωση, είναι έτοιμη να υλοποιηθεί. Ο νέος νόμος προβλέπει τη λειτουργία Συμβουλίου Επικοινωνιακής πολιτικής της χώρας, την δημιουργία Μητρώου "online Media", τη σύσταση του Εθνικού Κέντρου Οπτικοακουστικών Μέσων και χαράσσει τη νέα στρατηγική της Επικοινωνιακής Διπλωματίας.

8. Ατομικά δικαιώματα και δημοκρατικές ελευθερίες: Ο ορίζοντας της ισότητας

Η επέλαση του νεοφιλελευθερισμού δεν δημιουργεί μόνο κοινωνική εξαθλίωση, αλλά και δραστικό περιορισμό των δημοκρατικών ελευθεριών και των δικαιωμάτων των πολιτών. Αυτή είναι η γενικότερη ιστορική εμπειρία, άλλωστε, από την επικράτηση του ακραίου νεοφιλελευθερισμού: όταν αδυνατίζει το χέρι του κράτους που παρέχει κοινωνικά δικαιώματα και υπηρεσίες, μοιραία δυναμώνει το άλλο της καταστολής και της περιστολής των ελευθεριών.

Σήμερα μαζί με την κυριαρχία του νεοφιλελευθερισμού στην Ευρώπη ζούμε και την ανάδυση ενός νέου αυταρχισμού. Παράλληλα η διάδοση ακροδεξιών και φιλοναζιστικών αντιλήψεων ολοκληρώνει την εικόνα των κινδύνων για τη δημοκρατία και τις ελευθερίες. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο έχουμε ζήσει μια μετατόπιση του συνόλου των δυνάμεων του παλιού πολιτικού συστήματος προς ακραίες συντηρητικές αντιλήψεις. Νομιμοποίηση της καταστολής απέναντι στις δίκαιες κοινωνικές διεκδικήσεις, στοχοποίηση των πιο αδύναμων κομματιών της κοινωνίας όπως οι μετανάστες και οι πρόσφυγες.

Η συγκεκριμένη στάση έρχεται σε σύγκρουση με την ιστορία του ελληνικού λαού και την ίδια στιγμή είναι τελείως αναποτελεσματική στο να μπορέσει να δημιουργήσει ένα πλαίσιο απαντήσεων στα ερωτήματα που θέτει η μεγαλύτερη μεταναστευτική κρίση μετά τον Β' παγκόσμιο πόλεμο.

Απέναντι σε αυτή τη ζοφερή πραγματικότητα ο ΣΥΡΙΖΑ θα συνεχίσει τον αγώνα του για μια δημοκρατική κοινωνία, με δικαιώματα και ελευθερίες. Για μία κοινωνία που θα αποδέχεται το διαφορετικό και δεν θα στηρίζεται στην καταστολή. Παράλληλα προχωράμε γενναίες αλλαγές για τη δημιουργία ενός γρήγορου και δίκαιου συστήματος απονομής δικαιοσύνης και για την μετατροπή των σωμάτων ασφαλείας από κατασταλακτικό μηχανισμό του κράτους σε σώματα προστασίας των πολιτών.

8.1 Δικαιοσύνη και σωφρονιστικό σύστημα

Η δικαιοσύνη, η ασφάλεια δικαίου, η ισονομία και η εγγύηση των θεμελιωδών δικαιωμάτων είναι οι θεσμικές και πολιτικές προτεραιότητες για τον ΣΥΡΙΖΑ. Η ελληνική κοινωνία γνωρίζει εδώ και δεκαετίες ως άλυτα προβλήματα τη βραδύτητα της απονομής της δικαιοσύνης, καθώς και τη συμφόρηση και τις κακές και αναποτελεσματικές συνθήκες στις φυλακές. Η στρατηγική μας για τη διέξοδο αποτυπώνεται σε :

Η πρώτη κυβέρνηση της Αριστεράς

- Θεσπίσαμε την ταχεία διαδικασία έκδοσης διαταγής πληρωμής κατά του δημοσίου.
- Αναμορφώσαμε το πτωχευτικό δίκαιο ώστε να είναι πιο φιλικό προς τους οικονομικά ασθενέστερους και πιο σύντομο στις διαδικασίες του.

- Αυξήσαμε τις οργανικές θέσεις των ειρηνοδικών κατά 140 και συστήσαμε 190 νέες θέσεις δικαστικών υπαλλήλων για την ταχύτερη αντιμετώπιση υποθέσεων υπερχρεωμένων νοικοκυριών.
- Καταρτίσαμε ένα νέο τύπο Συμφώνου συμβίωσης (για ετερόφυλα και ομόφυλα ζευγάρια).
- Καταργήσαμε τις φυλακές τύπου Γ'.
- Για πρώτη φορά κατά την τελευταία εικοσιπενταετία θεσπίσαμε ένα σταθμισμένο και επιτυχές πρόγραμμα αποσυμφόρησης των φυλακών, χάρη στο ποίο ο (υπερ)πληθυσμός τους μειώθηκε κατά 2000 κρατούμενους.
- Συγκροτήσαμε ομάδα εργασίας για την αναβάθμιση των δομών που αφορούν ευάλωτες ομάδες κρατούμενων (ανηλίκους, εξαρτημένους, ασθενείς), η οποία ήδη εκπονεί ένα μακρόπνοο έργο.
- Καταργήσαμε τον εγκλεισμό ανηλίκων (με ελάχιστες εξαιρέσεις).
- Αναδιοργανώνουμε και αναβαθμίζουμε τις αγροτικές φυλακές.
- Ενισχύουμε την εκπαίδευση και την επαγγελματική κατάρτιση στις φυλακές.
- Αποτυπώνουμε – καταγράφουμε τα οικονομικά στοιχεία δαπάνες των φυλακών.
- Προωθούμε – ολοκληρώνουμε την ηλεκτρονική διασύνδεση των φυλακών.
- Προωθούμε την ενημέρωση των κρατούμενων για τα δικαιώματά τους, με την έκδοση σχετικού «Οδηγού».

Το πρόγραμμα του ΣΥΡΙΖΑ

- Ολοκληρώνουμε τη νομοθεσία για τον Ποινικό Κώδικα για τα Οικονομικά και Φορολογικά εγκλήματα καθώς και την ποινική και την πολιτική Δικονομία, για τη Διοικητική Δικαιοσύνη και για το Σωφρονιστικό δίκαιο.
- Ετοιμάζουμε μεταρρυθμίσεις διατάξεων σχετικές με τους δικηγόρους, τους συμβολαιογράφους και τους υποθηκοφύλακες, πάντοτε με συμμετοχή εκπροσώπων των αντίστοιχων λειτουργιών στις νομοπαρασκευαστικές εργασίες.
- Αναβαθμίζουμε οργανωτικά την Εθνική Σχολή Δικαστών, τονώνουμε το θεσμό της αυτοδιοίκησης των δικαστηρίων και ενισχύουμε το πλαίσιο των δικαστικών υπαλλήλων.
- Εκσυγχρονίζουμε τη νομοθεσία για τα περί Τύπου εγκλήματα, το θεσμό της διαμεσολάβησης και άλλους θεσμούς ανθρώπινων δικαιωμάτων.
- Με χρηματοδότησης των ΕΣΠΑ, διαμορφώνουμε υποστηρικτικούς της Δικαιοσύνης μηχανισμούς (ηλεκτρονικής διασύνδεσης, διαμεσολάβησης κλπ), συνεχίζουν απρόσκοπτα και εντατικά το έργο τους.
- Το έργο των ομάδων εργασίας για τη δημιουργία υποστηρικτικών δομών για τους αδυνάτους στο πλαίσιο του σωφρονιστικού συστήματος συνεχίζεται. Ολοκληρώνεται η νέα πτέρυγα στις φυλακές Διαβατών (Θεσσαλονίκης), όπου θα προσφέρονται υπηρεσίες απεξάρτησης από ναρκωτικά.
- Σχεδιάζουμε δράσεις για την επαγγελματική ένταξη των αποφυλακισμένων.

8.2 Ισότητα των φύλων

Ο ΣΥΡΙΖΑ διατηρεί στο κέντρο της πολιτικής του αγωνιστικής του ατζέντας τη διεκδίκηση της έμφυλης ισότητας . Επιδιώκουμε την οριζόντια ένταξη τη διάστασης του φύλου σε όλα τα μέτρα και τις πολιτικές που θα εφαρμόσει η κυβέρνησή μας μέσω ενός αναμορφωμένου Εθνικού Σχεδίου Δράσης Ισότητας των Φύλων που θα εστιάζει σε θέματα όπως:

- Βελτίωση του νομοθετικού πλαισίου προστασίας της μητρότητας
- Άρση των εμποδίων που συνδέονται με το φύλο στο πεδίο της εργασίας
- Ενίσχυση των θετικών δράσεων υπέρ των άνεργων γυναικών
- Σεβασμό των αναπαραγωγικών και σεξουαλικών δικαιωμάτων, όπως αυτά προσδιορίστηκαν το 2011 από τη Διεθνή Ομοσπονδία Οικογενειακού Προγραμματισμού

Ειδικότερα προγραμματίζουμε τα ακόλουθα:

- Βασική προτεραιότητά μας για την επικείμενη προγραμματική περίοδο είναι και η συνέχιση και αναβάθμιση των υποστηρικτικών δομών για τη βία κατά των γυναικών (Συμβουλευτικοί Σταθμοί και Ξενώνες Φιλοξενίας) σε όλη την Επικράτεια, τη βέλτιστη λειτουργία των οποίων καλούμε τις Περιφέρειες και τους Δήμους να υποστηρίξουν ουσιαστικά.
- Η αντιμετώπιση της βίας κατά των γυναικών αποτελεί βασική προτεραιότητα της κυβερνητικής πολιτικής μας γι'αυτό σχεδιάζουμε τη λήψη σχετικών νομοθετικών και θεσμικών μέτρων αρχίζοντας με την άμεση κύρωση από τη Βουλή της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης «για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας» (Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης)
- Σύσταση και λειτουργία της Επιτροπής για την επικαιροποίηση του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Ισότητα των Φύλων.
- ΚΕΝΤΡΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΓΙΑ ΘΕΜΑΤΑ ΙΣΟΤΗΤΑΣ (ΚΕΘΙ): Πλήρης ενεργοποίηση δράσεων του ΚΕΘΙ, προγραμματισμός και σχεδιασμός αναθεώρησης του νομικού πλαισίου και στελέχωσης κενών θέσεων εργασίας για την αποτελεσματικότερη λειτουργία του.

8.3 Μεταναστευτικό

Από την αρχή της ανάληψης των καθηκόντων μας βρεθήκαμε αντιμέτωποι με την έλλειψη σχεδιασμού, τήρησης διεθνών δεσμεύσεων και συστηματικής παραβίασης της διεθνούς και εθνικής νομοθεσίας για την υποδοχή των αιτούντων διεθνή προστασία.

Η προηγούμενη κυβέρνηση δεν είχε υλοποιήσει τις στοιχειώδεις δεσμεύσεις της, έναντι και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την δημιουργία 2500 θέσεων φιλοξενίας αιτούντων άσυλο στην ενδοχώρα και για τη λειτουργία υπηρεσιών Πρώτης Υποδοχής στα σύνορα. Επιπλέον, δεν είχε ολοκληρώσει την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης για το πολυετές πρόγραμμα του Ευρωπαϊκού Ταμείου Ασύλου

Μετανάστευσης και Ένταξης (TAME), το οποίο έπρεπε να έχει υποβληθεί τον Οκτώβριο του 2014 – πρόγραμμα που υποβάλαμε με επιτυχία εμείς-με αποτέλεσμα να βρεθούμε σε ένα χρηματοδοτικό κενό για όλες τις παρεχόμενες υπηρεσίες που αφορούν τον προσφυγικό πληθυσμό.

Η πρώτη κυβέρνηση της Αριστεράς

Αναδείξαμε ως μείζον ζήτημα, σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, την ένταση του προσφυγικού ζητήματος και τις αυξημένες πιέσεις που δέχεται η χώρα μας. Απευθυνθήκαμε στα αρμόδια όργανα προκειμένου να ενεργοποιηθούν οι μηχανισμοί αλληλεγγύης για το δίκαιο καταμερισμό ευθυνών μεταξύ των κρατών μελών και της οικονομικής ενίσχυσης, ενόψει της έκτακτης αυτής συνθήκης.

Εξασφάλισαμε την ενίσχυση των θαλάσσιων επιχειρήσεων και στην περιοχή του Αιγαίου, την πρόβλεψη για έκτακτη ενίσχυση στις χώρες που αντιμετωπίζουν αυξημένες εισροές όπως η Ελλάδα και η Ιταλία, καθώς και η πρόβλεψη προγράμματος μετεγκατάστασης 40.000 πολιτών τρίτων χωρών, που χρήζουν διεθνούς προστασίας από την Ελλάδα και την Ιταλία.

Εξασφάλισαμε πολύτιμους πόρους, 260εκ. ευρώ για το Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης και 195 εκ. ευρώ για το Ταμείου Εσωτερικής Ασφάλειας για την περίοδο 2014-2020. Οι πόροι θα κατευθυνθούν σε δράσεις για την ενίσχυση της φύλαξης των συνόρων, της πρώτης υποδοχής, της υποδοχής των ευάλωτων ομάδων, της κοινωνικής ένταξης και της ενίσχυσης του συστήματος επιστροφών (με έμφαση στις εθελούσιες επιστροφές).

Υποβλήθηκαν και ήδη εγκρίθηκαν δύο αιτήματα για έκτακτη χρηματοδότηση, τα οποία προορίζονται για την αντιμετώπιση των οξυμένων αναγκών στα νησιά αλλά και την Αθήνα.

Σχεδιάσαμε και θεσμοθετήσαμε την αναδιάρθρωση των υπαρχουσών υπεύθυνων αρχών σε μία Ενιαία Διαχειριστική Αρχή υπό τον Υπουργό Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης. Η νέα αρχή αποτελεί ουσιαστικό εργαλείο στην μεγιστοποίηση της απορρόφησης διαθέσιμων ευρωπαϊκών πόρων.

Σε συνεργασία με τους φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης καθώς και διεθνείς οργανισμούς και ανθρωπιστικές οργανώσεις αντιμετωπίζουμε τα άμεσα και οξυμένα προβλήματα.

Προχωράμε στην ταχεία διεκπεραίωση των διαδικασιών και την άμεση αναχώρηση των προσφύγων από τα νησιά. Εξασφάλισαμε την ενίσχυση του προσωπικού αξιοποιώντας τους δημοτικούς αστυνομικούς, λειτουργήσαμε επιπλέον κλιμάκια στα νησιά, θέτουμε σε λειτουργία Κέντρο Πρώτης Υποδοχής στη Μόρια της Λέσβου, λειτουργήσαμε χώρο προσωρινής φιλοξενίας στη Λέρο και άμεσα θα λειτουργήσουμε και άλλον μεγαλύτερο και καταλληλότερο και δρομολογούμε την δημιουργία χώρου πρώτης υποδοχής στην Κω. Εν τω μεταξύ, εξασφάλισαμε πλωτό καταλύμα επί του πλοίου “ΕΛ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ”, στον λιμένα της νήσου Κω με σκοπό να

παρέχει άμεσα υπηρεσίες πρώτης υποδοχής, προσωρινή στέγη και σίτιση σε μεγάλο αριθμό μεταναστών/προσφύγων. Επιπλέον, συστηματοποιήσαμε την εκτέλεση έκτακτων δρομολογίων για την αποφόρτιση των νησιών και την κάλυψη των αναγκών μετάβασης των προσφύγων στην ενδοχώρα.

Εξασφάλισαμε τη λειτουργία μίας νέας δομής ασυνόδευτων ανηλίκων στην Αθήνα, ενώ θα λειτουργήσουν άλλες τρεις δομές ανηλίκων στην επαρχία. Δημιουργήσαμε Χώρο Προσωρινής Φιλοξενίας Νεοεισερχόμενων Πολιτών Τρίτων Χωρών 700 ατόμων, στην περιοχή της Αττικής.

Περαιτέρω θεσμοθετήσαμε, προωθούμε και εφαρμόζουμε μέτρα για την ένταξη των μεταναστών και προσφύγων που διαμένουν στη χώρα μας με την ψήφιση του νόμου 4332/2015 που ρυθμίζει τη χορήγηση ελληνικής ιθαγένειας στα «παιδιά δεύτερης γενιάς», σε παιδιά δηλαδή, που γεννιούνται, ανατρέφονται και φοιτούν στα σχολεία μας και τα οποία αποτελούν το πλέον ενταγμένο τμήμα της μεταναστευτικής κοινότητας. Επίσης με τον εξορθολογισμό, τη μείωση της γραφειοκρατίας και την αποκατάσταση των αδικιών στις διαδικασίες χορήγησης και ανανέωσης αδειών διαμονής στους μετανάστες που ζουν στη χώρα.

Διασφάλισαμε την τήρηση της νομιμότητας και την επιβολή της διοικητικής κράτησης, ως εξαίρεσης, για διάστημα και υπό συνθήκες που δεν την παραβιάζουν, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία που ρυθμίζει την διοικητική μεταχείριση των πολιτών τρίτων χωρών που τελούν υπό διαδικασίες επιστροφής καθώς και της νομοθεσίας για την υποδοχή των αιτουμένων διεθνή προστασία. Αποτέλεσμα της πολιτικής που ακολούθησε η προηγούμενη κυβέρνηση στον τομέα της διοικητικής κράτησης ήταν η διεθνή καταδίκη της χώρας σε αποζημιώσεις εκατομμυρίων ευρώ, καθώς και η επιβολή κυρώσεων από την Επιτροπή της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τις οποίες αναστρέψαμε με την επαναφορά στη νομιμότητα.

Το πρόγραμμα του ΣΥΡΙΖΑ

Προγραμματίζουμε την ενίσχυση και αναβάθμιση του ελλειμματικού συστήματος πρώτης υποδοχής στη νησιωτική χώρα και την άμεση παραπομπή τους σε δομές φιλοξενίας. Την περαιτέρω αναβάθμιση του εθνικού συστήματος ασύλου (Υπηρεσία Ασύλου και Αρχή Προσφυγών) για την διασφάλιση μιας δίκαιης και αποτελεσματικής διαδικασίας εξέτασης των αιτημάτων ασύλου.

Προγραμματίζουμε επίσης τη δημιουργία νέων ανοικτών δομών υποδοχής ιδίως για τη διαμονή ευάλωτων ομάδων.

Σκοπεύουμε τέλος στη συνεργασία και με τον Διεθνή Οργανισμό Μετανάστευσης και προβλέπουμε την ενημέρωση των αλλοδαπών αναφορικά με τα προγράμματα εθελούσιας επιστροφής.

8.4 Σώματα Ασφαλείας: Από την καταστολή στην προστασία των πολιτών

Ο ΣΥΡΙΖΑ επιδιώκει τη μετατροπή των σωμάτων ασφαλείας από κατασταλτικούς μηχανισμούς του κράτους σε σώματα που διασφαλίζουν αποτελεσματικά την προστασία των πολιτών. Γι' αυτό το λόγο η ανασυγκρότηση και αναδιοργάνωση της Δημόσιας Τάξης, της Ασφάλειας και της Πολιτικής Προστασίας ανήκει στις προτεραιότητες της κυβερνητικής πολιτικής του ΣΥΡΙΖΑ.

Η πρώτη κυβέρνηση της Αριστεράς

Σε αυτή την κατεύθυνση, το προηγούμενο διάστημα έγιναν τα ακόλουθα βήματα:

- Επανασχεδιασμός - Επανεκκίνηση, πιλοτική λειτουργία και επέκταση του θεσμού «Αστυνομικός της Γειτονιάς», σε 36 νέες περιοχές, με θεαματικά αποτελέσματα και τεράστια αποδοχή από τους πολίτες και την τοπική κοινωνία.
- Πεζές περιπολίες σε στοχευμένες περιοχές Δήμων της Αττικής.
- Κινητές αστυνομικές μονάδες που δραστηριοποιούνται σε απομακρυσμένες, δυσπρόσιτες, περιοχές της χώρας.
- Ενίσχυση της υπηρεσίας καταπολέμησης της Εμπορίας Ανθρώπων (anti-trafficking).
- Ενίσχυση των υπηρεσιών για την αντιμετώπιση της ρατσιστικής βίας.
- Σύσταση γραφείου αντιμετώπισης αστυνομικής αυθαιρεσίας.

Το πρόγραμμα του ΣΥΡΙΖΑ

Χρειάζεται όμως να γίνουν πολύ περισσότερα, στο πλαίσιο της πολιτικής του ΣΥΡΙΖΑ η οποία συγκροτείται στους ακόλουθους άξονες:

1. Αλλαγές στο θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας: Υπαγωγή της ΕΛ.ΑΣ. σε διακομματική κοινοβουλευτική επιτροπή που θα επιλέγει την ηγεσία της, για την οποία θα υπάρχουν αντικειμενικά κριτήρια αστυνομικής και επιστημονικής επάρκειας. Κατ' αυτόν τον τρόπο τα στελέχη της ΕΛ.ΑΣ. θα απεγκλωβιστούν από τον κομματικό έλεγχο και τις πελατειακές σχέσεις, θα αξιοποιηθούν οι γνώσεις και η πείρα τους και θα διασφαλιστεί η ανεξαρτησία της ηγεσίας της ΕΛ.ΑΣ. ώστε να μπορεί να επιδοθεί απερίσπαστη στο έργο της.

Η ΕΛ.ΑΣ. θα απαλλαγεί σταδιακά από όλα τα στρατοκρατικά κατάλοιπα (βαθμοί, οργάνωση, εμφάνιση, εκπαίδευση) και θα μετατραπεί σε πολιτική υπηρεσία υψηλής ειδίκευσης με δικές της επιστημονικές υπηρεσίες, διατηρώντας, βέβαια, την πειθαρχία που απαιτείται για σώματα με ιδιαίτερα καθήκοντα.

2. Ασυνόμευση και όχι αστυνομοκρατία: Απαγορεύεται η χρησιμοποίηση ειδικών δυνάμεων για την καταστολή λαϊκών κινητοποιήσεων. Το προσωπικό των συγκεκριμένων ειδικών δυνάμεων εντάσσεται στα αστυνομικά τμήματα ή συγχωνεύεται σε ταχυκίνητη αστυνομία που θα βρίσκεται σε 24ωρη βάση στο πλευρό των πολιτών ή στελεχώνει αποκεντρωμένες υπηρεσίες για την

αντιμετώπιση κρίσεων (φυσικές καταστροφές, ακραία εγκληματικότητα κ.λπ.). Απαγορεύεται η χρήση μέσων που είναι επικίνδυνα για την υγεία (π.χ. χημικά, εκτοξευτήρες νερού κ.λπ.). Η αστυνόμευση διαχωρίζεται από τις προανακριτικές αρμοδιότητες και την υποβοηθητική λειτουργία για τις δικαστικές αρχές. Γι' αυτό στελεχώνουμε τη Δικαστική Αστυνομία με ειδικά εκπαιδευμένο προσωπικό.

3. Σύγχρονη αντεγκληματική πολιτική: Η εγκληματικότητα δεν αντιμετωπίζεται μόνο με αστυνομικά μέτρα. Το τετράπτυχο της αντεγκληματικής πολιτικής, «πρόληψη, αποτροπή, καταστολή, διαλεύκανση» χρειάζεται συνδυασμένη πολιτική με πρώτο μέλημα να πάψει η κοινωνική περιθωριοποίηση μεγάλου μέρους του πληθυσμού (προπάντων των νέων) και η απώθηση στην παρανομία ανθρώπων που χρειάζονται βοήθεια, όπως οι τοξικο-εξαρτημένοι. Η καταπολέμηση του οργανωμένου, και ιδίως του οικονομικού εγκλήματος, απαιτεί υψηλή ειδίκευση, επιστημονικό δυναμικό και τεχνικά μέσα. Η καθημερινή μικρο-εγκληματικότητα απαιτεί διάθεση περισσότερων και ειδικά εκπαιδευμένων αστυνομικών στα αστικά κέντρα και ιδίως στις οικονομικά και κοινωνικά υποβαθμισμένες περιοχές.

4. Σύγχρονη εκπαίδευση υψηλού επιπέδου: Είναι απαραίτητη μια Αστυνομική Ακαδημία ενταγμένη στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση για την εκπαίδευση και μετεκπαίδευση όλων των βαθμίδων του προσωπικού της ΕΛ.ΑΣ. Αποστολή της Ακαδημίας θα είναι να αποκτήσουν οι φοιτητές και οι φοιτήτριες στέρεες γνώσεις τόσο σε αμιγώς αστυνομικά πεδία όσο και σε πεδία των κοινωνικών και νομικών επιστημών. Τα προγράμματα μετεκπαίδευσης θα έχουν τη δυνατότητα να τα παρακολουθούν αστυνομικοί όλων των βαθμίδων ώστε να αποκτή όλο το προσωπικό της ΕΛ.ΑΣ. τη δυνατότητα εξέλιξης μέχρι τις ανώτατες βαθμίδες της ιεραρχίας.

5. Διαφανές και αξιοκρατικό σύστημα αξιολόγησης, κρίσεων και προαγωγών: Το σύστημα αξιολόγησης των στελεχών της ΕΛ.ΑΣ. είναι συγκεντρωτικό και αδιαφανές. Χρειάζεται η αλλαγή του με τη σύσταση Συμβουλίου Αξιολόγησης, στο οποίο θα συμμετέχει και εκπρόσωπος των εργαζομένων, όπου θα είναι δυνατή η κοινοποίηση της βαθμολογίας στον κρινόμενο όπως και το δικαίωμα ένστασης σε δευτεροβάθμιο όργανο.

6. Ψυχολογική υποστήριξη: Η ψυχολογική υποστήριξη που καθιερώθηκε μετά το 2011 είναι αναποτελεσματική. Αστυνομικοί που τη ζητούν είναι δακτυλοδεικτούμενοι και γίνονται στην υπηρεσία τους αντικείμενα απαξιωτικών σχολίων. Πρέπει να παρέχεται υποχρεωτικά στο σύνολο του προσωπικού σε τακτά χρονικά διαστήματα και εκτάκτως, όσες φορές απαιτείται, στο προσωπικό που εμπλέκεται σε βίαια περιστατικά κατά την εκτέλεση της υπηρεσίας του.

7. Αποτελεσματικός έλεγχος ρατσιστικής βίας, απάνθρωπης συμπεριφοράς και βασανισμού πολιτών: Τέτοια περιστατικά υπέρβασης καθήκοντος δεν αντιμετωπίζονται σήμερα με αποτελεσματικό τρόπο. Η συνήθης διαδικασία των Ε.Δ.Ε., αντί να αποκαλύπτει και να αντιμετωπίζει τέτοια περιστατικά, τα συγκαλύπτει με αποτέλεσμα να τα ενθαρρύνει. Επομένως, σχεδιάζουμε αφενός τη δημιουργία ανεξάρτητης υπηρεσίας, εκτός εποπτείας Υ.Δ.Τ., που θα δέχεται τις καταγγελίες, θα συλλέγει τα στοιχεία, θα τα επεξεργάζεται και θα τα παραπέμπει

στη δικαιοσύνη. Αφετέρου, την υποχρεωτική επιμόρφωση του προσωπικού, το διάλογο και επιβράβευση σε περιπτώσεις αποτροπής και εξιχνίασης τέτοιων φαινομένων.

8. Συνήγορος του αστυνομικού: Ο θεσμός του συνηγόρου του αστυνομικού λειτουργεί επιτυχώς σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Ο συνήγορος του αστυνομικού θα διερευνά αναφορές και καταγγελίες για παραβιάσεις των υπηρεσιακών δικαιωμάτων των αστυνομικών, θα κάνει προτάσεις για την επίλυση προβλημάτων που προκύπτουν για λόγους γραφειοκρατίας και θα συντάσσει ετήσια έκθεση που θα την υποβάλλει στην εποπτική διακομματική κοινοβουλευτική επιτροπή.

9. Θεσμική και δημοκρατική ανασυγκρότηση του Κράτους και της Δημόσιας Διοίκησης

Κράτος

Ο νεοφιλελεύθερος μετασχηματισμός του κράτους στις τελευταίες τρεις δεκαετίες, που στη χώρα μας εφάρμοσε το παλιό πολιτικό σύστημα Νέας Δημοκρατίας και ΠΑΣΟΚ, συνδέεται με την αναδιάρθρωση των κοινωνικών σχέσεων εξουσίας και την αλλαγή των ταξικών συσχετισμών προς όφελος του κεφαλαίου, με αφορμή τις συνέπειες της ανεξέλεγκτης παγκοσμιοποίησης. Η ιδιωτικοποίηση δημόσιων υπηρεσιών, η μείωση των κοινωνικών δαπανών, η ελαστικοποίηση των εργασιακών σχέσεων και η παράλληλη δημιουργία αγορών και πεδίων κερδοφορίας στον ίδιο το δημόσιο τομέα, που είναι οι προσδιοριστικοί παράγοντες του νεοφιλελεύθερου μετασχηματισμού του κράτους, συγκροτούν σαφείς πολιτικές επιλογές για την ενίσχυση, διασφάλιση και επέκταση των όρων της καπιταλιστικής συσσώρευσης. Ωστόσο, οι διαδικασίες νεοφιλελευθεροποίησης προϋποθέτουν και συνεπάγονται το αυταρχικό κράτος στο κοινωνικοπολιτικό πεδίο. Ιδιαίτερα στην Ελλάδα των Μνημονίων, το κράτος της κρίσης αποκαλύπτει καθημερινά τον παραδοσιακά ταξικό χαρακτήρα του και τον αρνητικό συσχετισμό δυνάμεων που έχει ενσωματώσει για τον κόσμο της εργασίας. Ένα συσχετισμό δυνάμεων τον οποίον επιβάλλει με την ολοένα και πιο έντονη χρήση των κατασταλτικών μηχανισμών του.

Για τον ΣΥΡΙΖΑ, ο δημοκρατικός μετασχηματισμός του κράτους είναι άρρηκτα συνδεδεμένος με τον ταξικό αναπροσανατολισμό των δημόσιων πολιτικών του. Η σταδιακή απαγκίστρωση από τις επαχθέστερες ρυθμίσεις του νέου Μνημονίου για τον κόσμο της μισθωτής εργασίας, τους συνταξιούχους, τους μικροεπαγγελματίες και τους αγρότες και η θεμελίωση ενός κράτους καθολικών κοινωνικών εγγυήσεων, με την αναδιαπραγμάτευση με βάση επεξεργασμένα ισοδύναμα μέτρα που θα επιβαρύνουν τα μεγάλα εισοδήματα και τη διαπλεκόμενη οικονομική ολιγαρχία, θα αντιστρέψει μεσοπρόθεσμα το συσχετισμό δυνάμεων προς όφελος της εργασίας.

Τα Μνημόνια δεν δημιούργησαν μόνο κοινωνική εξαθλίωση και ανθρωπιστική κρίση, αλλά και μια γενικευμένη κατάπτωση των θεσμών και της αξιοπιστίας της πολιτικής. Για το λόγο αυτό χρειάζεται μια συνολική επανεκκίνηση του πολιτικού συστήματος, με νέους θεσμούς που θα προστατεύουν τα δικαιώματα και θα ενισχύουν τη συμμετοχή των πολιτών στον έλεγχο και στην άσκηση της εξουσίας.

Θα κατοχυρώσουμε τον κοινωνικό χαρακτήρα της πολιτείας, σε αντίθεση με το νεοφιλελεύθερο απορρύθμιση, με κύριο όπλο την εισαγωγή θεσμών άμεσης δημοκρατίας και λογοδοσίας, όπως το δημοψήφισμα λαϊκής πρωτοβουλίας και το κυρωτικό δημοψήφισμα λαϊκής πρωτοβουλίας.

Παράλληλα, η περιφερειακή συγκρότηση του κράτους, δηλαδή η καθολική συγκρότηση των μονάδων διοικητικής οργάνωσης σε περιφερειακό επίπεδο και η εκτεταμένη μεταφορά πόρων, εξουσιών και αρμοδιοτήτων από το κέντρο προς τους περιφερειακούς και τοπικούς δημόσιους θεσμούς θα είναι η αφετηρία για τη θεσμική ανασυγκρότησή του.

Η αποκέντρωση με αποτελεσματική διοίκηση και ισχυρή αυτοδιοίκηση, η επικουρικότητα, ο δημοκρατικός προγραμματισμός και ο διαρκής κοινωνικός έλεγχος είναι τα βασικά στοιχεία του σχεδιασμού μας. Ειδικότερα στοιχεία είναι:

[α] Τα τρία επίπεδα διοίκησης της χώρας: η κεντρική διοίκηση, οι περιφέρειες και οι δήμοι.

[β] Η χάραξη των κατευθυντήριων γραμμών από την κεντρική διοίκηση, σε θέματα όπως: (i) ο καθορισμός των βασικών αναπτυξιακών στόχων, (ii) η κατάρτιση και ο συντονισμός του γενικού κοινωνικού και οικονομικού προγραμματισμού, (iii) ο εθνικός χωροταξικός σχεδιασμός, (iv) ο δημόσιος σχεδιασμός κλαδικών και χωρικών πολιτικών και (v) ο σχεδιασμός της κατανομής επενδύσεων.

[γ] Η ριζική αναδιοργάνωση της αυτοδιοίκησης. Θα αντικαταστήσουμε τον «Καλλικράτη» και θα δημιουργήσουμε νέα αρχιτεκτονική, με νέο θεσμικό πλαίσιο που θα προσδιορίζει με σαφήνεια τις αρμοδιότητες κάθε επιπέδου και θα προβλέπει με ακρίβεια την κατανομή των απαιτούμενων πόρων και των αντίστοιχων επενδυτικών μέσων.

Δημόσια Διοίκηση

Σε όλη τη μεταπολιτευτική περίοδο, η δημόσια διοίκηση λειτούργησε ως βασικός θεσμός αναπαραγωγής της διαπλοκής, της οικονομικής ολιγαρχίας και του εξαρτημένου από αυτήν παλιού πολιτικού συστήματος. Η Νέα Δημοκρατία και το ΠΑΣΟΚ διάβρωσαν τη διοίκηση με τις πελατειακές σχέσεις, τη διαφθορά και τις κλεπτοκρατικές πρακτικές, την αναξιοκρατία και το ρουσφέτι. Η υποταγή του δημόσιου συμφέροντος και του δημόσιου ήθους στα οργανωμένα μεγάλα συμφέροντα που εξυπηρετούν αυτά τα δύο κόμματα συνεχίστηκε και στα χρόνια των Μνημονίων, με την ανοχή της τρόικας.

Η προοδευτική μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης θα την θέσει στην υπηρεσία των πολλών και όχι των λίγων μεγάλων συμφερόντων. Παρά τις νεοφιλελεύθερες ιδεοληψίες, το πρόβλημα της ελληνικής δημόσιας διοίκησης δεν ήταν ποτέ το μέγεθος της, αλλά η ανορθολογική κατανομή του προσωπικού της και η κακή της οργάνωση, ως συνέπεια των πελατειακών πολιτικών.

Κεντρικός στόχος της Αριστεράς είναι να ανατρέψουμε το πελατειακό σύστημα και να αναστρέψουμε την νεοφιλελεύθερη απορρύθμιση. Να φτιάξουμε μια δημοκρατική, και αποτελεσματική δημόσια διοίκηση, μοχλό για την ανασυγκρότηση της οικονομίας της χώρας.

Ήδη, δώσαμε συγκεκριμένα και αξιόπιστα δείγματα γραφής για την πολιτική μας: **καταργήσαμε την πολιτική επιστράτευση ως απεργοσπαστικό μηχανισμό. Εξορθολογίσαμε το πειθαρχικό δίκαιο των δημοσίων υπαλλήλων και ενισχύσαμε την ηλεκτρονική διακυβέρνηση, ως μέσο βελτίωσης της αποτελεσματικότητας και καταπολέμησης της διαφθοράς. Ξεκινήσαμε τη μάχη για τη βελτίωση της**

αποτελεσματικότητας και τον εκδημοκρατισμό του κράτους. Περιορίσαμε κατά 60% τη δυνατότητα πρόσληψης μετακλητών συμβούλων στα Πολιτικά Γραφεία Υπουργών ή Αναπληρωτών Υπουργών ή Υφυπουργών, Γενικών και Ειδικών Γραμματέων. Προωθούμε νέους θεσμούς άμεσης δημοκρατίας, όπως οι γενικές συνελεύσεις διεύθυνσης και τμημάτων στις δημόσιες Υπηρεσίες. Σπάμε τα στεγανά της διαπλοκής και ενισχύουμε δικαιώματα και ελευθερίες.

Επιπλέον, με τη σκληρή και επίπονη διαπραγμάτευση με τους δανειστές, αποτρέψαμε προγραμματισμένες περικοπές στις αποδοχές των δημοσίων υπαλλήλων και διασφαλίσαμε ότι το ενιαίο μισθολόγιο που θα εφαρμοστεί το 2016 θα έχει ως αφετηρία τις σημερινές αποδοχές τους. Τερματίσαμε τις απολύσεις και καταργήσαμε το θεσμό της διαθεσιμότητας. Αποκαταστήσαμε αδικίες της προηγούμενης κυβέρνησης, με την επαναπρόσληψη των σχολικών φυλάκων, των καθαριστριών του υπουργείου Οικονομικών, όπως και άλλων κατηγοριών δημοσίων υπαλλήλων σε καθεστώς διαθεσιμότητας, αλλά και με την επανασύσταση της δημοτικής Αστυνομίας.

Συνεχίζουμε στο νέο δρόμο που ανοίξαμε για τη δημόσια διοίκηση μετά τις 25 Γενάρη. Καταθέτουμε σήμερα πέντε βασικούς άξονες ριζοσπαστικών τομών για την προοδευτική μεταρρύθμισή της:

1. Διοικητική πολιτική στον αντίποδα της λογικής του «μικρότερου κράτους»: Επεμβαίνουμε στον πυρήνα των αρμοδιοτήτων της διοίκησης και επανασυγκολλούμε την κατατμημένη διοικητική ύλη. Ενισχύουμε τις αρμοδιότητές της και προωθούμε την οργανική ενότητα σχεδιασμού – υλοποίησης – ελέγχου.

2. Διοικητική πολιτική στηριγμένη στις γνώσεις και στον πλούτο του δημόσιου τομέα: Στηριζόμαστε στη γνώση και τη διοικητική εμπειρία των ανθρώπων που εργάζονται σήμερα στον δημόσιο τομέα. Ένας τεράστιος αριθμός δημοσίων υπαλλήλων, ένα υψηλού εκπαιδευτικού επιπέδου ανθρώπινο δυναμικό, με μεγάλη και σύγχρονη διοικητική εμπειρία και κατάρτιση, μένει αναξιοποίητο μέσα σε ένα διοικητικό σύστημα που υποβαθμίζεται ως προς τις αρμοδιότητές του. Το δυναμικό αυτό θα αναδειχθεί. Η δημόσια διοίκηση στην Ελλάδα πρέπει να επιστρέψει στους δημόσιους λειτουργούς της.

3. Αναβάθμιση του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης (ΕΚΔΔ): Μετεξελίσσεται σε όργανο παραγωγής, εφαρμογής και αξιολόγησης του διοικητικού βραχίονα του κράτους. Το Κέντρο, με νέο οργανόγραμμα και αναβαθμισμένο πολιτικό ρόλο, θα είναι ο επίσημος Σύμβουλος του Κράτους σε ζητήματα Δημόσιας Διοίκησης.

4. Γραφειοκρατία και Διαφθορά: Ενισχύουμε τον ελεγκτικό ρόλο του κράτους στη λειτουργία του ιδιωτικού τομέα, αλλά και του ευρύτερου ή και στενού δημόσιου τομέα. Εφαρμόζουμε την ηλεκτρονική διακυβέρνηση, ιδιαίτερα στο στάδιο της χορήγησης των κάθε λογής εγκρίσεων, και την πλήρη απαγόρευση της προσωπικής επαφής ανάμεσα στη διοίκηση και το διοικούμενο στις τακτικές και περιοδικές διαδικασίες ελέγχου.

5. Διαφάνεια, Ανοικτή Πρόσβαση, Αξιολόγηση: Εμπεδώνουμε την αντίληψη ότι η δημόσια διοίκηση είναι υπόλογη στους πολίτες και λειτουργεί προς το συμφέρον του κοινωνικού συνόλου. Κατοχυρώνουμε το δικαίωμα του πολίτη στην ελεύθερη πρόσβαση σε όποια πληροφορία ή περιεχόμενο παράγεται ή διακινείται από δημόσιους φορείς ή ακόμα και από φορείς που έχουν δημόσια χρηματοδότηση. Θα θεσπίσουμε με νόμο ότι κάθε άρνηση της διοίκησης ή του πολιτικού προσωπικού σε αυτό το δικαίωμα καθιστά άκυρη κάθε πράξη τους.